

V. évfolyam 7-8. szám

2015. július-augusztus

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamk.hu>
kemlib@jamk.hu

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** dr. Voit Pál igazgató

Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea. **Rovatvezetők:**

Erősné Suller Ildikó, dr. Horváth Géza, Feketsné Kisvarga Anita, Kissné Anda Klára, Mikolasek Zsófia,
Nagy Edit, Szilassi Andrea, Vitéz Veronika.

Design: Török Csaba. **Műszaki szerkesztő:** Szilassi Andrea

ISSN 2062-5782

TARTALOM

Megyei körkép

Szakmai elismerések a JAMK-ban	4. oldal
<i>Fejétsné Kisvarga Anita (Tatabánya)</i>	
Közös bölcső – A tungitól a görög lagziig – Összefoglaló az eseményekről	4-8. oldal
<i>Mikolasek Zsófia (Tatabánya)</i>	
Lőrincz L. László a JAMK-ban	8. oldal
<i>Nász János (Tatabánya)</i>	
Aki pertuban van a Dalai Lámával.....	9-10. oldal
<i>Takács Anna (Tatabánya)</i>	
Dr. Monostori Imre köszöntése.....	10-12. oldal
<i>Mañuvek Nóra (Tata)</i>	
Szent Iván éj varázsa a könyvtárban	13. oldal
<i>Szűcs Katalin (Esztergom)</i>	
Szállási Árpád professzorra emlékeztek Esztergomban	14. oldal
<i>Szűcs Katalin (Esztergom)</i>	
Árulkodó könyvjelzők	14-15. oldal
<i>Mucha Ildikó (Dorog)</i>	
Ünnepi rendezvények Dorogon	16. oldal
<i>Márku Mónika (Komárom)</i>	
Ünnepi könyvhét könyvbemutatóval Komáromban – Kisháború Háromszéken – 1848. december	17-19. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

<i>Mikolasek Zsófia (Tatabánya)</i>	
Falunapokon a megyei könyvtár	20. oldal
<i>Vitéz Veronika (Tatabánya)</i>	
A megyei KSZR naplójából – Falunap Vértestolnán	21. oldal
<i>Vitéz Veronika (Tatabánya)</i>	
Kocson, a XVII. Nemzetközi Kocsitoló Fesztiválon toltuk a megyei KSZR szekerét	22-23. oldal
<i>Vitéz Veronika (Tatabánya)</i>	
Ilyen volt, ilyen lett - Megújult könyvtárak Komárom-Esztergom megye kistélepüléseiben	23. oldal

Kitekintő

<i>Szűcs Katalin (Esztergom)</i>	
Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciája 2015.....	24-25. oldal
<i>Szilassi Andrea (Tatabánya)</i>	
Óbudai kirándulás a tatabányai és a budapesti netnagyikkal	25-26. oldal
<i>Szilassi Andrea (Tatabánya)</i>	
Aktuális gondolatok az Információs Társadalom Parlamentjének idei eseménye kapcsán	27-30. oldal
<i>Szilassi Andrea (Tatabánya)</i>	
Informatikai-pedagógiai projektek a nagy világban (Hole in the wall, OLPC, Hipersuli)	30-34. oldal
<i>Nász János (Tatabánya)</i>	
Klímatudatos települések a gyakorlatban	34. oldal
<i>Nagy Ádám (Tatabánya)</i>	
A jövő könyvtára – közösségi könyvtárak Szlovákiában	35-36. oldal

Gyereksarok

Erősné Suller Ildikó (Tatabánya)

Jubileumi közös ünnep 37. oldal

Goldschmidt Éva (Tata)

Bűvészlátás 37-38. oldal

Goldschmidt Éva (Tata)

Elmerültünk az újságok világában 38-39. oldal

Zimonyi Zsanett (Esztergom)

Nyári olvasótáborok a Helischer József Városi Könyvtárban

a török kori Magyarországról 39-40. oldal

Mikolasek Zsófia (Tatabánya)

Drámapedagógia a könyvtárban 40-42. oldal

Honismeret, helyismeret

Bartók Gertrud (Tatabánya)

A magyar-török kulturális kapcsolatokról a tatai Patara kapcsán..... 43-44. oldal

Óvári Zsuzsanna (Lábatlan)

Élménybeszámoló a szekszárdi 43. Honismereti Akadémiáról..... 44-45. oldal

Dr. Horváth Géza (Tatabánya)

Értékmentés, értékörzés, hagyományápolás -

A Lábatlani Helytörténeti Kerekasztal 10 évéről 46-47. oldal

Egyesületi élet

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Minőség és dinamika – Az MKE 47. Vándorgyűlése Szolnokon 48-50. oldal

Papp Zsuzsanna (Tatabánya)

Egyetemi könyvtárak minőségbiztosítása – hozzáférés a forrás-leírás

korszerű fejlesztő eszközeihez 50-51. oldal

Rigláné Berczeli Mária (Komárom) – Erősné Suller Ildikó (Tatabánya)

Segítő munka a közkönyvtárakban 51-52. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

A dinamikus fejlődés záloga: kultúrkezesek és kihívások 52-53. oldal

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Kitekintés a minőség jegyében 53-54. oldal

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Minőségi szolgáltatások a digitális kultúra korában 54-56. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Összegzés és záró gondolatok..... 56-58. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Beszámoló az MKE tanácsüléséről 58-60. oldal

Kissné Andá Klára (Tatabánya)

Köszöntjük tagtársainkat! 60. oldal

Klikk

Vitéz Veronika (Tatabánya)

Hírek az IT világából 61-62. oldal

Vitéz Veronika (Tatabánya)

CIVIC Epistemologies – Állampolgári részvétel a digitális kulturális

örökség feltárásában és kutatásában 62-64. oldal

Megyéni könyvtárak a sajtóban

Nagy Edit (Tatabánya)

2015 május - június 65-69. oldal

Szakmai elismerések a JAMK-ban

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgatója 2015-ben a következő munkatársakat részesítette elismerésben:

Kimagasló hivatástudattal, a könyvtár és az olvasók érdekében példamutató lelkiismeretességgel végzett több évtizedes tevékenységéért, a fiókhálózat szakmai irányításáért „**A megyei könyvtárért**” díjat **KANTÓ ERIKA** kapja.

Lelkiismeretes munkájáért, kiemelkedő szorgalmáért, a kreativitással és nagy figyelemmel végzett szakmai munkájáért **FÁBIÁN ILDIKÓ** részére **Igazgatói elismerő oklevelet** adományoz.

A sok éves, kreativitással és nagy figyelemmel végzett szakmai munkájáért, különös tekintettel a megyei ellátási feladatok terén példaértékű munkabírással párosuló szervező tevékenységéért **KIS NOÉMI** részére **Igazgatói elismerő oklevelet** adományoz.

A sok éves, alapos, szakmailag felkészült munkájáért, különös tekintettel a megyei ellátási feladatok terén nagy kitartással végzett példamutató tevékenységéért **NAGY ÉVA** részére **Igazgatói elismerő oklevelet** adományoz.

A bányai fiókkönyvtár érdekében végzett kezdeményező, szervező munkájáért, szorgalmáért, kreatív tevékenységéért **TARJÁNNÉ TIHANYI TÍMEA** számára **Igazgatói elismerő oklevelet** adományoz.

Közös bölcső – A tungitól a görög lagziig – Összefoglaló az eseményekről

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Új színfolttal gazdagodott a József Attila Megyei és Városi Könyvtár rendezvénytapalettája. 2015. június 8-a és 13-a között került megrendezésre a **Közös bölcső – Tungitól a görög lagziig** című programsorozat, melyet a könyvtár a Tatabányán működő nemzetiségi önkormányzatokkal közösen valósíthatott meg. A hagyományt teremtő rendezvénysorozat Tatabánya Megyei Jogú Város pályázati támogatásával valósult meg.

Hétfőtől szombatig majd' minden nap a megyei könyvtár más-más fiókkönyvtárában és a Fő téri épületében mutathatták be a szlovák, a lengyel, a roma, a német és a görög nemzetiség képviselői hagyományaik, értékeik egy szeletét, gasztronómiájukat, zenéjüket és táncukat. A könyvtár fontosnak tartja a Komárom-Esztergom megyében és Tatabányán élő nemzetiségek bevonását a könyvtárhasználók soraiba ezért sajátos eszközeivel próbálja népszerűsíteni a könyvtárat és szolgáltatásait. A kezdeményezés hatására a nemzetiségi dokumentumok használatának emelkedését várjuk.

A programsorozat krónikája:

Június 8. – Szlovák dalok és gyermekjátékok

Helyszín: Tatabányai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat épülete

A nemzetiségi hét Bánhidán kezdődött, ahol *Turainé John Katalin* alpolgármester asszony megnyitója után *dr. Voit Pál*, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgatója, valamint *Mazalin Zoltánné* a Tatabányai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke köszöntötte a megjelenteket.

Dr. Voit Pál, Turainé John Katalin és Mazalin Zoltánné.

Fotó: Nagy Ádám

Vendégünk, *Krajczárné Száraz Erzsébet* pedagógus szlovák dalokkal, táncokkal és gyermekjátékokkal ismertette meg a főleg gyermekekből álló közönséget. Lelkes előadása hatására a terem hamarosan egy nagy táncpályává alakult. A jó hangulat magával ragadta még a felnőtt hallgatóságot is, kedvet csinálva a közös táncoláshoz, énekléshez.

A nemzetiségi hét előzményeként a József Attila Megyei és Városi Könyvtár közzétett egy 13+1 pontból álló totót, melynek kérdései a Tatabányán élő nemzetiségek köré csoportosultak. A rendezvény előtt beérkező megoldások – ahogy minden programhelyszínen, - itt is értékelésre kerültek. A rendezvény végén a helyes megfejtők közül kisorsoltuk azon díjazottakat, akik a megyei könyvtár jóvoltából könyvjutalomban részesültek.

A program keretében aláírásra került egy együttműködési megállapodás a Tatabányai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal, melynek köszönhetően a jövőben remélhetőleg több közös kulturális program épül majd a szlovák nemzetiségi hagyományok köré. Az együttműködő felek megállapodtak, hogy

minden lehetséges eszközzel támogatják a kezdeményezést.

(Tarjánné Tihanyi Tímea beszámolója alapján)

Június 9. – Sors és hit: a lengyel nép ereje

Helyszín: József Attila Megyei és Városi Könyvtár Népház Úti Fiókkönyvtára

A nemzetiségi hét lengyel programjának vendége *Krzysztof Grzelak* plébános úr volt, aki a *Sors és hit: a lengyel nép ereje* címmel tartott előadást. Hivatásából adódóan is a lengyel nép történetének azon szakaszairól beszélt, melyben a nép Istenbe vetett hite segítette át a nagy sorsfordító eseményeken a lengyel nemzetet. Kedves, közvetlen stílusa magával ragadta a - sajnos kevés számú - közönséget. Érdekes volt ebből a megközelítésből is megismerni a lengyel nép és az ország történetét. Mivel csak nem régóta tartózkodik Magyarországon a budapesti Lengyel Perszonális Plébánia plébánosaként, előadását *Bros Stanislaw Wosciechnné*, a tatai lengyel kisebbség vezetője tolmácsolta. Minden elismerés neki is.

Ifj. Gyüsi László igazgatóhelyettes ajándékot nyújt át Krzysztof Grzelak plébánosnak. Fotó: Török Csaba

Ezen a programon is aláírásra került egy együttműködési megállapodás a Tatabányai Lengyel Nemzetiségi Önkormányzattal, melynek keretében mindkét fél reméli, hogy ez az egyszeri program majd tovább bővül, a könyvtár pedig saját lehetőségeivel, eszközeivel támogatja a nemzetiségi önkormányzat kulturális tevékenységét. *(ifj. Gyüsi László beszámolója alapján)*

Június 10. – Tungi, stangli, rongyos nadrág: történetek és sváb ételek

Helyszín: József Attila Megyei és Városi Könyvtár Felsőgallai Fiókkönyvtára

2015. június 10-én *Péhl Gabriella* látogatott el Felsőgallára. Az egykori műsorszerkesztő több és mélyebb ismereteket nyújtott a sváb ételek receptjeinél. Történeti visszatekintést adott arról, hogyan telepedtek meg a németek hazánk területén. Hányatott sorsukról *Főzzél fiam tungsit! Történetek és sváb ételek a régi Soroksárról* című könyvéből Kissné Anda Klára olvasott fel részleteket.

Péhl Gabriella kóstolót kínál a vendégeknek.

Fotó: ifj. Gyüszí László

Érdekes volt hallani a német nemzetiség ételeiről, étkezési szokásairól. A világból egyetlenegy kultúra sem tűnik el nyomtalanul, így él tovább az a sok-sok egyszerű és laktató étel, mely elődeink konyháját jellemezte. Az ételekhez természetesen történetek is tartoznak: ki készítette őket, mikor, kitől tanulta, szegény vagy gazdagabb időben főzték, sütötték. A szerző 33 idős és kevésbé idős embert keresett fel, hogy megtudja tőlük, milyen ételeket fogyasztottak régen és ma Soroksáron. A program végén a könyvben található receptekből készült diós stanglit kóstolhatták meg a résztvevők.

A Tatabányai Német Nemzetiségi Önkormányzat és a megyei könyvtár képviselői részéről is igény merült fel a folytatásra, a kapcsolatok erősítésére. (*Sóvágó Zsoltné beszámolója alapján*)

Június 11. – A roma kultúra virtuális háza: interaktív DVD-ROM bemutató

Helyszín: József Attila Megyei és Városi Könyvtár Kertvárosi Fiókkönyvtára

Kertvárosban a roma etnikum kultúrkinésével *Szuhay Péter* néprajzkutató, a Néprajzi Múzeum főmuzeológusa ismertette meg a hallgatóságot, aki a munkatársaival közösen készített **A roma kultúra virtuális háza** című interaktív DVD-ROM-ot mutatta be előadásában. A DVD-ROM megszerkesztését egyrészt az hívta életre, hogy megszűnt a Néprajzi Múzeumban a roma gyűjtemény, másrészt hosszú ideje nem sikerül tető alá hozni egy önálló, roma kultúrát bemutató kiállítóteret. Ennek virtuális megvalósulása a bemutatott DVD-ROM, melynek ismertetése kétszeresen is interaktív volt. Egyrészt azért, mert a DVD felépítésében eleve épít a használó aktivitására, másrészt az előadó bizonyos részeket a közönség kérései alapján mutatott be, kötetlen előadás és beszélgetés közben. Valóban egy „virtuális házban” történő látogatást élhet át az érdeklődő a DVD-ROM segítségével. Különböző termekre kattintva tekinthetünk meg számos gyűjteményt. Van például képtár, festménytár, amelyekben a barangolást a zenei tárból - a klasszikustól a jazzig, a cigányzenétől a popzenéig - számos műfajban választható aláfestő zene színesíti. A képtárban több száz festő művei láthatók. Az előadáson *Balázs János* és *Péli Tamás* csodálatos festményeiben gyönyörködhetett, és a művészek életével ismerkedhetett meg a közönség. A fotótár négy könyvre oszlik. Itt a „Híres cigányok albuma” került megtekintésre.

Szuhay Péter. Fotó: Török Csaba

A lemez könyvtár részéből *Bódi Zsuzsa* átfogó bibliográfiáját mutatta be az előadó, amely az 1700-as évek végétől 2006-ig ad áttekintést a cigány kultúra műveiről. Ennek a programsávnak érdekessége az a hely, ahol ismert írók saját műveiket olvassák fel. A közönség a cigány eredetmítoszt hallgathatta meg. A cigány életformáról szóló bemutató érdekes riportokkal szolgált arról, hogyan éltek és élnek a cigányok. A régi vályogvetőkről és a mai tollfosztókról bemutatott riportokból keményen dolgozó embereket ismerhettünk meg. Hogy mit gondolnak saját őseikről, származásukról és helyükről a magyar társadalomban a cigányok? Erről is számos érdekesség derült ki a rövidfilmekből. A két órás, jó hangulatú előadás után *Szuhay Péter* a DVD-ROM egy példányát a könyvtárnak ajándékozta. A közönség pedig beszélgetés közben megállapította, hogy hasznos lenne széles körben, főképp iskolások között bemutatni a látottakat. (*Adorján Mária beszámolója alapján*)

Június 13. – Kalamatiano, a görög esküvő: táncház és kóstoló

Helyszín: József Attila Megyei és Városi Könyvtár Fő téri épülete

A várakozásoknak megfelelően, fergeteges programnak lehetett részese, aki ellátogatott a megyei könyvtár Fő téri épületébe június 13-án.

Görög dallamok csendültek fel buzukin Angelidisz Vaszilisz (Zeys) előadásában. Fotó: Kissné Anda Klára

A könyvtár és a Tatabányai Görög Nemzetiségi Önkormányzat közös programját *Kissné Anda*

Klára programfelelős és Kukundzsisz Natasa, a Tatabányai Görög Nemzetiségi Önkormányzat elnöke nyitotta meg. A hivatalos hangnemet a továbbiakban *Zeys, Angelidisz Vaszilisz* zenével kísért, érdekes előadása oldotta fel. A nézők a hagyományos görög esküvő részleteibe nyerhettek bepillantást. A kellemes görög dallamoknak nem sokáig lehetett ellenállni, így a vállalkozó kedvűek hamarosan táncra perdültek. Az előadás végén – mint ahogyan a nemzetiségi hét korábbi programnapjain is – apró nyeremények találtak gazdára a nemzetiségi totó helyes megfejtői között. A társszervező nemzetiségi önkormányzat jóvoltából azonban ezen a héten külön a görög kultúrával, történelemmel kapcsolatos kvíz-játékban is részt lehetett venni. A szerencsés megfejtők útikönyveknek és kisebb ajándékoknak örülhettek.

Szirtaki a JAMK teraszán. Fotó: Kissné Anda Klára

A zene, a tánc és a nyeréménysorsolás izgalmai után jólesett „megkóstolni Görögországot”. A kisebbségi önkormányzat a legismertebb görög nemzeti ételekből állított össze kóstolót, mindenki meglegedésére. Az igazi *tzatziki* és a szőlőlevélbe csavart hús, a *dolmadákia*, a juhtúrós *tiropíta*, és az ehhez hasonló, spenóttal töltött *szpanákopíta* után érdemes volt megízlelni a talán legismertebb mézes süteményt, a *baklavászt*. A kóstoló kínálatából nem maradhatott el a görög *babsaláta* és az olíwabogyóval ízesített *fetasajt* sem. A vidám délután gyorsan elrepült, de a szervezők elkötelezettek a folytatásra, a megyei könyvtár és a Tatabányai Görög Nemzetiségi Önkormányzat közötti együttműködés erősítésére.

Köszönet illeti a tatabányai nemzetiségi önkormányzatokat a szlovák programhelyszín biztosításáért és a vendéglátásért, a közönségszervezésben nyújtott segítségért, a további totónyeremények felajánlásáért és az egyes – különösen a görög - program további színesítéséért, valamint a megyei könyvtár minden dolgozójának, aki a nemzetiségi hét életre hívásában, megvalósításában közreműködött. De mindenekelőtt elismerés jár kolléganőnknek, *Kissné Anda Klárának*, aki nemcsak megálmodta és főszervezőként koordinálta a rendezvényt, hanem el is nyerte a megvalósításhoz szükséges pályázati támogatást.

Lőrincz L. László a JAMK-ban

MIKOLASEK ZSÓFIA

Hétfő délután ide vagy oda, június elsején negyvenheten kerekedtek fel, hogy találkozzanak *Lőrincz L. Lászlóval* a megyei könyvtár központi épületében.

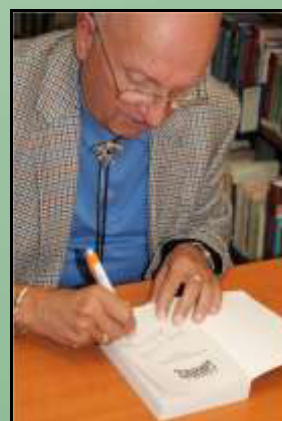

Lőrincz L. László lebilincselte tatabányai közönségét.
Fotó: Nagy Ádám

Az író – akinek 95 eddig megjelent művét számoltuk össze – rendkívül barátságos, nyitott, szerény és kötetlen beszélgetést folytatott az érdeklődőkkel. Mesélt középiskolás éveiről. Ki gondolta volna, hogy elsőként cukrászati technikumban végzett? Beszélt az egyetemi útkereséseiről, amelyből kiderült, hogy nem olyan könnyű olyan szakot választani, amely hozzásegíti a szegény íróembert ahhoz, hogy egy sivatagban tevékkel találkozhasson. Hallottunk arról is, hogy hogyan készül fel egy-egy könyve

Könyvtárunk az idén hagyományteremtő szándékkal útjára indított programsorozatával és a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködési megállapodások megkötésével újabb lehetőséget biztosít a megyénkben élő nemzetiségek kultúrája, nyelve, hagyományai iránt érdeklődők ismereteinek bővítésére. De ezzel még nem végeztük el a ránk váró feladatokat. Reformokat tervezünk bevezetni nemzetiségi könyv- és helyismereti cikkállományunk feldolgozása területén, és dolgozunk honlapunk nemzetiségi oldalainak megújításán is.

megírására. Hihetetlen, de minden olyan országban járt, ahol a regényei játszódnak. Megtudtuk tőle, hogy az internet nagy segítséget nyújt számára az alkotásban. Korábban például helyi cégerekről, illetve telefonkönyvekből vette a szereplők nevét, most jóval több lehetősége van erre. Elmondta azt is, hogy regényei kontextusépítésében kikéri neves szakértők tanácsát. Válaszolt az olvasók kérdéseire, majd dedikálta a könyveiket. Mindezt egyszerűen, magától értetődően, és rendkívül barátságosan tette, pedig volt, aki egy sporttáskányi könyvet hozott magával erre az alkalomra. És hogy mi lehet a titka? Miért ő a legolvasottabb és legnépszerűbb írók egyike ma Magyarországon? Talán azért, mert a fikciót, a kalandot, a szórakoztatást biztos kézzel vegyíti az ismeretterjesztés műfajával, hatalmas tárgyi tudásának átadásában.

Dedikálás közben. Fotó: Nagy Ádám

Aki pertuban van a Dalai Lámával

NÁSZ JÁNOS

2015. május 18-án könyvtárunk vendége a közismert, hatalmas tudásáért és előadókészségéért is tisztelt *P. Szabó József* újságíró, író, szerkesztő volt, akivel megpróbáltuk körüljárni a hatalmas kínai kultúra természetszemléletét.

P. Szabó József előadást tart. Fotó: Nagy Ádám

Persze amint az várható volt, erre nagyon kevés idő állt rendelkezésünkre, hiszen a kínai történelem átfogó ismerete nélkül ez lehetetlen vállalkozás lett volna. Mégis, *P. Szabó József* személyisége, alapossága és elhivatottsága a keleti kultúrák iránt garancia volt arra, hogy nem megyünk el innen maradandó élmény nélkül. Az előadónak mindezidáig 25 könyve jelent meg, melyek legtöbbször e térség sokoldalú bemutatása adta a témát.

P. Szabó József 1953-tól Magyarország kínai nagykövetségének sajtóattaséja volt, ettől kezdve bejárta az egész világot. Kínát mindig második otthonának tekintette. A több mint 5000 éves kínai kultúra egyik avatott magyarországi szakértője lett, s vele képzeletben végigrobogtunk Kína történelmében. Még kezdő újságíró korában, 1953-ban találkozott a Dalai Lámával Pekingben, és jó barátságba kerültek egymással. Innentől Tibet és az ott lakó népek irányába is nagy szeretetet táplált. Elmondta, hogy Kína népessége nem homogén, hiszen az 56 legnagyobb lélekszámú nemzetiség az ország

össztlakosságán belül mintegy 100 milliós népességet tesz ki. A sokszínű hagyományok ápolása rendkívül érdekessé teszi ezt az országot. Három alapvető vallási hitrendszer létezik a sok száz irányzat mellett, ezen a Magyarországnál csaknem százszor nagyobb területen. A kínai konfuciánus, taoista és buddhista vallások, de a tibeti bön vallás szintén befolyással volt Kína történelmére és természettel való kapcsolatára. Közel százmilliónyan élnek keresztények is Kínában. Ezek közül körülbelül 10-20 millió lehet katolikus.

A kínai írás különleges. Nem betűírás, hanem ősi képjelekből alakult ki. Korea, majd Japán is átvette, és leegyszerűsítve alkalmazza mindmáig. Az első szótár a Ming dinasztia idején, a 400-600-as évek között jelent meg, és mintegy 57.000 különböző írásjegyet tartalmazott. *P. Szabó József* maga is szerkesztett egy kínai-magyar és magyar-kínai kisszótárt, amelyben 7.500 írásjegy található. Véleménye szerint ötezer írásjegy ismeretében már lehet újságot olvasni, hétezer-ötszázal pedig már regényt is.

Kína ökológiai szempontból négy különböző tájegységre tagolható. Ami nagyon érdekes, hogy négy hatalmas folyója határozza meg e területek jellegét is. Rendkívüli, hogy mindegyik folyam nyugatról kelet irányába folyik. Az egyik ilyen a Fekete Sárkány folyója, más néven az Amur. A következő a Sárga folyó. Ez egy nagyon esős terület, ezért mocsaras, lápos vidék, és a rizstermelés központja, egyben a kínai kultúra centruma. A folyamszabályozás miatt mintegy 400 km-rel északabbra folyik, mint eredetileg. A harmadik a Gyöngy folyó, amelynek partján Kanton helyezkedik el. Ez a trópusi vidék Kína éléskamrája. A Sárga folyó - Jangce körüli területek löszös területek, ahol több száz méter magas löszfal található, amely kiváló talaj a gabonaféléknek.

Építészetük ökológiai szempontból is érdekes, mert az épületek legnagyobb részét, így például a Nagy Falat is döngölt földből készítették. Érdekes, hogy nagyvadak nincsenek már egész

Kína területén. Nincs már elefánt, tigris, mivel a hatalmas ipari-gazdasági fejlődés elűzte az élőhelyükről őket. 1953-ban 400 millió ember volt az ország lélekszáma, amely azóta megháromszorozódott. Az esőerdők eltűntek, vagy visszaszorultak az ország déli területeire Sanghaj és Vietnam határára. Az ottani trópusi vidékeken évente háromszor is tudnak aratni. A kínai élet- és halál-felfogás szerint ugyanolyan értékű a halál mint a születés, tehát az öröm és a gyász között nincs lényeges különbség. A kulturális ábrázolásokban a gyermek és az öregember a leggyakoribb szereplő. A városokat nagy gonddal tervezték meg, mert értékes termőföld szükséges a nagy létszámú népesség ellátására. Éppen ezért a városokat általában négyzetes háló formájúra tervezik.

A keleti orvoslás felfogása a chi-n alapszik. Ez az életerőt jelenti, amely több ezer energiacsatornán át áramlik. Az akupunktúra és akupresszúra világhírű hagyományos kínai orvoslás, világszerte használják gyógyításra, energiakezelésre. Észak-Mandzsúria az ország ipari központja, itt találhatók a bányavidékek is.

Kaptunk két dokumentumot *P. Szabó Józseftől*. Az egyikben összefoglalta, hogy mit köszönhet az emberi civilizáció Kínának. Kína a világ népesebb országa és a legrégebbi civilizációja. A legváltozatosabb a madárvilága a földön, mert mintegy 1200 madárfaj található a Föld 9000 fajából. A világ legnagyobb palota-együttese a pekingi Téli Palota. A Kínai Nagy Fal a Holdról is látszik. Kínai találmány az iránytű, a naptár, a tízes számrendszer, a selyemszövés, a papírgyártás, a nyomtatás. A világ leghosszabb eposza egy tibeti király hőstetteit elbeszélő kínai írás - több mint egymillió sorban leírva. Az 1400-as években itt adták ki a legnagyobb enciklopédiát a Ming császárok idejében, 11 ezer kötetben. A világ leghosszabb könyvsorozata szintén Kínában jelent meg az 1700-as években, amely 79.337 kötetet jelent. A világ első hőléggallonja 900-as években szintén Kínában röppent fel magasba először. Végezetül megkaptuk az előadótól az eredeti pekingi kacsa ételreceptjét.

Dr. Monostori Imre köszöntése

TAKÁCS ANNA

Dr. Monostori Imre június 1-jén ünnepelte 70. születésnapját. Irodalomtörténész, kritikus, pedagógus, könyvtáros, az irodalomtudományok kandidátusa. Amikor elvállaltam, hogy írok róla, úgy éreztem, nem mondhatok nemet, hiszen az időnként még publikáló nyugdíjas könyvtárosok közül egyedül én ismerem őt negyven éve – annyira, amennyire. Hajdanán dolgoztunk egy szobában, láthattuk egymást jó és kevésbé jó pillanatainkban. Műveit a régi barátsággal dedikálja, és nem feledkezett meg az én hetven éves születésnapomról sem.

A JAMK egykori igazgatója nyugdíjas éveiben is aktívan dolgozik. Fotó: Szilassi Andrea

Mégis elbizonytalanodtam. Hiszen mit tudhatunk róla? Mindannyian tudunk Szentgálpusztáról, ahol gyermekéveit töltötte, ha másként nem, hát olvasmányainkból el tudjuk képzelni azt az osztatlan általános iskolát is, ahol tanító szülei keze alatt a tehetséges kisfiú a nem akármilyen tehetségű szülei munkájával annyi tudást – és még mi minden mást! – tudott felhalmozni, annyi szorgalmat, kitartást, a becsületes munka tiszteletét és tisztességét volt képes elsajátítani, hogy magabiztosan teljesítse a szekszárdi gimnázium, majd a szegedi egyetem követelményeit.

Többen azt is tudjuk róla, egyetemi évei alatt statisztált is a szegedi Nemzeti Színházban. A plusz jövedelem is fontos lehetett, no meg az igazi jó tanár egyben színész is. Ebből ízelítőt kaptunk a megyei könyvtár 50 éves születésnapját ünneplő est „magyar óráján”. De, bár vonzotta a színház (így talált rá Németh László témájára is), a megszerzett tudás átadásának kényszere, az ismeretek bővítésének kiolthatatlan szomja a katedrára predesztinálta.

Sorsa – Tatabánya szerencséjére – a bányászvárosba sodorta. Konfliktusos tanári pályájáról végképp keveset tudunk, túl jó, túl fajsúlyos személyiség volt ő a szakmusképzőhöz, de a megyei könyvtárba – remélhetően – szívesen jött. *Horváth Géza* biztosan örömmel fogadta: az ő vezetői elve ugyanis az volt, hogy minél nagyobb tudású munkatársakat vegyen maga köré, feladatát abban látta, hogy lehetőséget biztosítson fejlődésükhöz, használja tudásukat a könyvtár munkájának jobbításában.

Dr. Monostori Imre legfrissebb tanulmánykötetete a 2015. évi Ünnepi Könyvhét kezdetére jelent meg.

Fotó: Nagy Ádám

Az akkor már kutató-tanulmányíró doktor további pályája ugyan nem volt mentes nehézségektől, konfliktusoktól, de pályájában nem érzek nagyobb törést. A könyvtár szak elvégzése után a Kulturális Minisztérium ösztöndíjasa volt, majd az Új Forrás szerkesztője, főszerkesztője lett.

Hajdanán nem volt publikus, mára a résztvevők is elkoptak, akik tudhatják: amikor *Horváth Géza* nyugdíjba vonulása után igazgatót kerestek, a könyvtár pártalapszervezete kérte a

pártbizottságot, hogy őt nevezzék ki. Akkor még nem lehetett megosztani az Új Forrás szerkesztői-főszerkesztői feladatait a könyvtárigazgatással. A pártbizottság tartotta fontosabbnak szerkesztői feladatait, vagy ő döntött így? Nem tudom. Így csak 1990-ben jött vissza a megyei könyvtárba, akkor már kettős szerepkörben. A könyvtár nyomdája és kötészete akkor még alkalmas volt a kiadói feladatok ellátására, így a kompromisszumos megoldás mindkét fél számára gyümölcsözőnek bizonyult.

Nem volt könnyű a 90-es években könyvtárigazgatónak lenni. A megyei könyvtári feladatkört is újra kellett fogalmazni, megváltoztak a folyóirat-szerkesztés, könyvkiadás feltételei is, így a megnövekedett feladattömeg nem jelenthetett számára felhőtlen éveket. (Ahogy az addigiak sem voltak azok.) Ugyanakkor a kritikus-tudós szerkesztő az ezredfordulóra sikeresen valósította meg az egykoron fel-felbukkanó „tudós könyvtáros” szerepét is.

Kettőnk munkakapcsolata 1999-ben folytatódott. Bármennyire imádtam a „kis családi könyvtár korlátlan lehetőségekkel” könyvtárosának szerepét, a hívásnak, az új kihívásnak nem tudtam ellenállni.

Könyvtárvezetőként igyekezett a megfelelő embereket megtalálni a megfelelő helyre, sokat követelt, de bízott is munkatársaiban. A könyvtár hagyományait követve biztosította a megyei írott szakmai fórum működtetését (a KemLib immár a harmadik névváltozat, és a modern kornak megfelelően online formában jelenik meg), a korábbinál is nagyobb hangsúlyt fektetett az évkönyvek megjelentetésére (ezt megelőzően öt évenként, 1990-től kétévenként jelent meg), a fokozatos modernizálás mellett nem feledkezett meg az olvasóvá nevelés fontosságáról (pl. változatos gyermekkönyvtári munka), az olvasókkal való foglalkozás színvonaláról. Országos hírű rendezvények sorával is büszkélkedhetett a könyvtár; részben az Új Forrás szerzői, részben kritikus-tudományos munkájából eredő kapcsolatai jóvoltából.

Időközben újra aktuálissá volt a megye könyvtárainak gondozása, fejlesztése is. A hajdan kissé lenézett módszertani munka megújulva, új lehetőségekkel és feladatokkal jelent meg a könyvtár életében.

Ugyanakkor megmaradt tudós könyvtárosnak is. A katalógusban jelenleg tizenhat önálló kötete lelhető fel, további 34-ben jelzik szerkesztőként. Kutatómunkájának igényességéről könyvtárközi kollégáink tudnának mesélni, szerkesztői munkáját közös tevékenységünk eredményeként magam is megtapasztaltam. Az természetes, hogy a gondolatok igényes megfogalmazására, a helyesírásra (a szótár mindig mindkettőnk keze ügyében volt-van), a „pont, pont, vesszőcskékre” ügyelt, de a kiadvány formáját sem tévesztette soha szem elől. A szöveggörnyezetekben a táblázatok elhelyezése, az esetleges javítások után keletkező „fattyúsorok” következetes korrigálása éppoly fontos volt számára, mint maga a tartalom. Egységben látta a kiadványokat.

Soha nem felejték el egy késő nyári péntek délutánt. A könyvtártörténet sokadik átnézése után véglegesítettük a kiadványt. Az a megtiszteltetés ért, hogy ő volt az olvasószerkesztője a műnek. Valójában minden a helyén volt, csak az itt mégse legyen másfél sor, ott a táblázat formáján még lehet szépíteni, biztos, hogy pontos az oldalszámozás stb. volt a feladat. A szobát lassan elterítette a kiselejtezett oldalak tömege, délután ötre végre elkészült a tökéletes, hétfőn tényleg nyomdába adható kézirat.

Jó pihenést kívántunk egymásnak. Én kissé lassabban cihelődtem össze, kifelé menet találkoztam vele, ő már visszafelé jött. Képzeld, itt felejtettem a kéziratot – mondta. Remélem, nem látszott rajtam, hogy gondolatban a fejemhez kaptam: az anyagot végül csütörtökön vittük a nyomdába...

Elve: „Tökéletes munka nincs, de törekedni kell rá” – mindenben megnyilvánult, de önmagára alkalmazta-alkalmazza a legkövetkezetesebben, a legkíméletlenebbül. Kutatómunkája során nemcsak minden létező forrást felkutat, feldolgoz, mindig mindent pontosan dokumentál. Ahogy a saját munkáit is. Az utolsó tudós könyvtárosok egyike, és csak remélni lehet, hogy lesznek még követői. Visszaemlékezésem elején azt írtam, hogy a emberei tulajdonságai a katedrára predesztináltak. Ez nem volt tévedés: életműve, példája tanítás, felsőfokon.

Szerencsésnek mondhatja magának a város, hogy sorsa ide vetette, még nagyobb szerencse, hogy itt is maradt. Szerencsések vagyunk mi magunk is, hogy ismerhetjük, hogy tanulhattunk tőle, ha nem is ragadt ránk annyi, amennyit szeretett volna átadni, amennyit minden bizonnal elvárt volna tőlünk.

Életműve – szerencsére – nem befejezett, alkotókedve változatlan. Elnézést kérve, hogy meg sem kíséreltem a tudósról írni, ezzel az emlékezéssel kívánok a KemLib olvasói nevében is boldog születésnapot, bízva abban, hogy értő olvasói a távoli jövőben is tanulnak tőle – nemcsak ismereteket, hanem emberséget, tisztességet, a tudás, a tények elemzésének fontosságát, egymás megbecsülését is.

Dr. Voit Pál köszönti dr. Monostori Imrét 70. születésnapja alkalmából.
Fotó: Nagy Ádám

Szent Iván éj varázsa a könyvtárban

MAKUYEK NÓRA

Szent Iván napi néphagyományainkról tartott előadást *Mészáros Márta* néprajzkutató június 17-én, a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban. A Kiskun Múzeum igazgatójától megtudhatták az érdeklődők, mi a kapcsolat a nyári napforduló és Szent Iván ünnepe között.

Az 5. században a keresztény egyház a napév két pontját kitüntetett szereppel ruházta fel. Míg a téli napforduló után néhány nappal fényhozó Krisztus születését ünnepeljük azóta is, a nyári napforduló idején pedig Szent János hírhozóról emlékezünk meg.

E jeles naphoz számos népi hiedelem, szokás tartozik. A rituális cselekményekkel az emberi életet, az egészséget, a szerelmet és a termékenységet kívánták védelmezni, előmozdítani. Gyümölcsökkel, gyógyfüvekkel varázsoltak, énekekkel párosították a fiatalokat. A tűzgyújtásnak – melyet ma is számos helyen végeznek ilyenkor – központi szerepe van Szent Iván napján. Átugrása szerelmet hozhat, megerősíthet, parázsának széthordása pedig a termőföldet védelmezi.

Az előadás második felében három magyarországi újpogány közösség napforduló-szertartását ismerhették meg a hallgatók. Az ősmagyar hagyományokkal és néphittel

foglalkozó csoportok a naptiszteletre, a virágzó természetre, valamint a termékenységaráadásra helyezik a hangsúlyt a júniusi ünnepen.

Az érdeklődők hiánypótló előadást hallgathattak meg, betekintést nyerve a magyar népi hitvilág és az új spirituális mozgalmak rendkívül színes világába.

Makuvek Nóra és Mészáros Márta.

Fotó: Petrozsényi Eszter

Szállási Árpád professzorra emlékeztek Esztergomban

SZÜCS KATALIN

Prof. Dr. Szállási Árpádra, (1930–2012) a sokoldalú orvosra, történészre, íróra és lírikusra emlékeztek meg kollégái, tisztelői és ismerősei június 29-én, születésének 85. évfordulóján a városi könyvtárban. Akik rá emlékeztek: *Sólyom Olimpia, Osvai László és Gazda István.*

Dr. Osvai László főorvos több mint két évtizeden keresztül közelről kísérhette figyelemmel az orvostörténész tevékenységét, és elsőként olvashatta írásait. Ez alkalomra jelent meg szerkesztésében a „Kolos füzetek – In memoriam Szállási Árpád”. Ezzel is megemlékezve és tisztelegve Szállási Árpád munkássága előtt.

Dr. Szállási Árpád. A kép forrása:
<http://olo.hu/cikkek/szallasi-arpad-tanar-ur-80->

A kis füzetből megismerkedhetünk a köztisztelőben álló orvos életútjáról, és képet kapunk arról is, hogy hogyan lett egy egyszerű szatmári nyolcgyermekes család hatodik

gyermekéből vidéki családorvos, majd debreceni egyetemi tanár. Egész életét meghatározta az a közeg, ahonnan származott, mind a családi háttér, mind pedig a szatmári táj. 1968-tól haláláig Esztergomban élt és dolgozott. Tevékenyen bekapcsolódott a város kulturális életébe. Állandó munkatársa volt az újjáalakult Esztergom és Vidéke folyóiratnak. 1968-tól haláláig Esztergomban élt és dolgozott. Közleményeinek száma meghaladja a félezret, és legalább 20 könyvet írt. Hat verseskötete is megjelent. Neve és tevékenysége Esztergomban, országosan és külföldön is ismert lett.

Sólyom Olimpia méltatja dr. Szállási Árpádot.
Fotó: Steindl Nóra

Árulkodó könyvjelzők

SZÜCS KATALIN

Könyvtárunk tárlóiban érdekes, nem mindennapi dolgokat lehet felfedezni. Hogy mik is ezek a „kincsek”, amelyeket az olvasóink által visszahozott könyvekben találtunk?

Na nézzük csak.... Megtalálhatóak a különböző színes, idézetekkel ellátott „igazi” könyvjelzők.

Ezek között van „gyári” és van szorgos kis gyermekkezek által készített is. És mivel is pótolják olvasóink a könyvjelzőket, amelyek ugye arra szolgálnak, hogy megjelöljük azt az oldalt, ahol éppen tartunk az olvasással?

A nem mindennapi gyűjteményben, amelyet *Marcali Marianna* kolléganőm a mindennapi feladatai mellett „gondoz”, szép számmal találhatóak utazásról visszamaradt busz- és vonatjegyek. A készletben nagyon sok szép szentkép található, valamint csodálatos képeslapok a világ különböző helyeiről, amelyek sok-sok átélt élményt rejtegethetnek. De van lottószelvény, sorsjegy, akiknek tulajdonosait elkerülte a szerencse (vagy nem?) ☺. Egy kis hétvégi kiruccanásról árulkodó fürdőbelépő. Ínyencektől cukorka- és csokipapír is.

Kártyanaptár különböző évekből és egy-két ínycsiklandozó sütemény receptje. Gondosan összeállított bevásárlólista, ötösrre megírt magyar röpdolgozat. Az Új Színház Rómeó és Júlia előadására egy jegy (vajon milyen lehetett az előadás?). Ez jól megfér egy nyugta mellett a szupermarketből (meg kell jegyezni, szép kis summát hagyott ott az illető, talán egy születésnap partira történt a bevásárlás). ☺ És már azon sem lepődünk meg, amikor egy körömrészelőt látunk a gyűjteményben, hiszen az ápoltság magáért beszél. Van, aki egy jó krimi olvasása közben tövig rágja a körmét, míg mások szépen reszelgetik. Megállapítható tehát, hogy nem vagyunk egyformák sem az olvasási ízlést illetően, sem pedig a könyvjelzők használatában. A lényegen mit sem változtat, aki a könyveket szereti, rossz ember nem lehet!

Különleges könyvjelzők egy svájci honlap gyűjteményéből

Nepáli, ausztrál, indiai, kenyai és brazil könyvjelzők.

A képek forrása:

http://www.miragebookmark.ch/be_0_exhibition.htm

GÁTH ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR ÉS HELYTÖRTÉNETI MÚZEUM

2510 Dorog, Bécsi u. 42. Pf.: 17.

Ünnepi rendezvények Dorogon

MUCHA ILDIKÓ

2015-ben június 4 – június 8. között került sor az Ünnepi Könyvhét megrendezésére. Ebből az alkalomból több rendezvényt szerveztünk Dorogon. Immár hetedik éve rendezzük meg ezt a kulturális programot, amely különös rangra emelkedett az évek folyamán. Az idei évben is sátrat állítottunk a város főterén. A könyvújdonságok mellett az újabb helyi kiadványokat is kínáltuk az olvasni vágyóknak.

Dankó József és Dzsotjánne Krajcsir Piroska.

Fotó: Csarnai Katinka Eszter

A könyvárusítás mellett egyéb rendezvényekkel is színesítettük az ünnepi programot. Június 4-én csütörtökön egy dorogi író, *Dr. Dzsotjánne Krajcsir Piroska* legújabb könyvét mutatta be *Dankó József* alpolgármester, amelynek címe: „A legszebb örmény fővárosok”. Sokan kíváncsiak voltak a színvonalas könyvbemutatóra, amelyet filmvetítés kísért, és kellemes hangulatú fogadás zárt kötetlen beszélgetéssel.

Másnap, június 5-én, pénteken délelőtt 10 órakor *Mucha Ildikó* intézményvezető mondott ünnepi beszédet a könyvsátonnál. Méltatta az Ünnepi Könyvhét jelentőségét, és összegezte a hét éves sikeres munkát. A megnyitón közreműködött a helyi általános iskola aranydiplomás kórusa, amely kellemes dalsokrával emelte az ünnep fényét. Délután 17 órakor *Valachi Anna* irodalomtörténész volt könyvtárunk vendége. Az érdekes előadás lenyűgözte a közönséget. *Valachi Anna* „Könyvheti szellemidézés” címmel József Attila könyvheti tevékenységét elemezte filmvetítéssel egybekötött előadásában. A rendezvény dedikálással és *Valachi Anna* új könyvének vásárával zárult.

Június 6-án szombat délelőtt a könyvvásárral részt vettünk a város „Kosbor - a közösségek ünnepe” rendezvényén is. Büszkék lehetünk arra, hogy az elmúlt hét év alatt a nagy városok mellett megvalósítottuk és népszerűvé tettük az Ünnepi Könyvhétet, amely Dorog város kulturális programjában méltó helyet kapott.

Vásári forgatag. Fotó: Csarnai Katinka Eszter

Jókai Mór Városi Könyvtár
Komárom 2900 Komárom, Táncsics Mihály u. 10.
Tel./Fax: 34/344-631

Ünnepi Könyvhét könyvbemutatóval Komáromban – Kisháború Három- széken – 1848. december

MÁRKU MÓNIKA

2015. június 2-án, kedden 17 órakor a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár hírlapolvasójában *Dr. Csikány Tamás* ezredes, egyetemi tanár, *Szamódy Zsolt Olaf* fotóművész és *Ölveczky Gábor* grafikus, képzőművész voltak a könyvtár vendégei a 86. Ünnepi Könyvhét és 14. Gyermekkönyvnapok alkalmából. A szerzőtrío **Kisháború Háromszéken – 1848. december** című, idén megjelent kiadványukat mutatta be az érdeklődő közönségnek.

Az igazgatónő, *Rigláné Berczeli Mária* a rendezvényt megnyitó beszédében köszöntötte a szerzőket és a megjelent vendégeket, majd röviden ismertette a kiadvány szerzőinek életútját, munkásságát. Ezt követően pedig átadta a szót *Dr. Csikány Tamás*nak.

Szamódy Zsolt Olaf, Ölveczky Gábor és
dr. Csikány Tamás. Fotó: Turi Miklós

Az ezredes úr bevezető beszédében elmondta, bár a témát már többen feldolgozták, ők arra törekedtek, hogy az eddig még nem közismert adatokat, tényeket ragadják meg a témával kapcsolatban, s ezáltal hiánypótló munkát hozzanak létre. Ezt követően röviden ismertette a kiadványt. Először tisztázta, hogy mit is jelent a kisháború fogalma, mik a jellemzői. Majd Háromszék katona-földrajzi jelentőségéről, elhelyezkedéséről szólt, amit térképekkel mutatott be. Itt említette meg, hogy a mintegy 3154 négyzetkilométernyi Háromszék a nevétől eltérően valójában négy széket egyesített, Sepsiszéket, Kézdiszéket, Orbaiszéket és Miklósvárszéket. A nagyjából 100 000 fős lakosság túlnyomó többsége (kb. 90%) mezőgazdaságból élt, a városi polgárok pedig iparosok és kereskedők voltak. A lakosság mintegy fele katonakötelezett volt, ők alkották a székely határőr-gyalogezredeket. A néhány százaléknyi román zsellér és jobbágy lakosság főként a hegyekben élt. Háromszéken párhuzamosan működött katonai és polgári irányítás. A határőrök a rendszeres katonai szolgálat mellett évi 50 napot hadgyakorlatokon is részt vettek. Nehezen fogadták el azonban a székelyek a katonai szolgálatot, mert a személyes elkötelezettség mellett még számos anyagi terhet is rótt rájuk (pl. ruházat, felszerelés, szállításokban való részvétel, tisztjeik eltartása, stb.)

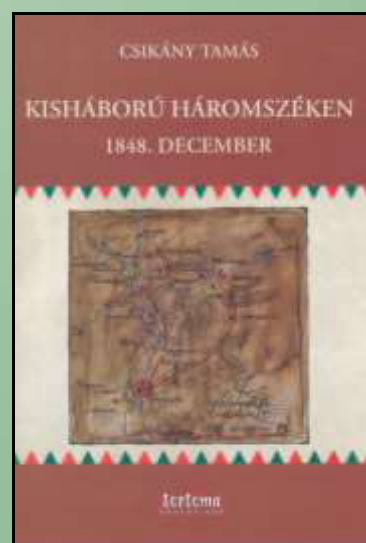
Ezért is fogadták kitörő lelkesedéssel az 1848. március-áprilisi magyarországi eseményeket, mely őket is tettekre, cselekvésre készítették sérelmeik orvoslására. Ehhez azonban meg kellett várniuk az erdélyi országgyűlés, majd az

uralkodó jóváhagyását is a Magyarországgal történő egyesüléshez. A fokozódó készülődés és izgatott helyzet miatt nemzetőrséget hoztak létre, melynek feladata a rend fenntartása volt. Május 19-én *Batthyány Lajos* magyar miniszterelnök követséget küldött Székelyföldre, hogy a székelyek segítségét kérje a délvidéki szerb felkelés megfékezéséhez. A küldöttek csak Háromszéken és Csíkban jártak sikerrel. Május 29-július 18. között a Kolozsváron megtartott erdélyi országgyűlésen elfogadták a Magyarországgal való uniót, a határőrségből nemzetőrséget szerveztek és mindenki számára kötelezővé tették. Az egység és a megszületett törvények azonban nem tartottak sokáig. A románok szeptember 15-25. között Balázsfalván nemzeti gyűlést tartottak, ahol elutasították az uniót és fegyverkezésre szólított fel. Ennek hatására a székelyek Agyagfalvára szintén nemzeti gyűlést hívtak össze október 16-ra. Itt kinyilatkoztatták hűségüket a király iránt, határoztak az önvédelemről, kimondták, hogy minden székely egyenjogú, és felveszik a harcot a románokkal szemben. Fővezérüknek *Sombori Sándort* választották, majd megindultak a románok ellen. Kisebbségi csatákban győzelmeket arattak, de november 5-én, Marosvásárhelyen súlyos vereséget szenvedtek. Ennek ellenére több népgyűlésen is a harc mellett döntöttek és továbbra is ragaszkodtak az agyagfalvi határozatokhoz. November 16-án a megválasztott szék vezetősége kibővített tanácskozást hívott össze, ahol újabb népfelkelő alakulatokat szerveztek. Ezen a tanácskozáson ajánlotta fel *Gábor Áron*, hogy ágyúkat készít az önvédelmi háborúhoz. Megkezdődött Háromszék „hadiműködése”, a városokban, falvakban védelmi bizottmányok alakultak, hadbíróságok álltak fel (Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy), belszolgálatot szerveztek, a határszéli településeken megerősítették a futárszolgálatot az ún. „lármafás” jelzőrendszerrel. A kialakuló hadsereg ellátására beszolgáltatási rendszert hoztak létre. Az élelmiszerellátás mellett a muníció előállítására salétromfőző üzem létesült, megkezdődött a gyutacsok és lőszer gyártása is. A hadiipar központja Kézdivásárhely lett. A

tüzérséget *Gábor Áron* irányította. November 30-ra már két ágyú működött a hídvégi ütközetben.

A kisháború egyik sajátja az is, hogy a résztvevő felek pontos létszámát nem tudjuk meghatározni. A székely haderőre vonatkozó legpontosabb adatot *Egyed Ákosnak* tulajdoníthatjuk, aki mintegy 10 000 főre becsülte azt.

Az *Anton Puchner* vezette császári haderőnek a létszámhiány okozott gondot, amit enyhített hogy több tízezer román és szász felkelő csatlakozott hozzájuk. November 5-én aztán ez a kiegészült sereg vereséget mért a székely csapatokra, majd megkezdődött a székely székek pacifikálása. Csíkszék behódolt, Háromszék azonban feltételeket szabott. *Puchner* azonban nem akart tárgyalni. Majd november 26-án, két helyszínen is harcok kezdődtek (Bodza, Fertőrákos). Az első komolyabb összecsapás november 29-én zajlott Árpatakon. A székelyek hősiességgel állták az ostromot a hatalmas túlerővel szemben, míg el nem fogyott a lőszerük. Ekkor a hegyek felé vonultak vissza. A császári sereg ezután elfoglalta Árpatakat, majd november 30-án elindult Hídvég felé, Földvár ellen. Itt, köszönhetően *Gábor Áron* két lövegének a székelyek ellenálltak, a császári csapatot alkotó román és szász felkelők szétszéledtek. Ebből is látszik, hogy csupán a sereg létszámát növelték, valódi harcra használhatatlanok voltak.

A kötetet a Tortoma Kiadó jelentette meg.

A nyereség fokozta a székelyek harci kedvét, s elhatározták, hogy Brassó ellen indulnak. A császári csapatok elleni általános támadásra december 5-én került sor. Majd a székelyek a következő napokban, hetekben a barcasági Hétfalutól Földvárig ellenőrzésük alá vonták az itteni falvakat. Felsőrákoson jelentős osztrák csapatösszevonásra került sor. December 9-én megkezdődött Háromszék megerősítése is. Közben egy kis székely had csaknem 8000 fő ellenséggel találta szembe magát Köpecnél. Egy ideig hősiessen helytálltak, s vakmerően harcoltak, de sokáig nem tudtak ellenállni a császáriaknak. A falut kegyetlenül elpusztították, a lakosokat meggyilkolták. Mindez mély nyomot hagyott Erdővidék és Háromszék lakosainak lelkében, s nagy felháborodást keltett a székelyek körében. A háromszéki haderő is elindult Köpec irányába és megfutamították a császáriakat, akik Homoródig menekültek. Ebben a csatában is jó szolgálatot tettek *Gábor Áron* lövegei.

A császáriak fölött aratott győzelmi mámor azonban nem tarthatott sokáig, hiszen december 18-án egy osztrák dandár Brassóba érkezett, majd december 24-én kezdetét vette a támadás. Az itt állomásozó székelyeket sikerült megfutamítani. December végére a székelyek lelkesedése ismét kimerült a kudarcok és a közelgő orosz beavatkozás hatására. A népfelkelők, a nemzetőrök, a határőrök egy része hazament. Ennek következtében felmerült a székely vezetésben a megegyezés/kiegyezés lehetősége, s megkezdődtek ennek előkészületei. December 28-án, Árpatakon mindkét fél aláírta a szerződést. *Bem József* győzelmeinek hírére azonban a háromszékiek már január 15-én felmondták a szerződést, s csatlakozva Bemékhez kiűzték a császáriakat Erdélyből.

Miért volt jelentős, példaértékű Háromszék kisháborúja? Mert megmutatta miként lehet egy adott terület minden erőforrását mozgósítani a siker érdekében. Mennyire befolyásolja a

sikerhez vezető utat a népfelkelők mentalitása, elkötelezettsége képzetlenségük ellenére. Hogy mekkora jelentősége van, ha a sereget tapasztalt katonák vezetik (*Berde Mózes, Magyarsombori Sombori Sándor, Gábor Áron, Dobói Dobay Károly, Gál Sándor, Pap Mihály*), hogy volt tüzérségük és ott volt velük határőrszomszédjuk. A legfontosabb mégis az volt, hogy saját földjüket védték.

Csikány Tamás szerzőtársaival azoknak a katonáknak, polgároknak, férfiaknak, nőknek, gyermekeknek és időseknek állít emléket és ad tiszteletet, akik részt vettek a harcokban és megakadályozták, hogy Háromszék területére idegen katona, fegyveres be ne tegye a lábát.

A könyv bemutatását követően a tanár úr szerzőtársainak adta át a szót. Először *Ölveczky Gábor* ismertette a könyvben általa készített grafikákat, majd *Szamódy Zsolt Olaf* fotóművész mintegy 70 fényképpel prezentálta és tette még hitelesebbé a könyvben előforduló helyszíneket, melyet a kiadvány elkészítéséhez végig is jártak.

A könyvbemutató és az előadások végén az érdeklődő hallgatóságnak lehetősége nyílt a szerzőktől megvásárolni a kiadványt és saját részre dedikáltatni azt.

A rendezvény közönsége.

Fotó: Turi Miklós

Komárom-Esztergom Megye Kistérségeinek Könyvtári Ellátása
Elérhetőség: Tatabánya 2800 Fő tér 2. Tel.: 34/513-676

www.kemkszr.hu

kszr@jamk.hu

Falunapokon a megyei könyvtár

MIKOLASEK ZSÓFIA

A nyári és kora őszi időszakban szerveződnek a településeken a nagy látogatottságú falunapok. Ezt a kedvező népsűrűséget kihasználva gondoltuk azt, hogy helye lehet ezeken a rendezvényeken a megyei könyvtár és azon belül a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer munkáját bemutató és népszerűsítő, olvasótoborzó akciónak.

Nem titkolt célunk, hogy a településeken lakók ismerjék meg a könyvtári rendszer nyújtotta lehetőségeket, iratkozzanak be minél többen (a minimális arány a lakosság 10 %-a lenne), és változzon bennük a hagyományosnak mondható, de immár elavult könyvtárkép.

A Megyei Ellátási és Módszertani Osztály munkatársai a falunapok alkalmával játékosabb - könnyedebb oldalukat is megmutatták. Kézműveskedtünk és játszottunk a gyerekekkel, az érdeklődőknek bemutattuk a könyvtári szolgáltatásokat, és ajándékkal is kedveskedtünk a sátrunkba látogatóknak.

Június 6-án Császáron „debütáltunk” az új programmal. Sok-sok gyerek és felnőtt tölthetett kellemes perceket asztalunknál, egyre-másra készültek a szebbnél szebb, ajtókilincsre akasztható táblák, pukkantak a lufik, és a gyerekek fejlesztő játékokkal is játszhattak. A hangulat nagyszerű volt, jobban megismerkedhettünk a községi könyvtárossal, *Pordán Jánosné Marikával* és a császáriakkal is.

Köszönjük a vendéglátást és a szíves fogadtatást!

Kis Noémi és Nagy Éva kistérségi menedzserek
Császáron, a falunapon. A kép forrása:

<http://www.kemkszr.hu/galeria/index.php?/category/316>

A megyei KSZR naplójából – Falunap Vértestolnán

VITÉZ VERONIKA

Dübörögnek a nyári fesztiválok és egyéb programok. Komárom- Esztergom megyében a települési falunapok is sorra nyitják meg kapuit a helyi lakosság, elszármazott rokonok és további érdeklődők előtt.

A Komárom-Esztergom megyei KSZR településeire ilyenkor kilátogatnak a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Megyei Ellátási és Módszertani Osztályának munkatársai, és a települési könyvtárosokkal karöltve népszerűsítik a helyi könyvtárat, valamint annak szolgáltatásait, rendezvényeit, mindezt megfűszerezve egy kis kézműveskedéssel, játszóházzal.

Vitéz Veronika kistépülési menedzser a vértestolnai
kisiskolásokkal. A kép forrása:

<http://www.kemkszr.hu/galeria/index.php?/category/317>

A tatabányai kollégák jártak már eddig Császáron, Dadon, Máriahalmon, Várgesztesen és Vértestolnán, s a júliusi, augusztusi hónapokban további könyvtár-népszerűsítő akciók várhatóak.

Az eddigi saját élményeim Vértestolnához fűződnek. Június 14-én, a tolnai búcsú napján felállítottunk egy könyvtári standot a falusi tájház konyhájában. *Fink Jánosné, Elvira* könyvtáros biztosított néhány új könyvet a települési könyvtár állományából, melyeket kiállítottunk egy padon.

A különböző témájú dokumentumok (gyermekmesék, kézműves könyvek, krimik) iránt mind a felnőttek, mind a gyermekek körében volt kereslet. Sokan kérdezték, hogy ezek itt megvásárolhatóak-e? A válaszukkal pedig a könyvtárba irányítottuk az érdeklődőket. Kétasztalnyi helyet foglaltunk el a régi sváb életet bemutató környezetben. Egyik oldalon különböző korosztályoknak szóló fejlesztő társasjátékokkal fogadtuk a gyerkőcöket, a másik térfélen pedig kézműves „szöszmötölés” folyt. Mindkét helyszínen gyerekek és szüleik együtt mutatták be ügyességüket. A játékok közül a szó- és formakirakó volt a legnépszerűbb. A szöszmötölő asztalon madaras könyvjelzőt és ajtóra akasztható „Ne zavarj, olvasok!” táblát ragaszthattak a kézművesek. Mindemellett lehetőség volt kiszínezni KEMgurut, a Komárom-Esztergom megyei könyvtári ellátás logóját és kabalaállatkájának képét. Aki ügyesen teljesítette valamelyik feladatot, egy színes KSZR-es lufival lehetett gazdagabb. A sváb táncokat és egyéb hagyományos műsorelemeket tartalmazó gála után a szereplők és a közönség a művelődési házból a tájház felé vette az irányt, így egy nagy csapat népviseletbe öltözött hagyományörző fellépővel és rokonaikkal játszhattunk, kézműveskedhettünk, beszélgethettünk együtt a könyvtárból kölcsönzött könyveikről és kedvenc könyvtári szolgáltatásaikról.

Színpompás léggömbök csábították a gyermekeket a
helyszínre. A kép forrása:

<http://www.kemkszr.hu/galeria/index.php?/category/317>

Kocson, a XVII. Nemzetközi Kocsitoló Fesztiválon töltük a megyei KSZR szekerét

VITÉZ VERONIKA

...avagy könyvtár-népszerűsítés a kocsi hazájában.

„Ki ne ismerné a „kocsi” szavunkat, mint egyik legfontosabb közlekedési eszközünk megnevezését? Azt viszont már kevesebben tudják, hogy a népszerű négykerekű gyökerei a Komárom-Esztergom megyei Kocs községbe nyúlnak vissza, ahol a Mátyás király korabeli bognároknak köszönhetően az addigi kényelmetlen szekérből megszületett a jobban rugózó, fordulékonyabb kocsiszekér, vagyis a kocsi kocsi.” – olvashatjuk a fesztivál programfüzetének előszavában.

Ízelítő a fesztivál hangulatából.

A kép és a hír forrása:

<http://www.autoszektor.hu/hu/content/kocsitolo-fesztival-kocson-tizenhetedszer>

A három napig tartó versengés és mulatozás mellett jól megfért a kultúra is. A könyvtári sátrat a második napon, szombaton vertük fel. Külföldi testvérvárosi, szomszéd települési pavilonok mellett megjelent a KEMguru logó és a KSZR felirat is a sátrunk bejárata felett. Még csak az előkészületek zajlottak – fújtuk a lufikat, előszedtük a kézműves kellékeket, fejlesztő játékokat, könyvtári könyveket-, de a kiszínezett KEMguru már vonzotta az érdeklődőket, akik között örömeinkre megjelentek felnőttek is. Többek feltették a kérdést, hogy mi mégis mit

áruunk itt? El is gondolkodtam a válaszon. Mit is árulok itt? Végül is „kultúrát”. De ezt a válasz elvettem. Elmondtuk, hogy célunk a kocsi községi könyvtár és szolgáltatásainak népszerűsítése. Ezért vannak itt a legfrissebben beszerzett kölcsönözhető könyvek, a gondolkodást, az olvasást és írást fejlesztő társasjátékok, ezért készítünk ajtókilincsre akasztható „Ne zavarj, olvasok!” táblát, ezért vágjuk és ragasztjuk a madárka alakú könyvjelzőket, és ezért színezzük szivárványszínűre a Komárom-Esztergom megyei könyvtári szolgáltató rendszer, a KEMguru logóját.

Nagyon hamar eltelt a délután. Közben mögöttünk zajlott az időmérő edzés, amellyel a vasárnapi „nagy futamra” szerezték meg rajthelyeiket az indulók. „A hagyományos felnőtt futamon 5 fős csapatok egy 350 kg-os kocsit próbálnak az 1500 méter hosszú pályán, a legrövidebb időn belül célba juttatni.” – írja a rendezvény tájékoztató füzet. Mindemellett a kocsi egyéni indulók gladiátor futamára, valamint a Tata térségének kisiskolásaiból verbuvált 6 fős csapatok versenyére is sor került. Mindez a mi sátrunk közvetlen közelében, így aki két „befutó” között pihenőt tartott, befuthatott a KEMguru sátorba kézműveskedni vagy olvasni.

A kocsi gyermekek is nagy örömmel kézműveskedtek a KSZR standjánál. A kép forrása:

<http://www.kemksr.hu/galeria/picture.php?/949/category/324>

Apropó, olvasás... Általános iskoláskorú vendégeinkkel beszélgettünk a kötelező olvasmányaik szereplőiről, kalandjairól, kedvenc könyveikről. Sőt, többen felfedezni vélték a Pál utcai fiúk szövegét a könyvjelző madárkára ragasztható újrahasznosított papírlapok között. Többen elmondták, hogy rendszeres látogatói a községi, iskolai könyvtárnak és, hogy mi a legutóbb általuk kölcsönzött könyv címe és története. Sokan ismerték a helyi könyvtárost, *Szabó Andrásné Zsuzsát* is, aki ott tartózkodásunk alatt biztosította számunkra, a megyei könyvtár képviselői számára vendégszeretetét.

Miután a gyerekek összes tankönyvébe készült elég könyvjelző, s a legtöbb KEMguru is hétszínvirágként pompázott, s mindenki megkapta a jól megérdemelt KEMguru lufiját, sőt már a kocsi kocsi zaja sem hallatszott a hátunk mögött, összecsomagoltuk a vándorkönyvtárat, s úgy döntöttünk, hogy

Ilyen volt, ilyen lett – Megújult könyvtárak Komárom-Esztergom megye kistépülésein

VITÉZ VERONIKA

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer célja többek között, hogy olyan tereket hozzon létre a kistépülési könyvtárakban, melyek alkalmasak arra, hogy a közösségi élet helyszínévé váljanak. Azokon a településeken, ahol az önkormányzat is felismeri ennek fontosságát és elképzeléseinket támogatja (szellemiekben és anyagiakban egyaránt), ott közösen összefogva csodálatos kis könyvtárakat tudunk megteremteni. Átadtunk már megszépült könyvtárat Kecskéden (2014 októberében), Dunaalmáson (2015. 03. 28.) és Bajnán (2015. 04. 27.), valamint folyamatban van a felújítás Bakonysárkányon, Vértestolnán, Nagysápon és Súron is. A következő könyvtárátadónk 2015. augusztus 20-án, Bakonysárkányon lesz. Galériánkban ezekről láthatnak néhány fotót. <http://www.kemksr.hu/galeria/index.php?category/325>

megünnepeljük a sikeres könyvtár-népszerűsítő akciót egy Budapest Bár koncerttel.

Színesedik a KEMguru. A kép forrása:

<http://www.kemksr.hu/galeria/picture.php?949/category/324>

A kocsi könyvtár honlapja:

<http://kocs.hu/konyvtar/>

A kocsi könyvtári sarokról készült képek:

<http://www.kemksr.hu/galeria/index.php?category/324>

A felújított bajnai könyvtár. A kép forrása:

<http://www.kemksr.hu/galeria/index.php?category/271>

Megújult környezet Kecskéden. A kép forrása:

<http://www.kemksr.hu/galeria/picture.php?172/category/66>

Csongrádi Információs Központ
Csemegi Károly Könyvtár és
Tari László Múzeum

Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciája 2015.

SZÜCS KATALIN

2015. május 31. és június 1. között az Informatikai és Könyvtári Szövetség, valamint a Csongrádi Információs Központ Csemegi Károly Könyvtár és Tari László Múzeum közös szervezésében idén is megrendezésre került Csongrádon a Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciája. Ausztriát leszámítva a környező országokból több mint 80 könyvtáros képviselte a határon túli magyar könyvtáros szervezeteket és könyvtárakat.

A konferencián tájékoztatót tartott a résztvevőknek többek között a nemzetpolitika jelenéről és jövőbeli terveiről *dr. Wetzel Tamás* nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár, aki kihangsúlyozta, hogy az anyaországnak szerepet kell vállalnia a határon túli magyarság sorsáért. A Nemzeti Kulturális Alap aktuális könyvtámogatási lehetőségeiről *Ramháb Mária*, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár igazgatója, az NKA Bizottságának tagja beszélt.

Az eseményt nagy érdeklődés kísérte. Jómagam résztvevőként és előadóként vettem részt a rendezvényen. Képviselhettem munkahelyemet, az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárat, tágabb értelemben pedig a felvidéki magyarságot is. Ez számomra nagy megtiszteltetést és elismerést jelentett – egyben kihívást is. Felvidéki származásom révén erős a kötődés ahhoz a közeghez, ahonnan származom. Harminc éve élek Magyarországon, de a lelki köldökszinór még mindig erősen a felvidéki magyarsághoz köt. Hogy honnan ez az erős

kötődés-ragaszkodás a szülőföldhöz, a megmaradásukért küzdő kisebbséghez? Talán a sorsközösség összetartó ereje, amit én is átélhettem, és ezért külön hálás vagyok a sorsnak. Úgy érzem, emberi, erkölcsi tartást és egy egészséges nemzettudatot alakított ki bennünk elsősorban a család, az iskola és a kis közösségi csoportok összetartó ereje azáltal, hogy megtartották / megtartottuk anyanyelvünket. Visszagondolva és tanulmányozva a szakirodalmat, amely fehéren-feketén rögzíti az utókor számára a megpróbáltatásokat – ez nem kis erőfeszítésbe került úgy a szülőknek, mind pedig tanárainknak.

Szűcs Katalin. Fotó: Ruda Gábor

Előadásom címe „*Az iskola és a könyvtár szerepe a szlovákiai magyarok identitás-megőrzésében*”. A prezentációs előadás első részében röviden felvázoltam a magyar iskolák háború utáni történetét a jogfosztottság időszakától napjainkig. A téma aktualitása vitathatatlan. A 2011-es népszámlálási adatok a felvidéki magyarság lélekszámának drasztikus

csökkenését mutatják. A fogyatkozó magyarság megmaradásának egyik feltétele iskoláinak a megtartása. Ehhez elengedhetetlen, hogy a magyar szülők gyermekeiket magyar iskolába írassák, hiszen a megfelelő tudást, amelyre később építeni lehet, csakis az anyanyelven lehet elsajátítani. A magyar közösség megmaradása nagyban függ az iskolaválasztástól, a rossz értelemben vett kétnyelvűsítés elhárításától, nyelve és kultúrája ápolásától, amelynek az erős, jól működő magyar iskola a feltétele. (Nem az a baj, hogy a közösséghez tartozó megtanul szlovákul, hanem az, hogy elfelejt magyarul.)

A szlovák iskolába járó magyar gyermek nagy valószínűséggel elvész a magyar közösség, a magyar kultúra számára. Hiszen nem ápolja az anyanyelvét, kultúráját, majd egy idő után megtörténik a nyelvcsere és ezt követően az identitásváltás. Felvázoltam az identitástudat csökkenésének okait és hatásait az iskolára vonatkoztatva.

Az oktatás és kultúra kapcsolódási pontjait elemezve a könyvtárak, a muzeális intézmények és a levéltárak gyűjteményeik által alkalmassá váltak a tudás és a minőségi információk gyors közvetítésére. A könyvtár a hagyományos iskolai tevékenységi formák kiegészítésének fontos színterévé vált. A magyar identitás vállalása, az anyanyelv használata, a kultúra ápolása szoros összefüggésben áll. Az olvasás az információszerzés elengedhetetlenül fontos, és ennek egyik intézményes háttere a könyvtár. A jól felszerelt könyvtárakra és a jól felkészült, elhivatott könyvtárosokra nagy feladat hárul. Hiszen az ő felelősségük is egyben, hogy biztosítsák azokat a feltételeket, amelyek az identitás megtartásában szerepet játszanak.

Röviden összefoglaltam könyvtárunk határon átnyúló programjait, amelyek példaként is szolgálhatnak a többi közvetlen határ menti könyvtáraknak. Hiszen a közvetlen kapcsolattartás kiépítése elengedhetetlen annak érdekében, hogy érdemben tudjuk ellátni feladatainkat. **„A könyvtár, jegyezzük meg jól, nemcsak művelődési eszköz, nemcsak**

tudományos intézmény, de anyanyelvünk és nemzeti kultúránk egyetlen intézményes őrhelye. Ezt szolgálni minden magyar kötelessége, akár könyvtáros, akár olvasó!”

[Brogyányi Kálmán 1941. Magyar könyvtári szolgálat. Az előszót írta Csáky Mihály. Kiadja a Toldy-Kör. Pozsony: Concordia. (Bibliotheka Istropolitana.) 47. o.]

Óbudai kirándulás a tatabányai és a budapesti netnagyikkal

SZILASSI ANDREA

Június 5-én a tatabányai NetNagyi Klub a budapesti Ezüstnet Egyesület invitálására Óbudán tett egy szép kirándulást. 2012 óta ez volt az ötödik közös program a két szervezet életében. Idei első utunk a Krúdy-negyedbe, a Korona utcába vezetett. A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum vendéglátóipari részét tekintettük meg *dr. Saly Noémi* muzeológus idegenvezetésével. Saly Noémi irodalomtörténész, helytörténész, író és műfordító, aki az ún. hosszú lépés sétákat is szervezi, és másokkal együtt vezeti Budapesten. Széleskörű tudása kitűnő előadókészséggel párosul, ezért feledhetetlen élményt adott 40 fős csapatunknak.

Krúdy Gyula felújított házában talált otthonra a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum.

Fotó: Szilassi Andrea

A közgyűjtemény 1966-ban jött létre - akkor még a budai várnegyedben, az egykori Fortuna fogadó épületében. 2005 után több költözés és

épület-átalakítás kényszerű nehézségei következtek az intézmény életében. 2011 őszén költöztek jelenlegi helyükre, Krúdy Gyula egykori otthonába, amelyet két szomszédos lakóházzal összeépítettek. 2014 decemberében fejeződött be a teljes átalakítás, melynek során a múzeum nagy része skanzen jellegű lett, rekonstruálva a korabeli otthonokat és vendéglátóipari egységeket.

Egy polgári otthon konyhája hatalmas és többfunkciós tűzhellyel. Fotó: Szilassi Andrea

Már a folyosón ránk köszöntött a nosztalgia, amikor zománcozott táblákon korabeli reklámokat láthattunk letűnt korok áruival. Felidézve azt is, hogy valaha feketekávé helyett kávépótlót használtak. És milyen választék volt belőlük! A múzeumban található hagyományos tárlók is, összegyűjtve és rendszerezve különféle használati tárgyakat, ruhadarabokat, tároló edényeket és eszközöket. A vásárok, a kis- és nagykereskedelem emlékei mellett gyűjtik a vendéglátóipar és a turizmus, az idegenforgalom és a szerencsejátékok relikviáit is. Láthattuk azt is, milyen felszerelést használtak munkájuk során a szakácsok, cukrászok, inasok, háziasszonyok, cselédek.

A látogató betekintést kaphat a 19. század első harmadától kialakuló éjszakai élet, és a szolidabb szórakozást, kikapcsolódást szolgáló helyek világába is. (Ezt megelőzően nem létezett éjszakai közvilágítás, ezért nem voltak éjjeli szórakozóhelyek sem.) Megtudhattuk, hogy az első millennium idején épült városligeti

mulatónegyed párizsi és bécsi minták alapján épült. Letűnt idők elfeledett szavait olvashattuk egy plakáton, – szála, zengeráj, sántán és dalcsarnok – melyek valaha a szórakoztatóipar különféle helyszíneit jelentették.

A kulturális program után kulináris élvezetek következtek: ebédeltünk a Csalánosi Csárdában. Mindannyiunk étele ízletes és hatalmas adag volt. Utána egy rövid sétát tettünk a környéken, majd felkerestük a Varga Imre Múzeumot. Kevésbé köztudott, hogy a Kossuth-díjas Varga Imre nemcsak szobrokat alkotott, hanem fest is – mind a mai napig. A 92 éves képzőművész szobrai mellett festményei is láthatók itt. Különlegesség, hogy az udvaron, zöldövezetben is elhelyeztek néhány műalkotást.

Befejezőként elsétáltunk a Fürdőmúzeum szabadtéri látnivalóihoz, a Thermae Maiores romjaihoz. A római időkben az aquincumi légión katonai tábora állt itt. Végül szétvált a budapesti és a tatabányai csapat, és mi elindultunk a kelenföldi vasútállomásra. Elfáradtunk, de a korábbi közös kirándulásokhoz hasonlóan ismét sok kellemes élményben volt részünk. Köszönet érte *Takács Márta* elnöknek, aki programunkat gondos alapossággal megszervezte, továbbá *Buliczka Lászlóné* építésmérnöknek a városnézés alatti kitűnő idegenvezetésért.

Míves kidolgozású pénztárgép a pengős korszakból. Fotó: Szilassi Andrea

Aktuális gondolatok az Információs Társadalom Parlamentjének idei eseménye kapcsán

SZILASSI ANDREA

2015. június 18-19-én ötödik alkalommal gyűltek össze az IKT szektor cégeinek képviselői az információs társadalom építésében érdekelt kormányzati tisztségviselőkkel és a társadalmi szervezetek szereplőivel. Több mint 1100 résztvevő volt idén.

Ezúttal is gazdag programot állított össze a két szervező, az *Infotér Egyesület* (Informatika a Társadalomért Egyesület), valamint az *IVSZ* (Informatikai, Távközlési és Elektronikai Vállalkozások Szövetsége). 36 előadás hangzott el a konferencia két napján a plénum előtt. Csütörtökön ebéd után 3 szekcióban tovább folyt az eszmecsere meghívott szakértőkkel – immár kötetlenebb formában. A pénteki esemény teljes egészében az oktatás 21. századi problémáira, illetve a különféle útkeresésekre fókuszált. Lehetetlen lenne valamennyi előadásról beszámolni, ezért e cikkben inkább az előttünk álló változásokra térünk ki nagyvonalakban, illetve az aktuális helyzetkép néhány szeletét villantjuk fel – egyéb forrásokat is felhasználva.

Soltész Attila, az Infotér elnöke köszöntötte a résztvevőket a szervezők nevében.

Kép forrása: www.infoter.eu

Bódi Gábor, az infokommunikáció összehangolásáért felelős helyettes államtitkár a **Digitális Magyarország** néven elindult komplex kormányprogramról beszélt. Gondolatai megjelentek a konferencia kiadványában is. A

fejlesztési terv négy pillérre épül: digitális infrastruktúra, digitális közösség és gazdaság, digitális állam, valamint digitális készségek összehangolt fejlesztése következik 2020-ig. Ennek finanszírozási forrása a GINOP pályázatokban található, amelyek a nyár folyamatból nyílnak meg. Beszélt arról is, hogy a piaci beruházások elősegítése érdekében a kormány számos intézkedést tett, egyszerűsítette az építésügyi eljárásokat, módosította a jogszabályi háttérrel, és csökkentette a távközlési szektort sújtó adókat.

Dr. Solymár Károly Balázs.

Kép forrása: www.infoter.eu

Dr. Solymár Károly Balázs, infokommunikációért felelős helyettes államtitkár felvázolta, milyen infrastrukturális fejlesztések várhatóak az előttünk álló néhány évben. 2015-től felgyorsítják a szélessáv országos kiépítését, melynek eredményeképpen 2018 végére nem lesz olyan település hazánkban, ahol nincs korszerű, gyors hálózat. Bizonyára akadnak olyanok, akiknek déjá vu érzete támad e kijelentést illetően. Csakhogy „a ma szélessávja a holnap keskenysávja” – ahogy *Kis Gergely*, az Informatika a Társadalomért Egyesület elnökségi tagja fogalmazott a magyar digitális alpinfrastruktúrával kapcsolatos gondolataiban, a konferencia kiadványában. A helyettes államtitkár elmondta, hogy elindítják a hazai kis- és közepes vállalkozások versenyképesség-javító komplex programját annak érdekében, hogy az IKT-eszközök maradéktalanul a termelékenység és a hatékonyság szolgálatába állhassanak. Ezek használata egyelőre sajnos nem jellemző a vállalkozások jelentős részére. Képzéseket

indítanak a digitális eszközök használatának megismertetése céljából azoknak a honfitársainknak, akik nem rendelkeznek ezzel a fontos tudással. Hiszen ma már nélkülözhetetlen, alapvető követelmény a munkaerőpiacon a digitális eszközök ismerete.

Erős Veronika klasztermenedzser az agrárgazdaságban folyó informatikai fejlesztésekről beszélt szekció-előadásában. Az Agrárinformatikai Klaszter létrehozásának célja, hogy az igényeknek megfelelő informatikai szolgáltatásokat biztosítson a gazdálkodók számára, növelve ezzel hatékonyságukat és innovációs potenciáljukat.

Dr. Solymár Károly Balázs beszélt arról is, hogy újra indul a Sulinet program. A **Sulinet+** a legkisebb falusi iskolába is elviszi a valódi szélessávot annak érdekében, hogy az infrastruktúra hiánya ne gátolja a modern képzési anyagok hazai terjesztését. A kormány most azt ígéri, hogy 2016 végére minden köznevelési intézményben lesz központi internet.

Ezzel kapcsolatban a Népszabadság 2015. június 27-28. számában igen riasztó adatot közölt: **nincs központi internet 205 köznevelési intézményben.** Ezek között fővárosi és megyeszékhelyen működő iskola is előfordul! (Komárom-Esztergom megyében 17.)

Pedig az első Sulinet program elején, 1996-tól még jól alakultak a dolgok. 1600 számítógépet, hálózati eszközöket és széles sávú internetet biztosítottak országszerte a középszintű és az alapfokú iskoláknak. A gépek azonban amortizálódtak, a technológiai fejlődés az iskola falain kívül rekedt. A Sulinet internet infrastruktúráját 8 éve nem fejlesztették, a távközlési piacon megrendelhető gyors internet pedig csak azok számára elérhető, akik képesek ezért többet fizetni.

Ez év márciusától azonban ismét elindult a fejlesztés a hálózati eszközök cseréjét is beleértve. Korábban iskolánként átlagosan 4 Mb/s sáv szélességet biztosított a NIIFI. Ezt tavasztól átlagosan 26,5 Mb/s adatátviteli

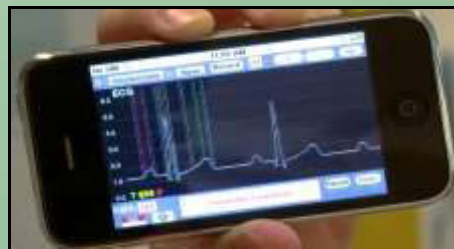
sebességre növelték. Ez azonban még mindig nem ideális a tanórák igényeit figyelembe véve, ahol diákoknak és tanároknak egyaránt szükséges lenne a megfelelő sebesség a letöltésekhez, böngészéshez – még pedig több osztályban is párhuzamosan. A tervek szerint 2016 végére már mindenhol lesz szélessáv, és átlagosan 50 Mb/sec sebességet biztosítanak a végpontokon. Vezeték nélküli internet most 85 iskolában van, a NIIFI tervezi e kör bővítését is.

Dr. Máté Attila, az Informatika a Társadalomért Egyesület eHealth munka-csoportjának vezetője

érdekes összefüggésre világított rá a konferencia kiadványában. A 2011-es kormányzati e-egészségügyi stratégia alapján uniós forrásból megvalósuló

programok eredményeként elindult, és részben megvalósult az egészségügy információ-megosztáson alapuló informatikai átalakítása. **Ezek az e-egészségügyi fejlesztések azonban nehezen találják az utat a polgárokhoz.** A rendszerek készen állnak, az innováció folyamatos, sürgető feladat ugyanakkor a lakosság figyelmének eredményesebb felkeltése, sikeres bevonása az új technológiák használatába. Szó esett még a szenzortechnológiával ellátott diagnosztikai műszerek erőteljes árcsökkenéséről, és az okostelefonnal használható egészségvédő applikációk széles köréről is.

EKG vizsgálat végezhető egy okostelefon és pár elektróda segítségével a svájci EPFL labor fejlesztésének köszönhetően – akár otthon is. A monitor a vizsgált személy szívverésén keresztül képes azonosítani és megmutatni a rendellenességeket.

A kép és a hír forrása:

<http://www.lifebridgeblogs.org/2011/11/11/new-smartphone-invention-tracks-heart-rate-in-real-time/>

Szani Ferenc, az Infotér oktatási munkacsoportjának vezetője arról beszélt, hogy miért kellene radikális szemléletváltással összekapcsolt strukturális átalakítást végrehajtani az oktatásban. A konferencia kiadványában is

közreadott gondolataiban arra hívja fel a figyelmet, hogy oktatási rendszerünk megragadt az információs robbanás előtti korban, tanulóink azonban már egy új

kor gyermekei. A tanárok nincsenek felkészülve, felkészítve a helyzet kezelésére, és nem kapnak megfelelő támogatást sem. Nem tudják hasznosítani a diákokban és a modern IKT-eszközökben rejlő potenciált. Alapprobléma, hogy az informatika ma még cél a magyar iskolákban, és nem támogató eszköz. Kulcsfontosságú lenne, hogy ne csak informatika órán alkalmazzák a tanulók az infokommunikációs eszközöket, hanem a többi tanórán is! Ehhez azonban olyan pedagógusokra lenne szükség, akik felkészültek ilyen vonatkozásban, és képesek megfelelő feladatokat adni a gyermeknek. Fontos lenne az is, hogy legyen megfelelő digitális tartalom. Szani Ferenc nagy reményt fűz a rövidesen elinduló **Nemzeti Közoktatási Portál** működéséhez.

Leufer Tamás.

A kép forrása: www.infoter.eu

Leufer Tamás, az IVSZ elnöke, a konferencia másik szervezője előadásában arra hívta fel a figyelmet, hogy az informatika és a digitális technológiák ma a legnagyobb gazdaságformáló erőt jelentik. Feltette a kérdést, hogy vajon fel van-e készülve a magyar munkaerő a váltásra? Jól látható, hogy digitális gazdaság kulcsa az

emberi tudás. Az álláshirdetések szerint szükség lenne sok informatikus mérnökre és sok-sok szakképzett, informatikát alkalmazó dolgozóra a munka világában, de igen gyakran hiányoznak a digitális kompetenciák az álláskeresőknél.

Az IVSZ-nek megjelent egy fontos felhívása is a konferencia előtti napon. **Az iskolai digitális oktatás megújítási tervében** arról írnak, hogy a legutóbbi PISA-felmérés szerint a **15 éves tanulók 60 %-a digitálisan írástudatlan, és nem rendelkezik a privát életben és a munkaerőpiacon megkívánt alapvető digitális képességekkel**. Például nem képesek interneten vonatjegyet rendelni, vagy akár visszakeresni, megtalálni elmentett adatállományukat.

Az IVSZ kiáltványa Szani Ferenchez hasonlóan rámutat arra a problémára, hogy **a számítógéphasználat az iskolai számítástechnika oktatás során az informatika órákra koncentrálódik, pedig integrált része kellene, hogy legyen az átfogó ismeretanyag**nak. Az iskolai számítógéppark a legtöbb iskolában önálló teremben van elhelyezve, így nem férhetnek hozzá a diákok más órákon. Ráadásul informatika órákon nem a gyakorlati készségeket fejlesztik, hanem a könnyen feledhető elméleti tudást. Az IVSZ oktatási kiáltványa, javaslatai megismerhetők itt: <http://ivsz.hu/projektek/digitalis-oktatasi-kialtvany/>

http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/dae/document.cfm?action=display&doc_id=8820

Ha a teljes magyar népességet nézzük, szintén nem lehetünk elégedettek eredményeinkkel.

Nemrégiben napvilágot látott egy másik kutatás eredménye „**A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató 2015**” címmel, amely az európai uniós országok adatait vette alapul. Ez ugyancsak kedvezőtlen képet rajzol Magyarország aktuális állapotáról.

Az összesített eredmények alapján hazánk a 28 tagállam sorrendjében a 20. helyen áll.

Ezen belül szerencsére vannak olyan mutatóink is, amelyben lényegesen kedvezőbb a helyzet. Jól állunk például a vezetékes szélessáv kiépítettségével, amely a háztartások 94 %-ában jelen van. Kiemelkedően magas az internethasználat aránya is, ebben azonban már az okostelefonokon és tableteken folytatott tevékenység is benne található. A felmérés szerint a magyar internetezők 80 %-a a közösségi hálózatok rendszeres látogatója, amellyel élen járunk az EU-ban. Ugyanakkor átlag alatti és romló tendenciát mutat a digitális közszolgáltatások igénybevétele hazánkban.

Az internetezőknek mindössze 31 %-a intéz online valamilyen hivatalos ügyet.

Tegyük hozzá ehhez azért azt is, hogy jelenleg kevés a teljes mértékben online elintézhető ügy, és az utóbbi évek során nem bővült számottevően a lehetőségek köre. (E tekintetben rövidesen komoly fejlesztések várhatóak.)

A legrosszabb eredményt a digitális technológiák üzleti integráltsága terén produkáltuk.

A vállalkozásoknak csupán 16 %-a alkalmaz tevékenységében valamilyen elektronikus információcserét.

Alig hasznosítják az e-számlázás, az RFID és a felhőszolgáltatásokat, illetve a határainkon átívelő kereskedelmet, és az egyéb lehetőségeket. E tekintetben Magyarország a sereghajtók között, a 25. helyen végzett.

Visszatérve az Információs Parlament idei eseményére, reméljük, hogy a konferencián felvázolt Digitális Magyarország komplex cselekvési terv eredményes lesz, és hamarosan kedvezőbb irányt vesznek a társadalmi folyamatok hazánkban.

Informatikai-pedagógiai projektek a nagy világban (Hole in the wall, OLPC, Hipersuli)

SZILASSI ANDREA

E cikk apropóját a 2015 májusában beindult Hipersuli projekt adta. Kiválasztottunk hozzá két másutt, korábban és más módszerekkel lezajlott kísérletet. Ezek mindegyike közös abban, hogy kitörést kínálnak gyermekeknek a hátrányos helyzetből a digitális írástudás fejlesztésén át.

HOLE IN THE WALL - LYUK A FALBAN PROJEKT

Dr. Sugata Mitra 1999-ben szoftverfejlesztőként és informatika tanárként dolgozott Új Delhiben, egy elit iskolában. Ma egyetemi tanár az Egyesült Királyságban a Newcastle Egyetem oktatástechnológiai tanszékén, és több megérdemelt kitüntetés büszke tulajdonosa. Legnagyobb felismeréseit azonban nem a kiválóan felszerelt, tehetős szülők gyermekeit oktató iskolában szerezte, hanem a nyomornegyedben élő írástudatlan, számítógépet és internetet még hírből sem ismerő gyerekeken keresztül.

Sugata Mitra a TED színpadán.

A kép forrása egyik előadásának videója:

http://www.ted.com/talks/sugata_mitra_shows_how_kids_teach_themselves#t-250567

1999-ben befalazott egy egyszerű személyi számítógépet egy Új Delhi-i nyomornegyed környékén, és bekamerázta a helyszínt. A talajban elvezetett kábeleken keresztül biztosította az áramot és az internetkapcsolatot. A navigáció lehetőségét érintős egérrel oldotta

meg. A használat módjára vonatkozó útmutatót azonban *szándékosan* nem hagyott ott. Ezt a kísérletét 5 év alatt többször is megismételte India-szerte, majd más országokban is. Nagy kihívás volt ez az iskolába nem járó utcagyerekek számára! Angolul nem beszéltek, pedig a számítógépre angol nyelvű Windows volt telepítve. Amikor Sugata Mitrát a helyszínen gyerekek vették körül és kérdezték, mindig kitért az érdemi válasz alól, hogyan is lehetne használni ezt a különös szerkezetet.

Kollégáival minden alkalommal azt látták a kamerafelvételeken, hogy a gyerekek csoportokba verődve körülveszik a gépet, ismerkednek az eszközzel, majd kis idő elteltével használni kezdik. Habár senki nem tanította meg nekik az egyes szoftverek használatát, mégis önmaguktól rájöttek az alapvető fogásokra és a gépben rejlő lehetőségekre. Senki nem magyarázta el számukra az angol kifejezések jelentését sem, de leküzdötték ezt a problémát is. Fölfedezték a böngésző programot, a Google-t, a fordítót, a webkamerát és a mikrofont és egyebeket. Eközben az ügyesebb gyerekek egymást instruálták, mit és hogyan kell csinálni; mi mindent lehet tenni a géppel.

Később, a sikereken felbuzdulva már több terminált is telepítettek a helyszínekre, amelyhez pályázati támogatást is nyertek.

Hole in the wall - Hope in the wall

Lyuk a falban – Remény a falban. Ez a kép Delhiben készült később, már modernebb felszereléssel.

A kép forrása:

<http://blogs.worldbank.org/edutech/searching-for-indias-hole-in-the-wall>

A kísérlet másik sajátos eleme volt, hogy Sugata Mitra nagymamákat toborzott heti egy óra önkéntes munkára. Ennek során a tiszta angol kiejtést segítettek megtanítani önkéntesek az indiai gyerekeknek Skype-on. **Granny Cloudnak, Nagy Felhőnek** nevezte el őket, de Granny Army, Nagy Hadsereg névvel is illették őket. A helyes, érthető angol beszéd elsajátítása különösen fontos az életben való boldoguláshoz Indiában, ahol ezernél is több nyelvet beszél a lakosság, és ahol az összekötő kapocs az angol, mint az egyik államnyelv. Mindazonáltal a párbeszéd sarkalatos eleme volt még a biztatás.

Jackie Barrow nyugdíjas angol tanárnő, a "Granny Army" egyik tagja indiai gyermekekkel társalog Skype-on.

A kép forrása:

<http://www.bbc.com/news/technology-17114718>

Sugata Mitra tapasztalatait és a helyszíneken készült fotókat több nagyszerű előadásban is megosztotta a világgal a TED színpadán és másutt. (*link a blokk végén*) Terjedelmi korlátok miatt átugorjuk a legizgalmasabb részleteket, és csak a konklúziókra szorítkozunk.

Az oktatáskutató arra a következtetésre jutott, hogy a gyerekek egyedül is képesek megtanulni a számítógépek és az internet használatát függetlenül attól, hogy kik ők és hol élnek. Szerinte kifejezetten jó szolgálatot tesz a **célzottan kaotikus környezet** az ilyen helyzetekben. Pedagógiai elveinek másik alaptétele a **minimálisan invazív tanítás**. Ez azt jelenti, hogy nem kell a tanárnak vagy a segítőknek *mindent* elmondani a gyerekek számára. Inkább kérdezni kell, és főként bátorítani. Egy okosan segítő közreműködő

jótékony szerepet játszhat a tanulási folyamat eredményességében, a motiváció fenntartásában. A jelenlegi gyakorlatra azonban világszerte nem ez a jellemző. Az oktatási rendszerek stresszt, szorongást és leblokkolást váltanak ki a számonkérés során a diákokból. A veszélyhelyzet pedig lezárja a tanulásért felelős prefrontális cortexet, vagyis akadályozza a valódi teljesítést.

A projekt eredményeiről publikált tanulmányok sikereként a Newcastle Egyetem felkarolta a projektet, és jelentős forrást biztosított a bővítéséhez. Összességében Sugata Mitra öt éven át folytatta a kísérleteket 33 országra kiterjesztve. Már nem csak befalazott számítógépekkel, hanem osztálytermekben is. Mindenholt alapvetés volt ugyanakkor, hogy a tanulók nem az anyanyelvükön kapták a feladatot, ezért kicsit „küzdeniük” kellett a megoldásért.

Az említett előadásokat elérhetik a TED-en az alábbi linkről, (magyar feliratozás beállítható) vagy szöveges átiratban elolvashatják annak tartalmát (interactive transcript).
http://www.ted.com/speakers/sugata_mitra

OLPC PROJEKT – Laptop minden gyereknek

Nicholas Negroponte. A kép forrása:

<http://ornal.files.wordpress.com/2007/09/nicholas-negroponte.jpg>

A One Laptop Per Child egy nonprofit szervezet, amelyet *Nicholas Negroponte* alapított és vezet. „Adj egy laptopot, megváltoztatja a világot.” E gondolat vezérelte, amikor szervezete speciális

kialakítású laptopokat adományozott hátrányos helyzetű térségekben gyermekeknek és pedagógusoknak kezdetben Latin-Amerika országaiban, majd Afrikában, Ázsiában és Európában is. Szponzorok és kormányzatok támogatásával egyre több országba jutott el a XO laptop. Az OLPC 3-12 éveseknek kifejlesztett egy XO tabletet is, amely 7 collos átmérőjű, és 150 applikációt foglal magában.

XO laptop gyermekeknek. A kép forrása:

<http://www.bloomberg.com/slideshow/2012-03-29/cheap-solutions-for-big-problems.html#slide3>

A TED egyik videóján láthatjuk, amint 2008-ban helikopteron 650 laptopot szállít Kolumbiába egy külvilágtól elzárt térségbe. 40 évvel ezelőtt a FARC gerillái, azután a belőlük szerveződött drokartellek uralták e területet. Ezért az ajándékozási akció a kolumbiai hadsereg és rendőrség bevonásával valósult meg. Az itt élők otthonaiban nem volt villanyáram, telefon és folyóvíz, a településen pedig hiányoztak a megfelelő utak is. Az eltelt néhány évben Kolumbia más részeibe is juttattak összesen háromezer darabot ebből a csekély költségű, de masszív és alacsony fogyasztású eszközökből.

Ettől kezdve ezek a 6-12 éves gyermekek már hozzáférhettek mindenféle információhoz, számos online szolgáltatáshoz, és ahol volt szervezett oktatás, ott a tanórákon is hasznosították. A gyermekek kapcsolatba kerültek más országokban élő kortársaikkal, egyszóval kinyílt a világ előttük. A projektben részt vevő tanárok egyértelműen arról nyilatkoztak, hogy eddig még sosem volt ilyen élvezetes a tanítás, és a gyermekek szövegértése javult. Hazavihetik az eszközt, és otthon a szüleiket tanítják! A kezdeményezéstől nem lehet gyors sikert remélni, de 10 év alatt biztosan megmutatkoznak

az eredmények. Ezek a gyerekek a változás ügynökei lesznek.

Lányiskola Kabulban, az afgán fővárosban.

A kép forrása: www.olpc.org

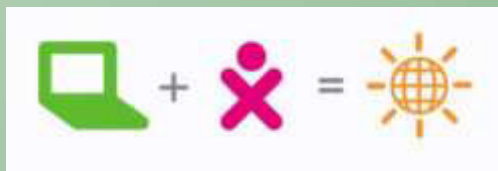
2008 óta 42 országban mintegy 2,5 millió gyermekhez jutott el a XO laptop. Uruguayban és Peruban minden általános iskolás gyermek kap belőle, mivel a kormányzat támogatja a kezdeményezést.

Többször megkérdezték Nicholas Negropontét, miért éppen laptop? Miért egy luxusterméket ad ezeknek a nélkülöző családoknak? Válaszában elmondta, hogy ez nem egy laptop program. Ez egy oktatási program annak érdekében, hogy a gyerekek megtanuljanak tanulni. Befektetés a jövőjükbe.

Nepáli gyermekek otthon.

A kép forrása: www.olpc.org

HIPERSULI OKTATÁSI PROGRAM

2015 májusától másfél éven át táblagépekre optimalizált tananyagok segítségével tanulnak a diákok négy vidéki és egy budapesti iskola 15 osztályában. Ezeknek a gyermekeknek már nem kell súlyos hátizsákot cipelniük az iskolába!

A projekt alapvetően a *Telenor Magyarország* társadalmi szerepvállalásának részeként, a vállalat komplex támogatásával valósul meg. Csatlakozott a projekthez támogatóként a *Microsoft*, az *Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet* és a *Digitális Esélyegyenlőség Alapítvány* is. **Budapesten, Ercsiben, Hódmezővásárhelyen, Törökbálinton és Zsombón** kerül sor a kísérleti oktatásra, amelyben a tanárok felkészítésére is nagy hangsúlyt fektettek. A projekt célja, hogy a tanulás eszközeibe módszeresen bevonják a legmodernebb technológiákat is – és nemcsak az informatika tantárgynál. Az osztályok szintjétől függően magyar nyelv, irodalom, történelem, kémia, fizika, matematika, földrajz, történelem, vizuális kultúra, informatika és idegen nyelvek tanulásánál egyaránt digitális tananyag segítségével folyik az oktatás.

A mobilszolgáltató biztosítja a tableteket, a jó minőségű internet hozzáférést, a digitális tananyagot, benne a biztonságos internetezésre vonatkozó tudnivalókat is. Folyamatos technikai rendelkezésre állást is nyújtanak. A kísérleti tankönyvek összeállítását az OFI végezte. A 360 db rendelkezésre bocsátott táblagépnek 10,1 collos, HD felbontású kijelzője van, és az eszközök akkumulátorainak üzemideje eléri a 12 órát – tehát gond nélkül használható egy teljes tanítási napon át. A készülékhez vezeték nélküli billentyűzet is jár, a hátuljából kihajtható támasztékkal pedig laptopokhoz hasonló módon is lehet használni.

A Telenornál hatékony és élvezetes tanulási módokat dolgoztak ki annak érdekében, hogy a gyerekek magabiztosan, ügyesen és biztonságosan kezeljék a mobilinternetet és a mobileszközöket is a tanulás során. További cél, hogy kapjanak szélesebb rálátást a világra, és váljanak tudatos internet-használókká, – ahogy *Cristopher Laska*, a Telenor vezérigazgatója fogalmazott. A Microsoft az oktatóalkalmazásokat és az órák lebonyolításához szükséges tanári vezérlőszoftvert szállítja a programba. A projektben részt vevő tanárok számára

tanfolyamot szerveznek, hogy felkészítsék őket a legmodernebb mobil eszközökkel történő tanításra. További részleteket ismerhetünk meg a www.hipersuli.hu honlapról.

Az ajándék munkaeszköz, a Lenovo Yoga 2

A kép forrása: blogs.windows.com

Klímatudatos települések a gyakorlatban

NÁSZ JÁNOS

Ismét meghívást kaptunk a Klímabarát Települések Szövetségétől szokásos tavaszi szakmai konferenciájukra. 2015. június 2-án, Budapesten a Magyar Földtani és Geofizikai Intézetben került sor a programra. Mint egyetlen könyvtári résztvevő nagy örömmel fogadtuk a meghívást. Ez egyrészt elismerése a nálunk folyó környezettudatosító munkának, másrészt pedig egy lehetőség arra, hogy a magunk eszközeivel megosszuk az ott elhangzottakat.

A mostani konferencia témája a „Klímatudatos települések a gyakorlatban” címet kapta. Szakmai célnak az alábbiakat fogalmazták meg a szervezők: a Klímabarát Települések Szövetsége, a Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség, valamint a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet Nemzeti Alkalmazkodási Központja. „A megváltozott időjárási jelenségek környezeti következményei, az erőforrások korlátozottsága és az ezekkel járó társadalmi változások ráirányították az önkormányzati döntéshozók és a szakemberek figyelmét egy fenntarthatóbb településmenedzsment szükségességére. Másrésztől néhány gyakorlati kérdésre keressük a választ, mint például az elektromobilitás, a zöld vagy klímatudatos gazdaság fejlesztése és a fenntartható településmenedzsment új

irányai.”¹ „Magyarország széndioxid-kibocsátása európai és világviszonylatban elenyésző, azonban itt, a Kárpát-medencében is foglalkoznunk kell a fenntarthatóság kérdésével, melyet nemzeti szinten egységben kell kezelni” – jelentette ki *Kovács Lajos* elnök megnyitó beszédében. A szakmai nap első felében főleg a fenntartható közlekedésre fókuszáltak az előadók, majd a második részben ünnepélyes díjátadás következett. A Klímasztár-díjat idén Alsómocsolád, Budapest XII. kerületének önkormányzata, a XVII. kerület városrészeként Rákosliget, valamint Répceszemere képviselője vehette át *Lajtmann Csabától*, a Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség elnökétől. A szakmai összefoglaló részletesen megismerhető a lábjegyzetben szereplő linken.

Klímasztár-díjas települések képviselői.

A kép forrása: www.klimabarát.hu

¹ Az idézetek forrása és szakmai összefoglaló:

<http://www.klimabarát.hu/aktualitasok/atadtak-az-idei-klimasztar-dijakat>

A jövő könyvtára – Közösségi könyvtárak Szlovákiában

NAGY ÁDÁM

A könyvtári szakmán belül még manapság is sokat ismételt kérdés, hogy mi lesz a klasszikus könyvtári rendszerrel, és milyenek lesznek a jövőben a könyvtárak? A felgyorsult és internet uralta világban, milyen szerepet tud betölteni egy könyvtár? Milyen szolgáltatást tudnak nyújtani egy olyan világban, ahol szinte bármit megtalál az ember egy néhány perces internetes keresés után?

A kérdésekre választ adhatnak azok a könyvtárak, amelyek az általános könyvtári szolgáltatások mellett más tevékenységeket is folytatnak. Több hazai és nemzetközi példa van, ahol interaktív tevékenységeket biztosítanak az olvasók részére. Vannak olyan könyvtárak, ahol irodalmi esteket, filmklubokat tartanak vagy akár kertészkednek, fotóznak, zenélnek. Ezekre a tevékenységekre mind igaz, hogy nem egyéni, hanem közösségi formában végzik. A könyvtárak tehát bevonják a helyi közösségeket, és szórakoztató tevékenységeket szerveznek nekik. Esetleg az olvasók maguk szervezik meg ezeket a programokat, a könyvtár csak a teret biztosítja hozzá.

A szlovákiai könyvtárakban évek óta terjed a **közösségi könyvtárak** felfogása. E szerint a nyilvános könyvtáraknak (megyei, városi, kistérségi) fontos feladata az általános könyvtári és információs szolgáltatásokon túl, hogy aktivizálja a helyi közösségeket (idősek-nyugdíjasok, gyerekek, érdekcsoportok stb.) Szerintük egy nyilvános könyvtárnak úgy kell működnie, mint egy fejlesztési, kulturális és művészeti központnak. Hozzá kell járulnia a helyi nyilvánosság kulturális identitásához és kialakításához.

Ezért Szlovákiában minden évben megrendezik a **Komunitná knižnica**, vagyis a **Közösségi könyvtár**

elnevezésű szakmai találkozót. 2015. június 16. és 17. között, már 9. alkalommal szervezték meg, ezúttal Zsolnán és Rajecfűrdőn. A rendezvénysorozat ötletgazdája és főszervezője *Mgr. Emília Antolíková*, a Varannói Felső-Zempléni Körzeti Könyvtár (Hornozemplínska knižnica vo Vranov nad Topľou) igazgatója és a Gyöngy Polgári Társulás (Občianske združenie Korálky) elnöke. Utóbbinak a célja, hogy támogassa a kultúrát, az oktatást, a tudatosságot és a szövegértést a helyi lakosság körében.

Csoportkép a konferencia résztvevőiről.

Fotó: Martin Lukačín

Mgr. Emília Antolíková elmondása alapján, Szlovákiában a könyvtáron belüli közösségi tevékenységekről a 2000-es évek elejétől beszélhetünk. A nagy lökést azonban az Open Society Foundations (Nyitott Társadalom Alapítvány) 2008-as pályázata adta, ami alapján megvalósulhatott ez első Komunitná knižnica konferencia. Ez a Felső-Zempléni Körzeti Könyvtár és a Gyöngy Polgári Társulás kezdeményezésére jött létre, együttműködve a Szlovák Nemzeti Könyvtár munkacsoportjával. Ezek a szakmai fórumok összegyűlnek az ország könyvtárosai és megosszák egymással tapasztalataikat a közösségi akciókról, így visszatérve a saját könyvtáraikba még hatékonyabban működtethetik azokat. Minden évben más-más könyvtárak vesznek részt, és másik helyen rendezik meg a találkozót. (A találkozók listája a cikk

végén.) Így a jó gyakorlatok eljuthatnak olyan könyvtárakhoz is, akiknek kevés tapasztalatuk van a közösségi aktivizálások megszervezésében és megvalósításában. Azonban nem csak szlovákiai könyvtárak, könyvtárosok vesznek részt ezeken a találkozókön. Szoros kapcsolatokat ápolnak határon túli kollégáikkal is, így Csehországból és Lengyelországból is szoktak érkezni, ebben az évben pedig Magyarország is képviseltette magát.

A 2015-ös szakmai találkozó első napján átfogó képet vázolt a közösség tevékenységeiről a Zsolnai Megyei Könyvtárban (Krajská knižnica v Žiline) a Csehországi Sziléziai Egyetem tanára, *PhDr. Libuše Foberová*. Szerinte a könyvtár feladatai közé tartozik az emberek közötti viszony javítása. A könyvtáraknak úgy kell működniük, mint egy médium. Közvetítő szerepet kell betöltenie az egyes csoportok, közösségek között. Mindemellett részt kell vennie helyi programokban, akciókban. Az olvasó érezze otthon magát, kényelmesen és gazdagodjon pozitív élményekkel. *PhDr. Libuše Foberová* úgy véli, a következő prioritásnak kéne gyökeret vernie a társadalom: „Otthonom, munkahelyem, könyvtáram”. Mindenkinek hozzáférhetővé és vonzóvá kell tenni a könyvtárat, a szegényektől a gazdagokig. Ezt úgy lehet elérni, ha mindenki megtalálja a maga érdeklődésének megfelelő tevékenységet. Például irodalmi kávéházak, kiállítások, önkéntes klubok stb. szervezésével. Együttműködéseket kell kialakítani iskolákkal, intézményekkel, önkormányzatokkal, hogy minél több és színvonalas közösségi programot lehessen szervezni.

A 2015-ös konferencia magyarországi képviselője a tatabányai **József Attila Megyei és Városi Könyvtár** volt, akit az érsekújvári Anton Bernolák Könyvtárral való kapcsolatának köszönhetően hívtak meg. A tatabányai megyei könyvtárat *Nász János* könyvtáros képviselte, aki az öko-könyvtárakról tartott előadást. Egész pontosan arról, hogy hogyan lehet könyvtári eszközökkel környezettudatosítási (environmental awareness) módszereket alkalmazni a kreativitástól kezdve a globális kihívásokon (társadalmi, kulturális, gazdasági, természeti) és a zöld állományú könyvtáron keresztül a kreatív partnerségig. *Nász János* elmondta, hogy a tatabányai megyei könyvtár már 2010-től szervez környezettudatosító programokat, és különböző módszerekkel tájékoztatja az olvasóit az ökológia fontosságáról és

aktualitásairól. Az öko-táborok mellett az egyik kiemelt közösségi tevékenysége a már 50. alkalmat is túlszárnyaló öko-esték. Ennek a programsorozatnak a célja, hogy hazai és helyi szakértők tolmácsolásával felhívják a város és vonzáskörzetében élők figyelmét a környezet- és természettudatosságra, valamint a fenntartható fejlődés lehetőségeire.

Mária Feldinszká és Nász János.

Fotó: Nagy Ádám

A közösségek alapvető szükséglete a társadalmi és környezeti jólét. A környezettudatosságra való nevelés pedig mindig megfelelő és jó szándékú apóptót tud biztosítani a közösségi tevékenységek biztosítására. Így ez a kettő megfelelően kiegészítheti egymást a jövőben.

Komunitná knižnica / Közösségi könyvtár konferenciák sorozata:

- I. 2008. 06. 4-5., Poprad
- II. 2008. 11 13-14., Vranov nad Topľou
- III. 2009. 06. 2-3., Nové Zámky
- IV. 2010. 06 22-23., Trnava
- V. 2011. 10. 3-4., Prešov
- VI. 2012. 10. 23-24., Banská Bystrica
- VII. 2013. 10. 2-3., Bratislava
- VIII. 2014. 06. 16-18., Košice
- IX. 2015. 06. 16-17., Žilina, Rajecké Teplice

Jubileumi közös ünnep

ERŐSNÉ SULLER ILDIKÓ

Ismét eltelt egy év, újabb eredményhirdetésen van túl a József Attila Megyei és Városi Könyvtár gyermekrészlege. 2015. június 1-én 10. alkalommal jutalmaztuk a *Lerreichné Dürdő Brigitta* által indított **Mese, mese, mátká**, és 8. alkalommal az **Olvasd velünk...!** olvasópályázat nyertesait.

Tavaly még külön, ezúttal együtt ünnepeltünk. Természetesen, a tizedik évforduló nagy esemény egy program életében, így érthető, hogy hatalmas lelkesedéssel készült az esemény forgatókönyve, és jókora energia-befektetéssel a megvalósítása. (Nagyon jókor jött tehát az NKA támogatása.) A közös eseményre kb. 140 vendég érkezett, s a résztvevők nem csak könyveket, okleveleket, emléklapokat vihettek, hanem lélekben való megerősítést is.

A díjazottak egyik csoportja. Fotó: Erősné Suller Ildikó

Turayné John Katalin alpolgármester asszony saját gyermekkori, olvasással kapcsolatos történeteit, tapasztalatait, tanácsait osztotta meg a hallgatósággal, meghívott előadónk, *Barcza Katalin* pedig újabb fontos, a pozitív

gondolkodás hasznosságának gondolatával is megtöltötte kis olvasóink képzeletbeli tarisznyáját. S miután jubileum, nemcsak a nyerteseket, hanem az olvasópályázatot is ünnepeltük: minden résztvevőnk kapott egy sütivel töltött „tortaszeletet”, mely maradandó emlék lesz arról, hogy 10 éves a Mese, mese, mátká!

Bűvészcivilizáció

GOLDSCHMIDT ÉVA

Rendhagyó műsorral készült a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár gyermek részlege 2015. április 23-án. A hűséges könyvtárlátogató csoportok jutalom előadást tekinthettek meg, amelynek vendége *Rolando* bűvész volt, és amelyre gyönyörű, napsütéses időben érkeztek a diákok.

A Talentum Általános Iskola alsó tagozatos csoportjai évek óta havi rendszerességgel jönnek a gyermekkönyvtárba, és válogatnak nemcsak a polcokon sorakozó könyvekből, hanem a könyvújdontságokból is. A gyermekek nagy izgalommal várták a műsort, közülük még senki sem látott élőben bűvészt, csak a televízió képernyőjén.

Rolando valamennyi mutatványába bevonta a kicsiket, mindig állt a színpadon gyermek, aki lelkes segítője volt vendégünknek a trükk végrehajtásában. A színpadon álló fiatalok és a közönség soraiban helyet foglaló diákok, pedagógusok is egyik ámulatból a másikba estek a bűvészi cselek láttán.

A műsor keretét az a produkció adta, amikor az elején egy teljesen üres füzetbe előbb állatok fekete-fehér rajzai voltak, majd (egy csettintésre) ugyanezek az állatok már színesben pompáztak.

A produkcióba minden jelenlévőt sikerült bevonni.

Fotó : Makuvek Nóra

A végén szóban „kiradírozták” a füzetet a gyermekekkel közösen, és az üresen került vissza a bűvész táskájába. Természetesen a tojásos, kártyás feladványok sem hiányozhattak, egyszer a zsákba került a tojás, következő pillanatban pedig üres lett a zsák. Vajon hogy történt? Csodálkozva kérdezték a gyermekek, de még a felnőttek is! A választ persze nem árulta el *Rolando*, hiszen akkor elveszne mindennek a varázsa.

Rolando, a bűvész.

A kép forrása:

http://buvesz-rolando.hu/buvesz_bio.html

A végén még a közönség a bűvészt színpadon tartotta vastapssal és a „Vissza, vissza!” skandalásával. Egy ráadás produkciót láthatott a nagyjérdemű. Távozáskor beindult a kicsik fantáziája, és egymásnak mondogatták, mit hogyan csinálhatott a bűvész...

Elmerültünk az újságok világában

GOLDSCHMIDT ÉVA

Négy fordulóból álló játékos feladatmegoldásra vártuk a gyermekeket 2015. január és május között.

A *Merülj el az újságok világában* című folyóirat-verseny havonta megjelenő feladatlapjait a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában kellett a gyermekeknek kitölteniük. Minden feladatsorhoz három ismeretterjesztő újság kapcsolódott, így közelebbről megismerhették többek között a *Napsugár* című gyermekirodalmi lapot, a *National Geographic* című természettel kapcsolatos újságot, vagy a *Kutya* című állatos folyóiratot. A kérdésekre nemcsak a megadott cikkekben szereplő konkrét válaszokat vártuk, hanem a gyermekek képzelőerejére is szükség volt akkor, amikor egy-egy képnek címet, vagy a képen látható állatnak nevet kellett adniuk. Mindeközben a könyvtár szabályaival is megismerkedhettek a diákok, hiszen minden feladatsorhoz tartozott egy kódtáblázat, amelynek megfejtése a könyvtárhasználatlalt volt kapcsolatos.

A négy fordulót követően a döntőt 2015. május 27-én rendeztük a gyermekkönyvtárban. A végső megmérettetésre az a hét gyermek jogosult, akik valamennyi alkalommal jól válaszoltak a fordulók kérdéseire.

A részt vett korosztály vegyes, a legfiatalabb tanuló harmadik, míg a legidősebb hetedik osztályos. A döntő kezdetén a gyermekek izgalmát sikerült feloldani azzal, hogy ismertettük a játéknak azt a fontos szabályát, mely szerint nem időre játszunk! A lényeg, hogy mindenki tisztességgel, megfontoltan, eredményesen végigcsinálja a feladatokat. Miután megkapták a szekrénykulcsokat, összepárosították a cikkeket a hozzájuk tartozó képekkel, majd ügyesen emlékeztek arra, hogy mely újságok nem szerepeltek a négy forduló feladványai között. A különböző témájú cikkek sokaságából kiválasztott mindenki hármat,

borítékokba helyezte őket, majd ráírta, hogy kinek ajánlja elolvasásra. Volt, aki a receptet a nagymamájának szánta, mert szeret sütni, más a labdarúgással kapcsolatos hírt a barátjának, mert kedveli ezt a sportágat.

A diákok a záró feladatban hasznát vették a nyakukba lógatott kulcsoknak. Ki-ki kinyitotta vele azt a szekrényajtót, amelybe a kulcs való. Nagy meglepetésükre könyveket találtak az ajtó mögött, amely alapján ajánlót kellett írniuk a könyv írójának, címének, témájának feltüntetésével. A részvételért valamennyien oklevelet vehettek át, és mindenki megkapta ajándékba a szekrényben talált könyvet. A gyermekek jól érezték magukat, hasznos volt számukra valamennyi feladat, amelyek segítségével az újságok világába is betekintést nyertek. Reméljük, továbbra is szívesen veszük kezükbe a különböző témájú lapokat a gyermekkönyvtárban!

A verseny győztesei. Fotó: Dományi Zsuzsanna

A döntő résztvevői, a verseny győztesei:

Dományi Levente (Íriszkert Ált. Isk., Szomód – 4. oszt.)

Horváth Alexandra (Kőkúti Ált. Isk. – 7. oszt.)

Király Tamás (Kőkúti Ált. Isk. – 7. oszt.)

Kovács Nóra Ágnes (Vaszary Ált. Isk. Jázmin Utcai Tagint. – 3. oszt.)

Nádasdi Jázmin Éva (Csokonai Ált. Isk., Dunaalmás – 4. oszt.)

Szmodis Borbála (Kőkúti Ált. Isk. Fazekas Utcai Tagint. – 5. oszt.)

Vécsey Gergő (Vaszary J. Ált. Isk. – 4. oszt.)

Nyári olvasótáborok a Helischer József Városi könyvtárban a török kori Magyarországról

ZIMONYI ZSANETT

Idén nyáron két olvasótábort szerveztünk az esztergomi gyerekek részére, melyen összesen 33 gyerek vett részt. Az első tábor június 15-19-ig tartott, a másodikra a következő héten június 22-26-ig került sor. A programok reggel 8 órától délután 4 óráig tartottak. **A tábor témája idén a török kori Magyarország volt.**

A tábor első programját hétfőn *Tölgyessy Zsuzsanna* drámapedagógus vezette, aki ismerkedős csoportjátékokkal, és a tábor témájának a bevezetésével – egy vetítéssel egybekötött rendhagyó történelemórával – kezdte a török korról kapcsolatos tudnivalókat. A fiúk megtanultak turbánt kötni, a lányok pedig a muszlim nők illendő megjelenését sajátíthatták el. Sor került török körtáncra és a törökméz megízlelésére is. Hétfő délután török csempemintákat rajzoltunk és festettünk.

"Alkalmi" muzulmán viselet. Fotó: Steindl Nóra

Kedden délelőtt író-olvasó találkozóra is lehetőségünk adódott. A gyerekek *Vig Balázssal* találkozhattak, aki az első héten a Három bajusz gazdát keres, a második héten pedig a Puszirablók című könyvét mutatta be nagyon mókás és élményszerű módon az

egybegyűlteknek. Ez a programunk nyitott volt, bárki eljöhetett, akinek kedve tartotta.

Kedden délután ellátogattunk az Özicseli Hadzsi Ibrahim-dzsámiba, ami az egykori Török Birodalom legtovábbi helyreállított építménye észak-nyugati irányban. Itt *Evlija Cselebi* török világutazó várt ránk *Borz Tamás* múzeumpedagógus megszemélyesítésében. Nagyon sok érdekes dolgot tudtunk meg tőle, és egy török motívumokkal díszített méceszt is készíthettünk emlékül.

Szerdán egész napos kirándulásra mentünk Drégelypalánkra. Megnéztük Drégely várát, meghallgattuk a vár történetét, és *Szondy György* hősies harcát a török túlerővel szemben. Hazafelé menet pedig betértünk a közelben lévő Csitári csodatevő forráshoz és kápolnához, amely egy csoda következtében zarándokhellyé vált. A Csitári források közelében már a középkorban két kápolna állt, s Drégely várából is idejártak imádkozni a titkos alagúton át.

Csütörtökön délelőtt nemezeltünk *Valasek Valéria* pedagógussal. Csörgős labdát készítettünk és egy szép virágos kitűzött. Délután városfelfedező vetélkedőt szerveztünk a gyerekeknek, melyet egy térképpel és egy feladatlappal felszerelve 3-4 fős csoportokban kellett a gyerekeknek megoldaniuk.

Pénteken délelőtt a Vármúzeumban jártunk, *Szakálos Éva* múzeumpedagógus mutatta be nekünk a várat a **Mindennapi élet a hódoltság területén** c. foglalkozás keretében. A gyerekek többek között megismerhették az oszmán hadsereg különböző harcos egységeit: a szpáhikat, az akindzsiket, az aszabokat, és a topcsikat. Felpróbálhatták ruházatukat, kezükbe vehették fegyvereiket. Nagyon látványos, és emlékezetes élményben volt részünk. Délután fagyizni, és strandolni mentünk a Szent István fürdőbe.

Már hagyomány nálunk, hogy a tábor végén egy könyvvel ajándékozzuk meg a gyerekeket.

Magyar írók ifjúsági regényeit kapták tőlünk a gyerekek nyári olvasmányának.

Az esztergomi táborozók. Fotó: Steindl Nóra

Drámapedagógia a könyvtárban

MIKOLASEK ZSÓFIA

Több mint húsz éve dolgozom könyvtárban; a zömét gyermekkönyvtárosként „húztam le”. Jelenleg a kistélepi könyvtárakkal foglalkozom. Bár meg tudnám számolni egy kezemen, hogy mi a közös a kétfajta könyvtárosi tevékenység között, egyet mindenképpen és elsősorban említenék meg: az olvasásnépszerűsítés.

Nincsenek illúzióim az ezen a téren végzett szélmalomharcot illetően, mégis összeférhetetlennek tűnik hivatásommal, hogy beletörődjek abba, hogy a gyerekek (és a felnőttek) nem olvasnak. Egy generációnyi gyermekolvasó nőtt fel a kezeim alatt, és bizony a húsz évvel ezelőtti gyermekkönyvtárosi sápirozás, miszerint nem olvasnak a gyerekek, mára lemondó belenyugvássá csendesült. Sok mindent megpróbáltam az évek alatt, minden aktuális módszert és trendet bevettem, nem fogom most felsorolni, mi mindent...

És most van a drámapedagógia! Úgy tűnik, köszönőviszonyban sincs az

olvasásnépszerűsítéssel, ám én huszonakárhány évnyi keserédes tapasztalattal a hátam mögött most azt mondom: beválhat...

Mi az a drámapedagógia?

A lényeg az, hogy a gyerekek a drámapedagógussal közösen kialakított fiktív világ drámai kontextusán belül szerzett tapasztalatokon keresztül foglalkoznak a különböző tanítási területekkel. A drámapedagógia gyakorlatokkal és játékokkal segíti a valóság átélését, az emlékek megőrzését, a figyelem fejlesztését, az alkotás szabadságával való megismerkedést, s ezen keresztül az egyén és a csoport fejlődését. Tiszta kommunikációt, empátiát, viselkedési és játékbátorságot fejleszt; **az elfogulatlan, tabuk nélküli vizsgálódás** gyakorlatát igényli. A mindig csoportban történő, de személyre szóló készségfejlesztő munka különös jelentőséggel bír kisgyermek- és kamaszkorban.

Foglalkozás a komáromi gyermekkönyvtárban.

A drámapedagógia módszere nem tűri az álproblémák felvetését. Csakis olyan problémákkal érdemes foglalkozni, ami valóban probléma lehet. Nézzük meg ezt konkrétabban: ha egy játék fókuszává azt tesszük, hogy szabad-e hazudni, akkor nyilvánvalóan a második percben megszületik a válasz, hogy nem, és innentől okafogyottá, érdektelenné, unalmassá válik a játék. De ha úgy tesszük fel a kérdést, hogy szabad-e hazudni egy közösség érdekében, máris vitára, véleménynyilvánításra alkalmas helyzetet kapunk.

A gyermekirodalom által felvetett etikai problémák

Itt jön képbe az értékes gyermekirodalom. Mert mi mástól lenne értékes, ha nem attól, hogy a gyerekekben megjelenő valóságos aggódásokat, frusztrációkat fogalmazza meg, és ezeket feloldja, megoldást kínál, vagy továbbgondolásra készteti az olvasót. Gondoljunk csak arra a mindannyiunk számára ismerős helyzetre, amikor egy kisgyerek sokadszorra kéri ugyanazt a mesét esténként. Biztosak lehetünk benne, hogy analógiát fedezett fel az adott mese és a saját lelkét éppen foglalkoztató élethelyzet között.

Milyen élethelyzetekre gondolok? A sor rendkívül hosszú, hogy megkönnyítsem az olvasóval közös helyzetünket, hadd bontsam két csoportra ezeket:

1. **Belülről fakadó frusztrációk:** iskolakezdés, kamaszkodás, harag, elmúlással való szembenézés, szabályokkal való egyet nem értés, szocializáció, kötelességtudat...
2. **Kívülről jövő frusztrációk:** agresszió, másság, igazságtalanság, kiszolgáltatottság, tehetetlenség, csalódás, válás, halál.

Az értékes gyermekirodalom felveti ezeket a problémákat, a drámapedagógiai munka során pedig megoldásokat kínálunk ezekre.

Mi alapján választok egy irodalmi művet alapanyagának? A drámapedagógia fókusza, mint szűrő az, ami segít. Magyarul: mivel akarok foglalkozni, mit szeretnék a gyerekeknek problémaként felvetni? Csak olyan művet érdemes a kezünkbe venni alapanyagul, melynek mondanivalója, világa érdekes lehet a célközönség számára. Az irodalmi alkotás itt tehát inkább eszköz, mint cél. Nézzünk most meg néhány lehetséges fókuszt, és keressünk hozzá egy-egy kortárs gyermekirodalmi alkotást (a válogatás természetesen rendkívül szubjektív).

Fókusz	Irodalmi mű
Melyek azok a dolgok, amelyek bearanyozzák életünket? Mit preferáljunk: az esztétikumot vagy a hasznosságot?	Békés Pál: Lomtanítás a Fehérlófai utcában
Mennyire vagyunk kiszolgáltatva mások előítéleteinek?	Finy Petra: A Fehér Hercegnő és az Arany Sárkány
Lehet-e érték számunkra a másság? Mit tanulhatunk belőle?	Böszörményi Gyula: Emberke színe
Hogyan reagálunk, ha megbántanak bennünket?	Parti Nagy Lajos: A kalifa és a tűz
Mi a mienk? Elvehetjük-e azt, aminek nincs gazdája?	Parti Nagy Lajos: Az aranyeső
Mit tegyünk, ha úgy érezzük, kevesek vagyunk másokhoz képest?	Bagossy László: A sötétben látó tündér
Hogyan küzdhetünk az ellen, ha erőszakosak velünk szemben?	Lackfi János: Vers
Szembeszálhatunk-e a körülményeinkkel?	Lackfi János: Busz

Miért is jó ez a gyerekeknek? A gyakorló szülőknek nem kell bemutatnom azt a varázslatot, ami a gyerekekkel történik a szerepjáték során. Nos, a drámajáték során ez az alap. A gyerekek szerepbe lépnek, és a szerep védelmében, a szerep mögé bújva („ezt nem én mondom, hanem a figura, akit épp játszom”) válaszokat adhatnak a felmerülő kérdésekre, problémákra – veszély nélkül. Miért fontos ez a veszélytelenség? Mert egy felmerülő konfliktust a „való világban” csak egyszer, egyféleképpen oldhatunk meg, és minden döntésünknek következménye van. A játék során valóságos következmény nélkül egy adott konfliktust, problémát többféleképpen is megoldhatnak, több választ is adhatnak rá, visszamehetnek térben és időben, és a következményeket is a szerep mögé

bújva élik meg. Ahhoz természetesen, hogy mégis mélyen átéljék a konfliktusokat, hogy valóban elgondolkozzanak az arra adott válaszlehetőségeken, a drámatanárnak olyan helyzetet kell teremtenie, hogy a gyerekek minél inkább beleélhessék magukat a szituációba. Nagy segítséget jelentenek ehhez (többek között) a színházi konvenciók, mely azokat a módokat jelzik, ahogy az idő, a tér, és az emberi jelenlét kapcsolódhatnak egymáshoz, s ezáltal sokrétűen alakíthatók a különböző jelentéstartalmak megteremtése érdekében, segítik a résztvevőket abban, hogy ráhangolódjanak és minél mélyebben együtt éljenek a játékkal, a történettel.

A szegény ember szőlője - játék a tatabányai könyvtárban Mikolasek Zsófia vezetésével. Fotó: Erősné Suller Ildikó

Térjünk vissza most egy kicsit a cikk elején megfogalmazott „*elfogulatlan, tabuk nélküli vizsgálódás*” gondolat értelmezéséhez. Nem kell hozzá sok töprengés, hogy rájöjjünk: az olvasás célja, eszköze és egyben fejlesztési területe szintén ugyanez. Bár a mondás úgy hangzik: ahány nyelvet beszélsz, annyi ember vagy, én egy kicsit megváltoztatnám: ahány könyvet olvasol, annyi ember vagy. Mert a sok olvasás nyitottságot, az elfogulatlan, tabuk nélküli vizsgálódás képességét fejleszti. (Nem véletlenül létezik a diktatúrákban cenzúra.)

Szóval miért a drámapedagógia? Én olyan aktív fikciós erőt látok benne, ami visszavezetheti a gyerekeket a számítógép és a televízió által nyújtott passzív fikció felől az olvasás felé.

A magyar-török kulturális kapcsolatokról a tatai Patara kapcsán

BARTÓK GERTUD

Az oszmán hódítás korszakát idéző hagyományörzés az 1990-es évek közepén kezdődött Magyarországon Egerben és más olyan várakban, amelyek a török hódítók elleni sikerek helyszínei voltak. Így a nemzeti büszkeség jegyében csak magyar viseletben parádéztak a lelkes fiatalok.

Az idő múlásával azonban nemcsak a viseletek lettek egyre díszesebbek és korhűbbek, hanem a csatajelenetek is. Ágyúk, puskák dörögtek, és mind többen éreztük úgy, hogy nem elég, ha a magyar hajdú kicseréli a fejfedőjét török turbánra vagy janicsár-kecsére. Az igazi török pasák mellé igazi török katonáknak kell állnia. Hiába hasonlítanak a viseletek egymásra, mégsem ugyanazok. Megkezdődött a kutatás, a csapatok történész tagjai, hivatásosok és műkedvelők egyaránt hatalmas energiával vetették bele magukat az oszmán viseletek, használati tárgyak, fegyverek világába. Néhány éve pedig megjelentek azok a csapatok is, amelyek csak az oszmán világot mutatják be.

Harcosok. A képen Veres Gábor térdel, mögötte Mészáros Zsolt látható. Fotó: Báthori Tamás.

Hogyan talált egymásra a Török Köztársaság és a magyarországi oszmán hagyományörzők? Azért is érdekes kérdés ez, mert meglepő módon Törökországban nincs hagyományörzés. Néptáncos csoportok vannak ugyan, de történelmi hagyományörzés – különösen az oszmán korrall kapcsolatban – nincsen. Ezért akár török turistával, akár török diplomatával, üzletemberrel találkozol, hihetetlen lelkesedéssel fordul feléd, és rengeteg kapcsolat született már a véletlen útján is.

A magyar egyetemeken oszmanológus kutatói is felkarolták a török hagyományörzés ügyét. Szakmai segítségük mellett törökországi és közel-keleti tudományos és művészeti kapcsolataikból is profitálhattunk.

Magyarországgal, a magyarországi törökök és Törökország kapcsolataival foglalkozik a Köprü - Híd című folyóirat. Főszerkesztője, *Mehmet Başaran* a média részéről karolta fel a hagyományörzők ügyét.

A magazin online verziójának magyar oldala

<http://www.kopru-hid.eu/index/hu/hirek.html>

A kifejezetten katonai csapatok, mint például a Tata Várának Seymenjei mellett a kulturális képet bemutató csapatok is megjelentek, például a Hungari Dzsebedzsi Egyesület. Ez az egyesület Egerben alakult, feladatának elsősorban a mindennapi élet bemutatását tekinti, illetve ez az egyesület kezdte el a magyarországi oszmán hódoltság korszakának apropóján egy olyan tudományos konferenciasorozat megszervezését, amely már harmadik alkalommal kerül megrendezésre ebben az évben. A konferenciákon a

hadászattól a politikáig, a viselettörténetről a gyógyászatig számos témában hallgatható előadásokat a közönség. A konferenciákat a magyar és a török iszlám közösség is támogatta, felismerve annak a jelentőségét, hogy ezeken az előadásokon közelebb lehet hozni azt a világot a magyarokhoz, ami valaha a történelmük részét képezte. Ma még sajnos sok a félreértés, a féltékenység ezzel kapcsolatban.

A Magyar-Török Baráti Társaság is támogatja a hagyományörzés ügyét. Egri tagozatának elnöke, *M. Soós Tamás* orientalista tudós a konferenciák egyik előadója, akinek szakmai tanácsai felbecsülhetetlenek számunkra. Muzulmán hitű emberként a vallási élet és a moszlim mindennapok jó ismerőjeként tud tanácsot adni a programok, bemutatók megszervezéséhez.

A hagyományörző csapatok munkájának összehangolására, a viseletek, tábori felszerelések, fegyverek korhűségének biztosítására alapította meg a Hungari Dzsebedzsi Egyesület az Oszmán Szemináriumot, amelyben neves turkológusok segítik a csapatok munkáját. A szeminárium évente kétszer ül össze, a helyszínt a budapesti Yunus Emre Enstitüsü, a török kulturális intézet biztosítja, ahol kiváló könyvtár is a rendelkezésünkre áll. A szeminárium célja, hogy a csapatok számára a csobanci magyar viseleti mustrához hasonlóan az oszmán csapatok számára is éventéki bemutatkozási és megmérettetési lehetőséget biztosítson.

Ülésezik az Oszmán Szeminárium. A képen Magyarország turkológus közössége: *Igaz Levente, Sudár Balázs, Szöllősy Gábor, Bartók Gertrud és Papp Gergely* látható.

Fotó: Báthori Tamás

A hagyományörző csapatok nemcsak a nagy végvári rendezvényeken, hanem kisebb eseményeken is szívesen részt vesznek, sőt iskolákban felkérésre rendhagyó történelemórákat is tartanak. Ott voltak például az Egri Török Pasa sátrában a ciprusi Török Napon, *Evlia Cselebi* szobrának felavatásán és különféle múzeumi programokon.

Evlia Cselebi török világutazó szobrának avatásán Egerben, a Török-Magyar Testvériség terén.
Fotó: Báthori Tamás

Cselebi utazásairól 10 kötetet jelentetett meg az 1680-as években. A 6. könyv magyarországi élményeiről, tapasztalatairól számol be.

Élménybeszámoló a szekszárdi 43. Honismereti Akadémiáról

ÓVÁRI ZSUZSANNA

Káprázatos *Makovecz Imre* Kakasdi tájháza, amely az itt élő nemzetiségieket jelképezi. A fehér falú és magasan az égbe nyúló bádogtetős torony a svábokat, a fazsindelyes 5 kapus a bukovinai székelyeket. A kirándulásunk végén itt vacsoráztunk székely húsos galuskát (töltött káposzta), és német tésztát (túrós, mazsolás kalácsot). Tapsoltunk az népdalénekeseknek, nevetünk *Sebestyén István* tréfás meséin. Felettünk a nyitott fedélszéket megannyi fagerenda és ágasfa tartja, református színes kazetták boltozata színesíti. A héten az előadásokon a hazánkban élő kisebbségek, nemzetiségek sorsáról hallhattuk a kutatók legjobbjait a szekszárdi 43. Honismereti Akadémián. Sorsok, élethelyzetek elevenedtek meg a történelem viharában hazánkban letelepe-

dett németek, szlovének, románok, lengyelek, szerbek életéből.

Kánikula volt, még az árnyékban levő hőmérő is hirdeti, hogy 41 fok van, miközben egyik múzeumból a másikba sietek. (A végén 27-et számlálok össze a jegyzetfüzetemben, és számtalan szobrot fotóztam.) A zsinagógával kezdtem, amely ma már a művészetek háza, de látom az olasz származású *Mattioni Eszter* hímeskő képeit, és Babits hangját hallhatom a régi felvételen. A mézeskalácsosnál titkokat tudok meg a cukorkakészítésről, a Wosinsky múzeumban a világháborús leveleket silabizáltam. A szekszárdi bort megkóstoltuk a Garay élménypincében és esténként Papa borozójában. Hazánk egyetlen német nyelvű színházának előadását egy Beatles dallal kezdték, hamburgi koncertjükre emlékezve. Ha a bálról le is maradtam (egy másik konferenciáról vasárnap érkeztem haza), de a fogadáson már együtt daloltunk 120-an egy szlovák népdalt lelkesen, és mulattunk a cigányzenére. A csütörtöki kiránduláson Ócsény – Decs – Bata – Bataaszék –

Grábóc – Kakasd meglátogatása volt a mi választásunk. Az élményeket őrzi jegyzet, rajz, és több száz fotó. Mesélhettem, hogy képes voltam eltévedni egy zsákfaluban! Hogy a bátai hajtogatott kenyértésztás lepény isteni eledel, hogy szobatársam testvére *Krisztina nővér*, aki a meglátogatott szerb kolostor apácája, és hogy milyen mézízű az öklömnyi barack egy bataaszéki módos gazda portáján. Megtudtam, hogy Andrásfalva, Hadikfalva, Istensegits, Fogadjisten, Józseffalva az öt székely falú, ahonnan Kakasdra jöttek a bukovinai székelyek. Mielőtt elindulok (másnap a komáromi nemzetközi táborban textilmaratás készítünk 26 gimnazistával), még bemehetek soron kívül a megyei népművészeti tárlatra, és fotóztam *Varga Imre* Prométheuszát. Aztán fogtam a bőröndöm, és a fasor árnyas fái alatt kísértáltam a buszmegállóig.

Szívmelengető és elgondolkodtató hét volt, köszönet a szervezőknek, a vendéglátóknak. Egyetlen hibája azonban mégis akadt: jövő nyárig kell várni, hogy kiderüljön, lehet-e felülmúlni ezeket a káprázatos napokat? 2

Fotók: Óvári Zsuzsanna. Montázs: Szilassi Andrea

Értékmentés, értékőrzés, hagyományápolás –A Lábatlani Helytörténeti Kerekasztal 10 évéről -

DR. HORVÁTH GÉZA

Június 12-én ünnepi alkalomból gyűltünk össze Lábatlanon *Nádasiné Balatoni Anna* szép házának hűvös kertjében.

A megyében is egyedülálló közösség tagjai rövid összegzés, számvetés, némi nosztalgiázás okán fehér asztal mellett idézték fel találkozásaik, elhunyt tagjaik emlékét. De szó került a legújabb kutatási eredményekről, készülő munkákról is.

E napon volt a szervezet 10 éves és 6 napos, de az előzmények az 1985-ös **Komárom Megyei Honismereti Füzetig** nyúlnak vissza,- idézte a kezdeteket *Nádasiné Balatoni Anna* elnök asszonyunk. Ebben, az akkor még a Hazafias Népfront támogatta kiadványban jelentkeztek a honismereti kutatók pályamunkáikkal. Köztük az azóta elhunyt *Balogh László* Lábatlan község történetével, de díjazott volt a már szintén elment *dr. Wagenhoffer Vilmos* Máriahalom 18. századi történetével is. Mai oszlopos tagtársunk, *Izsó Károly* a bajnai, fiatalok számára is szervezett honismereti szakkör munkáját ismertette benne - több más írás mellett. A kiadvány 1992-93-as kötete volt az utolsó, melynek bevezetőjében *id. Gyüszi László* megfogalmazta, hogy „szeretnék átadni helyüket a fiatalabbaknak” E kiadványok publikációs lehetőséget teremtettek, integrációs alkalmat jelentettek a mai „örök fiatal” kutatók, helytörténészek számára is. A füzetek megszűnésével az e területen keletkezett űrt a **József Attila Megyei és Városi Könyvtár évkönyveinek** helytörténeti rovata próbálta meg valamelyest betölteni - a Lábatlani Helytörténeti Kerekasztal szakmai műhelye mellett.

A Lábatlani Helytörténeti Kerekasztal 2005. évi megalapítását az első jelenléti ívvel és akkori fotókkal idézte fel vendéglátónk. Elmondta, hogy 2-3 éves programban gondolkodtak. Ők is a fiatalok bevonását tervezték, ami úgy látszik, nem járt eredménnyel. Annál inkább siker koronázta a műhelybeszélgetéseket, az alkalmanként

más-más helyszínen történt látogatások során megismert értékek közkinccsé tételét.

Az alapító tagok egy része 10 évvel később.
Fotó: Nádasiné Balatoni Anna

Tíz év alatt 29 településre látogattak el a kör tagjai. Bajnán több alkalommal fordulhattak meg a volt iskola igazgatóhelyettes - *Izsó Károly* aktivitásának köszönhetően.

Horváth István táti tanárember szavait idézve *Kátai Ferenc* volt polgármester ajánlására „keveredett bele” a társaságba, ahol kiváló beszélgetéseket folytathattak Máriahalom, Tát, Sárísáp történetéről is. Mindig új témák merültek fel, új inspirációkat jelentettek ezek a találkozások. Mindenki hozott valami újat, jó volt, hogy a csapat össze tudott tartani.

Izsó Károly nagyon örült az első meghívónak. Mint mondta, ő sem gondolta, hogy ilyen hosszú és tartalmas programsorozat elébe néznek majd, de a találkozások meggyőzték a hosszabb szakmai együttműködés fontosságáról.

Érzelmektől sem mentesen utalt elhunyt tagtársunk *Wagenhoffer Vili* bácsi és *Padányi Lajos* húzóerejére a társaságban. Megemlítette, hogy előbbivel egyidős pedagógusokként jól tudtak együtt dolgozni, többek között a mára már országos rendezvénnyé vált „Viselet napja” szellemi megalapozásában. Ma is őrzi egy levelét, szellemi kapcsolatuk fontos dokumentumát.

E sorok írója kiemelte, hogy a Lábatlani Helytörténeti Kerekasztal pótolhatatlan és egyedi-, más-sal nem helyettesíthető szerepet tölt be az egész

megye honismereti mozgalmában. Ezért megerősítette a társaságot abban, hogy a lassítás, az alkalmak ritkítása ellenére folytassák, folytassuk a közös gondolkodást, szellemi kapcsolatok építését, az értékmentő és értékteremtő hagyomány-ápoló munkát.

Beszélgetésünk során előkerültek az aktuális témák is. *Primusz Sándor* a Lábatlani Papírgyár történetének nagy tudója, „élő lexikona”. Gazdag és rendezett archívummal rendelkezik MTI-s és más fotókból a gyár építésétől a megszűnéséig. Kár, hogy nem tudja legalább egy részét publikálni.

A júniusi program résztvevői

Fotó: Nádasiné Balatoni Anna

Barakka Gábor (Süttő), a temető kutatásának legfrissebb eredményeiről számolt be. A temető védetté nyilvánításának, egy részének műemléki védettség alá helyezését célzó feltárásainak egyik legfontosabb dokumentuma az 1756-ból származó, ez ideig a legrégebbi sírkő napvilágra kerülése. Érdekessége, hogy fehér mészkőből készült, a környéken található „vörös márvány” hazájában. Szeptember végére meghívta a társaságot egy süttői találkozóra, ahol részletesebben megismerkedhetünk a feltárási munkákkal.

Gerecsei Zsolt lábatlani származású ácsi tiszteletes két érdekes és ellentétes hangulatú dokumentummal ismertette meg a társaságot. Az egyik a Tatai Református Egyházmegye 1920. május 26-i gyűlésén, 8 nappal Trianon előtt, az elnöklő lábatlani lelkész megrázó imádsága, melyben az ország megóvását kérte verses formában. A másik 100 éves adatokat tartalmaz Lábatlan és Bajót közös történelméről. Lábatlani cigányzenészek bajóti multságokon történő részvételét részletezi humortól sem mentesen.

Ezzel oldottabb hangulatú beszélgetésbe, sztorizásba ment át a találkozó. Sokáig idézgették közös munkáikat, emlékeiket, szellemi összetartozásuk momentumait. Legközelebb ősszel találkozunk!

Minőség és dinamika – Az MKE 47. Vándorgyűlése Szolnokon

KISSNÉ ANDA KLÁRA

Fanfár köszöntötte az MKE 47. Vándorgyűlésének több mint 700 résztvevőjét a Szolnoki Főiskola Campusán 2015. július 16-án. A hazai, a határon túli és a társszervezetek résztvevői előtt *Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes* ezúttal az MKE elnökeként debütált. A nyitó plenáris ülésen utalt rá, hogy „a minőség dinamikája: a fejlődő könyvtár” kezdetek óta meghatározza a könyvtárakat a szolgáltatások folyamatos fejlesztésétől a rugalmas hozzáférésig, a Vándorgyűlés haszna pedig abban mutatkozik meg, ha az új ötletek tárházaként a dinamika majd hazatérve is áthatja a munkát. A házigazdákat az Elnökség soraiban *Tasnádi Zoltán* a fenntartó önkormányzat részéről, *dr. Túróczi Imre* a Szolnoki Főiskola rektora, *Lászlóné Nagy Ilona*, a Verseghy Ferenc Könyvtár igazgatója és *Némethné Matasitik Magdolna*, az MKE Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezet elnöke képviselte.

Fotó: Földi D. Attila

Závogyán Magdolna, az EMMI kultúráért felelős helyettes államtitkára a 80 éves MKE köszöntése után arról beszélt, hogy a minisztérium szövetség-

gest lát az egyesületben a kulturális ellátás, a bérfejlesztés és az életpálya-modell megvalósítása terén. „Új alap, új indíttatás, új stratégia” látszik megvalósulni a törvényhozásban, a fenntartóváltásban, a közösségek megnövekedett finanszírozásában. 2016-ban mintaprojektek indulnak, így nőhet 2017-től a terület fedezete. Szemléletváltásra – és ebben az MKE segítségét kéri – lesz azonban szükség, hogy a sport, a zene és az előadó-művészet területén már bevezetett társadalmi adó kedvezményt, annak visszaforgatásával a közművelődés és közgyűjtemények területén is bevezethessék. Az átlagbéreket 2016-ban bérpótlékkal egészítenék ki, 2017-től viszont a kormány már csak az életpálya-modell szintjén kíván bérezni. Egyre sürgetőbb tehát a partnereknek is lépni.

A nyitó plenáris mindig alkalom a kitüntetések adományozására. Egyesületi munkáért MKE Emlékérem kitüntetésben részesültek: *Jancskár Judit* (Pest Megyei Szervezet), *Mecsériné Doktor Rozália* (Vas Megyei Szervezet), *Némethné Matasitik Magdolna* (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szervezet), *Szabó Judit* (Kisalföldi Könyvtárosok és Könyvtárak Egyesülete), *Wittinghoff Judit* (Műszaki Könyvtáros Szekció), határon túliként pedig *Róth András Lajos*, a Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke. A kitüntetéseket az MKE elnöke adta át.

A **Fitz József-könyvdíj** 1989 óta a könyvtárosok szavazatai alapján az előző évben megjelent könyvek (és ez által a kiadók) nívódíja. *Sörény Edina* (EMMI Kulturális Kapcsolatok Főosztálya) adta át idén **Berg Judit Lengekalendárium**

címmel megjelent mesekönyvéért (Sanoma Kiadó), Haraszi László Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon (Pro Vértes Alapítvány, Csákvár), valamint a többek által szerkesztett **A magyarországi zsidóság képes története** (Vince Kiadó) címmel megjelent kiadványok elismeréseként.

Az év fiatal könyvtárosa díj pályázatára idén hat pályamű érkezett. *Ramháb Mária* (IKSZ elnök) *Börzsönyi Nórának* (Budapesti Corvinus Egyetem) adta át az oklevelet „Hozzáférhető tudomány” című dolgozatáért. A **Kovács Máté Alapítvány különdíját** Kovács Máté lánya, *Kovács Ilona*, valamint *Hangodi Ágnes* kuratóriumi elnök nyújtotta át *Puskás Nikolettának* (SZTE Klebelsberg Kuno Könyvtára) Információs grafika alkalmazása a könyvtári tájékoztatásban címmel beadott pályaműért.

Az Elnökség évközi határozata szerint a **Füzéki István Emlékérem** laudációja is elhangzik a Vándorgyűlésen. *Kocsis István*, a hatvani Ady Endre Könyvtár igazgató kapta munkájáért novemberben az elismerést.

Kertész Gyula Emlékérem díj kitüntetésben *Takács Béla*, a Verseghy Ferenc Könyvtár könyvtárosa részesült és köszöntötték Kertész Gyula özvegyét.

A díjátadást követően *Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes* egyrészt az új minisztériumi szerkezetátalakításról és munkamegosztásról tájékoztatott. Másrészt emlékeztetett arra, hogy a könyvtáros életpálya-modellben meghatározott irányok és beépített minőségi mérések ma is helytállóak. 10048 foglalkoztatottból 8500 dolgozik könyvtárosi munkakörben és mindenki „éhes az elismerésekre”. A képzés, előmenetel, intézményi rendszer hármában cél az életminőség emelése, a pályaelhagyás megakadályozása, a pályán maradás erősítése. De minden szakmának meg kell határozni a saját irányelveit.

A nyitó plenáris szakmai előadását *Dancs Szabolcs* (OSZK) tolmácsolta a Manchesteri Egyetem Könyvtárának rendszermenedzsere, *Ciaran Talbot* után. Az Alma integrált könyvtári rendszer bevezetéséig tartó átalakulási folyamatot, az

ennek köszönhető eredményeket ismertette. Az Egyesült Királyság legnagyobb önálló egyetemének tizenegy önálló könyvtárépülete egymillió látogatót fogad évente. A 2011-ig használt integrált rendszerben minden könyvtár- és kölcsönzéstípusra külön – összesen 6000 - szabályt kellett alkalmazni. A két évig fejlesztett, tesztelt, majd 2013-ban bevezetett Alma egységesített, a munkatársakra felosztott folyamatokkal egyszerűbbé tette a napi munkavégzést. A legfőbb tanulsága, hogy be kell vonni a munkatársakat a tervezésbe, és soha nincs korán a migrációra.

Ciaran Talbot és Dancs Szabolcs.
Fotó: Földi D. Attila

A kísérő programok között a Könyvtárostánárok Egyesülete könyvtárpedagógiai sétát szervezett. A Verseghy Ferenc Könyvtárban és több oktatási intézmény könyvtárában tettek látogatást. Az informatika iránt érdeklődők az Ex-Lh Workshopon az Alma és a Primo rendszerével ismerkedtek. A sajtótájékoztatót követően *Varga Csaba*, a Szolnoki Főiskola kancellárja nyitotta meg a szakmai kiállítást. A biztonságtechnikai, IKR fejlesztő, irodaszer- és bútorforgalmazó, nyomdatechnikai cégek évek óta a legnagyobb szponzorai a Vándorgyűlésnek.

Táncház a Szeres együttessel. Fotó: Földi D. Attila

Idén először a szervezetek és szekciók elnökei is meghívást kaptak az esti állófogadásra, ahol *Szalay Ferenc* polgármester köszöntötte őket és mutatta be Szolnokot. Büszkén beszélt a Szolnoki Légierőről, amelynek zenekara színvonalas – és helyenként igen mulatságos – repertoárjából kínált ízelítőt az Agórában két vendégénekessel. Aki még bírta, az a Szeres együttes táncházán rophatta késő estig.

Július 17-én a kisplenáris ülést *dr. Redl Károly* (MKE alelnök) nyitotta meg. A Hungaricana Közgyűjteményi Portált ismerhettük meg, amely a könyvtárak, levéltárak és múzeumok közös adatbázisaként hivatott a kutatónak minden forrást és adatot egy helyen kínálni. A pályázat gazdája, és könyvtári részről a portál üzemeltetője az Országgyűlési Könyvtár, levéltári részről a Budapest Fővárosi Levéltár. A múzeumok sajnos még nem szolgáltatnak tartalmakat. Funkciójáról és tartalmáról *Markója Szilárd* (Országgyűlési Könyvtár, igazgató) tájékoztatót. Jelenleg százötven intézmény összes elektronikus kiadványa, folyóirata, adata található meg a portálon a legkülönbözőbb formátumokban (PDF, metaadat, képek, képeslapok, térképek stb.) mára tízmilliós adatmennyiséggel. A már bekerült tartalom mintegy 40 terabájt, a múzeumokkal együtt várhatóan kb. 100 lesz majd.

Dr. Kenyeres István (Budapest Fővárosi Levéltár, főigazgató) a Hungaricana levéltári adatbázisairól beszélt. A Magyar Levéltári Portál (<http://archivportal.hu/>) huszonhét levéltárból 1,5 millió eredeti levéltári iratot, 3,17 millió rekordot, 2,8 millió oldalnyi digitális képet, 3,2 millió digitális fotót tartalmaz. Megtalálhatóak pl. Budapest Székesfőváros 1873-1941 közötti közgyűlési jegyzőkönyvei, egyházi és pártiratok. Az önálló „levéltári iratgyűjtemény alkalmazás” segítségével kutathatók. Projekt a projektben a MAPIRE az önálló georeferált térképek megjelenítésére. A történelmi, kataszteri (pl. kárpátaljai) térképek, katonai felmérések stb. gyűjteménye összehasonlítások, egymásra vetíthetőség, montázs stb. lehetőségeit kínálja.

Biszak Sándor (Arcanum Adatbázis Kiadó, ügyvezető igazgató) a portál technikai részleteit is-

mertette. Tetszőleges metaadat-típusok (MARC, Excel, XML, ACCESS, levéltári EAD) bonyolult, kifinomult rendszeréről van szó. Teljes szövegű adatbázisokat tartalmaz kétrétegű PDF formátumban. Kibontotta a georeferált térkép, a kétrétegű digitalizálás, a MAPIRE alkalmazás lényegét.

Beszámolók a szekcióülésekről

Egyetemi könyvtárak minőségbiztosítása – hozzáférés a forrás-leírás korszerű fejlesztő eszközeihez (Bibliográfiai szekció)

PAP ZSUZSANNA

A szekcióülés moderátora *Szőnyi Éva*, a Bibliográfiai Szekció elnöke volt. Az első előadás során *Bánkeszi Katalin*, az OSZK Könyvtári Intézet igazgatója az ELDORADO rendszer regisztrációval és regisztráció nélküli használatáról beszélt. Regisztráció nélkül is lehet majd benne keresni, szűkíteni és a közkinccseket ingyenesen letölteni, regisztrációval a vásárlási funkciók, ELDORADO és partnerkönyvtári adminisztráció, valamint kiadói felület érhető el.

A kép forrása:

<https://eldorado.oszk.hu/frontend-webapp/index.html#/static/news>

Ezt követően *Sinka Róberttől* (Qulto – Monguz Kft.) az ELDORADO oktatási anyagairól, képzési programjairól hallottunk rövid összefoglalót. A fejlesztés során merült fel az igény, hogy könnyen használható segédanyagok készüljenek, minél több „help”-pel kiegészített felület legyen. Az elkészült felhasználói kézikönyvből mutatott be néhány diát.

Szabványos bibliográfiai rekordok a minőségi szolgáltatás érdekében – közös katalógusépítés az ELTE könyvtáraiban címmel először *Kálóczi Katalin* (ELTE Egyetemi Könyvtár, főigazgató) hangsúlyozta, hogy a formai feltárás milyen ösz-

szefüggésben van a menedzsment eszközeivel. A formai feltárás folyamatában bekövetkezett hibák közvetetten hatással vannak a könyvtár többi munkafolyamatára. *Boda Gáborné dr. Köntös Nelli* (ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet, tanársegéd) pedig éppen arra mutatott példát, hogy hányféleképp jelenik meg ugyanaz a könyvleírás a könyvtárakban. MARC formátumú rekordokat gyűjtött össze több szerzős könyvekről hétfajta leírással. A hibák főként az eltérő részletességű feltárás, a szabályok részleges betartása, hangzás-betű szerinti átírás és elütések miatt keletkeztek. Fontos tehát a feltárás folyamatainak részletes szabályozása és a rendszeres ellenőrzés, mert ezen múlik a katalógus, végül pedig a könyvtár és szolgáltatásainak külső megítélése. A folyamatszabályozás alapja a házi szabályzatok állandó karbantartása, az eltérő szabályok felülvizsgálata. *Székelyné Török Tünde* (ELTE Egyetemi Könyvtár, osztályvezető) a magyarországi szabványok, szabályzatok helyzetéről számolt be. A Könyvtári Intézet oldalán fent lévők több éve nem frissültek. A Magyar Szabványügyi Testület oldalán több szabvány visszavonásra került, például a szakfordításoké, amelyekről új még nem készült, holott a szakkönyvtárakban mindenképpen fontos lenne. A MOKKA wikiből hozott példát többkötetes könyvekre, ahol az előírás szerint kötetjelzés kellett volna a MOKKA betöltéshez, ugyanakkor a szabvány szerint forrástílalom van, ha nem bizonyos helyről vesszük az adatot. A MARC 21 szabványról elmondta, hogy a Library of Congress oldalán érhető el, magyar nyelven csak részleges fordításban a DEENK honlapján olvasható.

Petró Leonárd, a DEENK kommunikációs koordinátora az IDEa Tudóstér felületét mutatta be. A portál legaktívabban használt szárnya még 2010 előtt pályázati pénzből valósult meg, majd 2014-ben egy új, egyszerűbben használható felülete készült el. Kutatókat, doktoranduszokat lehet benne megtalálni. A kutatók feltöltik publikációik metaadatait, majd ezek automatikus frissítéssel kiegészülnek az oktatói adatokkal a Neptun rendszerből. Így komplex profil jön létre az okta-

tókról, amelyet maguk tarthatnak karban. A publikációk alapján többfajta statisztika készíthető.

Végül *Vass Johanna*, a Magyar Nemzeti Digitális Archívum osztályvezetője „Dinamikus partnerség a könyvtárosi közösségben: az RDA (Resource Description and Access) fejlesztésének kommunikációja és tréningjei” címmel fejezte be a Bibliográfiai Szekció délelőtti programját.

Segítő munka a közkönyvtárakban (Közkönyvtári Egylet és Gyermek- könyvtáros Szekció)

**RIGLÁNÉ BERCZELI MÁRIA – ERŐSNÉ
SULLER ILDIKÓ**

A Közkönyvtári Egylet és a Gyermekkönyvtáros Szekció együttes szekcióülést tartott a vándorgyűlés második napján. *Haszonné Kiss Katalin* a Közkönyvtári Egylet elnöke nyitotta meg és moderálta a tanácskozást, amely telt házzal kezdődött meg.

Nagy érdeklődés övezte *Horváth Judit* pszichológus előadását, aki már-már törzsvendégnek számít a gyermekkönyvtárosok között. Veszélyes üzem címmel a segítő interperszonális kapcsolat lehetőségeit, veszélyeit elemezte. Az oktatási intézmények háritása, a család hagyományos funkcióinak kényszerű átalakulása a könyvtárakra megnövekedett mentálhigiénés és/vagy reszocializációs feladatokat ró. A könyvtárosoknak a szakmai kompetencián túl speciális kompetenciákkal kell rendelkezniük, rengeteg, folyamatos új ismeretet kell elsajátítaniuk, hogy kalauzolni tudják a gyerekeket az új technikai alkalmazások megfelelő célokra való használatában is. Mindeközben fokozott a kiegészítés lehetősége. A megelőzés szempontjából rendkívül fontos a problémás területek tisztázása, a túlterheltség jeleinek azonosítása, a megfelelő mélységű kommunikáció és a szakembertől való segítségkérés.

Dr. Radoszláv Miklós jogász, pedagógus, gyermekvédő „A hátrányos helyzet leküzdése tehetséggondozással” címmel tartott előadásában be-

pillantást engedett a Csányi Alapítvány munkájába. Az alapító, *Csányi Sándor* (OTP elnöke-vezérigazgató) azzal a céllal indította az Életút Programot, hogy a tehetséges, de hátrányos helyzetű gyermekek ne kallódjanak el Magyarországon. A programba szakemberek által beválasztott gyermekeket 10 éves koruktól segítik nehézségeik leküzdésében, tehetségük kibontakoztatásában, akár 11-14 éven keresztül a családdal, iskolával együttműködve. Nem pénzt adnak, hanem szolgáltatásokat nyújtanak. A támogatottak munkáját folyamatosan „visszamérik” hatásvizsgálat céljából.

Végh Balázs Béla Szatmárnémetiből érkezett irodalomtörténész arról beszélt, hogy a mai változó olvasási szokások közepette, hogyan alakítja a kortárs irodalmat a felhasználó. Az erdélyi magyar gyermekirodalmat szem előtt tartva első sorban *Kovács András Ferenc* költő, műfordító versesköteteit elemezve mutatta be a kortárs gyermekirodalom jellemzőit.

Dr. Kerekes Pál (ELTE-BTK) az eBookot, mint technikai eszközről „Polcunkon az e-könyv: digitális olvasnivaló a könyvtár falain belül és kívül” címmel tartott előadást. Igaz, hogy a cím alapján kicsit több információra számíthattak a hallgatók az eszköz könyvtári felhasználását illetően, ám az kétségtelen, hogy sok alapvető dolgot a „helyére tett” az előadó.

Kovačič Gizella az érsekújvári Anton Bernolák Könyvtár családi részlegének tevékenységeit mutatta be. Elismerés illeti a kollektívát rendezvényeikért. A Csehországból indult „Andersen-éjszaka” náluk 2006 óta fut és most sokak kíváncsiságát felkeltette a városi szintű „hacacaré”. Nem csupán megválasztják az olvasók királyát, hanem a gyerekek hálózásokkal és párnával felszerelve érkeznek, hogy a könyvtárban töltés az éjszakát, másnap pedig megkapják a hétalvók igazolványát. Nos, úgy gondolom, hogy nem sokáig várat magára a program itthoni megjelenése. Ismerjük a gyermekkönyvtárosok lelkesedését, minden követ megmozgató energiájukat, minden azon múlik tehát, hogy az adott könyvtár vezetését, illetve a fenntartót hogyan győzik meg az „éjszakai életről”.

Az ebéd előtti utolsó percekben a Ceiba spol.s r. o. cég bemutatóját már csak maroknyian hallgattuk, noha a könyvtári bútorokat és eszközöket forgalmazó cég képes bemutatója ötleteket adott az állomány elrendezésének „felhasználóbaráttá” tételéhez is.

A délután egy részét a szolnoki Verseggy Ferenc Könyvtár Gyermekkönyvtárában töltöttük, itt *Balázs Ildikó*, a gyermekkönyvtár vezetője kalauzolt. Nagy hatással voltak ránk a meseelőadások, ismeretterjesztő foglalkozások posztotechnikai szemléltető eszközei, s bár a könyvtár légköre, piciknek és nagyoknak szóló programjai, a kolléganők személyisége is mind-mind elismerésre méltó, tagadhatatlan, hogy a bábparaván keltette talán a legnagyobb hatást. „A gomba alatt” – ezt a címet kaphatná a nap fotótémája (ha lenne ilyen), mert bőszen fényképezkedtünk ugyanis a paraván aktuális berendezése alatt.

A kép forrása:

<https://picasaweb.google.com/111605086107282019472/VerseggyFerencKonyvtarSzolnok2015Julius18#6182910418716703202>

A dinamikus fejlődés záloga: kultúrincsek és kihívások (Múzeumi Szekció)

KISSNÉ ANDA KLÁRA

A Múzeumi Szekció a Damjanich János Múzeumban tartotta tanácskozását. A szolnoki múzeumot *dr. Horváth László* múzeumigazgató mutatta be a gazdag program mellett. Ezek közül is kiemelhető a Monguz Kft. és a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Muzeológiai Módszertani és

Információs Központ közös előadása a MuseuMap portálról. A csatlakozó, különböző profilú múzeumok közös keresőfelületén bárki kedvére böngészhet a tárlatok, a műtárgyak között, megtalálja az aktuális múzeumi programokat és eseményeket is. A közzététel tekintetében az egyes intézmények saját rendszerkövetelményeik és tartalomszolgáltatásuk szerint vesznek részt.

Az elhúzódozó bemutató után *dr. Kaposvári Gyöngyi* múzeumigazgató-helyettes mutatta be a szolnoki múzeum múltját. Száz-száztíz éve nagy divat volt múzeumot alapítani még ott is, ahol kövezett út nem vezetett. A Damjanich Múzeum története 1902-re nyúlik vissza, a Szolnoki Művészeti Egyesület, illetve az Alföldi Képzőművészeti Egyesület kezdeményezéséig. Az első világháború által derékba tört Hild Viktor elképzeléseket *dr. Balogh Béla* hihetetlen elánnal elevenítette fel. Tanítványai aláírásokat gyűjtöttek 1932-ben, hogy itt múzeum lehessen - egy szolnoki bérházban kapott először helyet. *Pató Mária* könyvtáros, múzeumpedagógus a könyvtár történetét szötte hozzá. 1934 novemberében nyílt meg a szolnoki könyvtár és múzeum közel kétezer kötettel, ezer kötetes régészeti és éremtani gyűjteménnyel rendelkezett. *Dr. Balogh Béla* sajátos szakrendet alakított ki, a mai napig ezt alkalmazzák. Grafomán emberként a könyvek lapjai közé hártypapírt illesztett be jegyzeteivel. Saját kiadványként könyvkatalógusokat adtak ki. Jelenleg *Tisicum* címmel jelennek meg évkönyvei. *Jámbor Csaba* a Damjanich Múzeum szakkönyvtárának vezetője 1952-től folytatta az intézmény bemutatását, ekkor vált külön a múzeum a könyvtártól. Ma közel hatvanezer kötettel korlátozottan nyilvános szakkönyvtár. Szinte kizárólag csak pályázati úton, cserekapcsolatok, duplum-szolgáltatás és ajándékok révén gyarapodik állománya. A szerzetesrendek felszámolásával a szolnoki zúzdából kimenekített régi könyvek között ritka és értékes darabokhoz jutottak, de preventív állagmegőrzésre is csak pályázati úton van pénzük. Példaként *Karácsony János* kéziratát mutatta. Különösen büszkék egy 1495-re datált Amberbach-féle Szent Ágoston prédikációs kötetre.

Hajdú Zsófia, a Pre-Con Restaurátor Kft. ügyvezetője régóta szoros kapcsolatban áll a könyvtárosokkal. Egyedi könyvrestaurálásra éppúgy hozott példát, mint a helyszíni állományvédelem, fertőtlenítés folyamatáról. Képek sokaságával illusztrálta - éppen a házigazda szakkönyvtár - már-már megmenthetetlennek vélt darabjainak restaurálási fázisait. Mint mondta, az egyedi restaurálás során általában 100 óra feletti munkaóráról beszélhetünk, ami kiegészül még a várakozási idővel. Sajnos a preventív állagmegőrzésre egyetlen pályázati kiírás sem nyújt lehetőséget.

A nagyszerű programot a szakkönyvtár megtekintése egészítette ki.

Fotó: Kissné Anda Klára

Kitekintés a minőség jegyében (Olvasószolgálati Szekció)

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Most is a legnagyobb érdeklődés az Olvasószolgálati Szekció programját kísérte. A tanácskozást *Molekné Körösi Beatrix* szekcióelnök moderálta. Elsőként *Illés Julianna*, a szolnoki Verseghy Ferenc Könyvtár osztályvezetője a kistelepülési könyvtárak hiányzó vagy minimális könyvtári marketingtevékenységéről beszélt, és hogy hogyan, milyen eszközökkel tudja felkarolni azt a megyei könyvtár. A helyi igények, körülmények és célok figyelembe vétele fontos, ahogy ezzel párhuzamosan az anyakönyvtár és a szolgáltató helyek egységes arculatának kialakítása a logótól a szerződésmentáig. Az egységes marketing elemek megkönnyítik a közös munkát, és a hasonló szakmai, szolgáltatási színvonalat kommunikálják a könyvtárhasználók felé. A belső építé-

szeti elemek (pl. szekrények, lépcsőfokok) a könyvek népszerűsítésére használhatók ki. Ezek az eszközök segíthetnek a KSZR-es partnerek, az önkormányzatok és a kistérségi könyvtárak munkatársainak megnyerésében, de fontos a megyei könyvtárak márkáépítése szempontjából saját olvasói és partnerei körben is, hozzájárul a szolgáltatások, a könyvtári környezet és gyűjteményszervezés színvonalának emeléséhez.

Jávorka Brigitta (OSZK Könyvtári Intézet) egy olyan hatékony információs műveltség-fejlesztő programot mutatott be, amely a 12-18 éves hátrányos helyzetű gyerekek körében végzett kutatásra épült. Bizonyította, hogy az informatikai tudás nem azonos az információs műveltséggel, amely képessé teszi az egyént információs igényeinek észlelésére, megfogalmazására, jó választásokat találni és a megszerzett információt beépíteni a tudástárába. Az ormánsági településeken használt könyvtári buszokon 16 településen 4 nap alatt 28 gyerekkel foglalkozott. A programterv gerincét a különböző népek kultúrájával kapcsolatos változatos feladatok, beszélgetések és internetes kutatómunka alkotta. Igazolást nyert, hogy a könyvtár és a könyvtárbusz ideális környezet a fejlesztésre. Az alkalmazott program ugrásszerű fejlődést eredményezett a gyermekek információs műveltségében.

Péterfi Rita, a Pest Megyei Könyvtár hálózati vezetője a 2005 és 2014 között leggyakrabban olvasott szerzőkre irányuló nemzetközi felmérés eredményeiről számolt be. A magyar és a román eredmények az anyanyelvi szerzők alacsony olvasottságát, az olvasók erős „amerikanizálódását” mutatták. Németországban a szerzők több mint fele hazai, míg Finnországban 74 %. A felmérés rámutatott, hogy a kortárs szerzők korszerűbb, a mai fiatalokhoz közelebb álló műveivel frissíteni kellene az iskolai kötelező olvasmányok körét. Az olvasói ízlés és igény módosítására szolgálhatnak az állomány-kiemelések. A gyarapítási szempontok során mérlegelni kell az olvasói igényeket. Fokozott figyelmet kell fordítani a férfi olvasókra, bevonásukra – ezt támasztják alá a fiúk gyengébb kompetencia-

eredményei (PISA) és hogy a könyvtárlátogatók egyharmada csak a férfi.

Rácz András. Fotó: Földi D. Attila

Rácz András, a Könyvkultúra Magazin főszerkesztője a KELLO elektronikus folyóiratát mutatta be. A „könyves” lapok kategóriáit felülvizsgálva, hatalmas könyvkinálatával a háttérben született meg a nonprofit elektronikus lap. Nyitott a fejlesztési igényekre, és segítséget nyújt a könyvtáraknak a könyvpiacon való eligazodásban. Az előadó az aktuális szám kapcsán a lap felépítésével, rovataival ismertetett meg. Számítanak az olvasói visszajelzésekre.

Minőségi szolgáltatások a digitális kultúra korában (Társadalomtudományi Szekció)

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

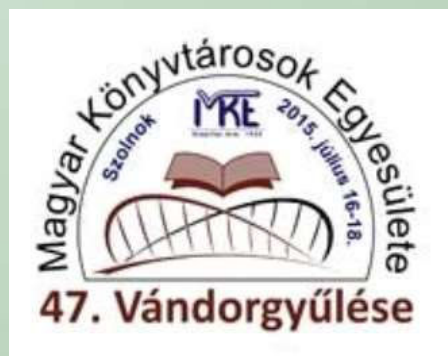
Villám Judit szekcióelnök moderálta a Társadalomtudományi Szekció ülését, ahol először *Czoboly Miklós*, a Monguz Kft. belföldi kereskedelmi vezetője a Qulto Plágiumkerső szoftvert mutatta be. Két évtizednyi tapasztalat esszenciájának nevezte, mely új szemléletet, új működési modellt, új rendszerfejlesztési elvet tükröz. A korszerű, együttműködésen alapuló szoftvert egyelőre saját fulltext adatbázisokon tesztelik, 2016-ban kerülhet piacra. A Monguznál bekövetkezett változásokról elmondta, hogy a cég jelenlegi pillérei a termékfejlesztés, -támogatás, a rendszerszállítás, -fejlesztés, a tartalomfejlesztés, -szolgáltatás, valamint a nemzetközi terület.

A KSH Könyvtár munkatársai, *Lencsés Ákos* és *Rózsa Dávid* a megújuló szakmai és közművelődési szolgáltatásait mutatták be. A KSH új arculata, egy nemzetközi hírű, magas szakmai színvonalal működő könyvtár jövőképét láttatja igazolva, hogy a tudományos munka területén elért eredmények megférnek a hangsúlyosabb közösségi programokkal. A hagyományos dokumentációs tevékenység és a tudástermelő funkció együtt jelenik meg az MTMT-hez kapcsolódva, az online statisztikai kiadványokból épített Digistat-adatbázissal, a dokumentumok analitikus feltárásának kiterjesztésével, a Nemzetközi Statisztikai Figyelő elindításával, a MANDához való csatlakozással, az Arcanum Adatbázis Kft.-vel közösen épített Népszámlálási Digitális Adattárral. Tervezik egy könyvtáros életrajzi lexikon elkészítését. Ugyanakkor közművelődési szolgáltatásai között a kiadókkal közös szervezésben Könyvtári esték címmel szerveznek előadássorozatot, ehhez gyakran kiállítások is kapcsolódnak. Az Iskolai Közösségi Szolgálat diákjait bevonva Mesedélután című programja egyfajta gyermekmegőrzőként funkcionál. A Homo Ludens Egyesület közreműködésével Társasjáték klubot indítottak, de a Születésnap csomag is olyan szolgáltatásainak egyike, amely a közönségkapcsolatokat erősítik.

Borostyánné Rákóczi Mária az OFI Pedagógiai Könyvtár és Múzeum közgyűjtemények és az oktatás szereplői között betöltött híd-funkciójáról beszélt. Az OFI PKM két legfontosabb feladata, az oktató-nevelő munka és az oktatásirányítás támogatása hat területet érint: az információ- és tartalom-előállítás; az információszolgáltatás; a pedagógiai információs rendszert; az oktatást; a pedagógiai szakmai tevékenységet és a szolgáltatásfejlesztést.

Villám Judit a megújult Parlamenti Könyvtárat mutatta be a Magyar Parlamenti Gyűjtemény – az országgyűlési dokumentumok szolgáltatása a kéziratról az online adatbázisig címmel. A digitalizálások, az adatbázis-építések, az online adat-szolgáltatások és ezek által a távoli elérések miatt fokozódtak a könyvtárak lehetőségei, egyúttal növelve az adatbázisok használóinak számát és a

használatok gyakoriságát. Azonban ha mindent digitalizálunk, akkor hogyan produkáljunk látogatottsági adatokat? Szükség van-e még tájékoztató könyvtárosokra? *Villám Judit* szerint a távoli elérést használók többsége személyesen nem jelenne meg, tehát ennek örülni kell. Tájékoztató könyvtáros pedig a jövőben is kell, hiszen ők tudják, milyen dokumentumok vannak a gyűjteményben, ismerik és alkalmazni tudják a tartalommutatókat, a speciális, „nehéz” olvasói kérdésekre viszonylag rövid időn belül tudnak választ adni.

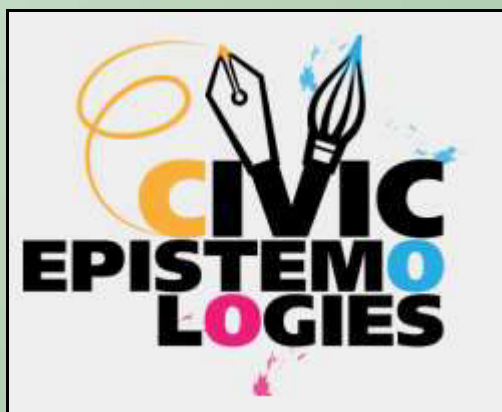

Az idei vándorgyűlés logója

Sági Ildikó a Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltár osztályvezetője saját olvasói elégedettségméréseinek legfontosabb tanulságait ismertette. Az oktatók-kutatók, az egyetemi hallgatók, és a „civil” olvasók különböző igényeik ellenére egyaránt elvárásokkal érkeznek és bizonyos elégedettségi szinttel távoznak. Az olvasó benyomásait befolyásolja, hogy a könyvtár arculata és kommunikációja mit kínál, mit sugall, az hogyan működik. A mérés során néhány érdekes olvasói igényre is fény derült (pl. több virág, babzsák-fotelek) és ötletek hangzottak el a nem teljesíthető igények áthidalására: a késő esti nyitva tartás helyett önkiszolgáló kölcsönzés vagy bibliobox, a drága adatbázisok megvásárlása helyett kérjünk a tesztidőszakra hozzáférést. A teljesített kérésekre is hozott példákat: a ruhatárban kötelezően leadott táskák helyett bevásárló kosarak használta, a tanulni vágyó magányosok számára csendes, a csoportos tanulás híveinek konzultációs zónák kialakítása, a kölcsönzés lejárata előtti kiértékelések.

Hoffmann Ádám osztályvezető A Corvinus Kutatások repozitórium használatának elemzése címmel a Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltár legfrissebb eredményeiről számolt be. A repozitórium az egyetemen keletkező kutatási eredmények, publikációk elektronikus adatbázisa. A több mint 1600 teljes szöveggű publikációt az elmúlt évben 133 000 alkalommal töltötték le, még Dél-Amerikából, a Közel- és a Távol-Kelet államaiból, sőt az Egyesült Arab Emírátsokból is érdeklődtek a benne található dokumentumok iránt.

Maczelka Árpád (OSZK) Az OSZK szerepe a „Civic Epistemologies, avagy a civil kutatók bevonása a digitális kultúra korában” projektben címmel egy nemzetközi programot mutatott be. Célja 2014. augusztus 1. és 2015. november 30. között a tudományos kutatómunkákba online mozgósítható önkéntesek, a tudományterületeken kívül álló civilek bevonása (pl. adatgyűjtés, adatok rendszerezése). Ennek két elterjedt formája a crowdsourcing és a citizen science. Előbbi nagyobb létszámú csoport bevonását jelenti meglévő adatok feldolgozásába és a nyilvánosság elé tárásának elősegítésébe, az utóbbiban résztvevők pedig elsősorban adatokat gyűjtenek. Ezek a kezdeményezések jelentősen segíthetik a közgyűjteményekben a dokumentumok, tárgyak feldolgozását. Az OSZK a több mint 500 000 darabból álló gyászjelentés-gyűjteményének feldolgozását várja a Civic Epistemologies-hoz való csatlakozásától.

A projekt webhelye:
<http://www.civic-epistemologies.eu/>

A projektről magyarul:
<http://www.oszk.hu/civic>

Összegzés és záró gondolatok

KISSNÉ ANDA KLÁRA

A tizenhárom szekció mindegyike értékes és érdekes programot kínált, egy időben több helyen lett volna jó ott lenni. Például *dr. Gazda Istvánt* szívesen hallgattam volna a Műszaki Szekcióban *Horváth Judit* pszichológus helyett, de anyaként utóbbi nyert. A Magyar Tudománytörténeti Intézet igazgatójának ékesszólását csak a szekció totónyerteseinek felsorolása előtt hallhattam, miközben a 150 éve elhunyt Semmelweis Ignác haláláról kialakult tévhiteket és körülményeket osztotta meg a hallgatósággal. Akkor vajon mit mesélhetett kora délelőtt?

A Jogi Szekció központi témája az „open access”, azaz a nyílt hozzáférés elmélete és gyakorlata volt. Jogi háttéréről az ELDORADO kapcsán *dr. Amberg Eszter*, az OSZK Jogi és Igazgatási Osztályának főkönyvtárosa tájékoztott. Egyik oldalon a közérdek, a közgyűjtemények és könyvtárak állnak, a másikon pedig a szerző védelme, a jogtulajdonosok és a tartalomipar, de a cél az egyensúly fenntartása. EU-szinten hiányzik a legális online kínálat, az ELDORADO pedig legális alternatívát kínálna egy felhasználói és szerzői üzleti modell bevezetésével. A Jedlik-terv célja a tudományos tartalom tekintetében elősegíteni az „open access” jellegű hozzáférést. Az ELDORADO szolgáltatásai (keresés, információkérés, digitális másolat megkérése, online olvasás, letöltés stb.) számos jogi kérdést vetnek fel. A szerzői jogi törvény paragrafusai itt értelmezést nyertek a többszörözés, az online nyilvánossághoz közvetítés, a vagyoni jogok stb. tekintetében, de például a munkaviszonyban alkotott művek eseteit is értelmezte a jogász előadó. Hányan gondoljuk végig saját szellemi alkotásaink során, akár megrendeli igazgatónk, akár nem, hogy milyen joggal rendelkezünk felettük?

A Tudományos és Szakkönyvtári Szekció témája a TQM volt. A KSH Könyvtár minőségfejlesztésének lépéseit, arculatváltását ismertette éppen *Fülöp Ágnes*, mikor csatlakoztam. Most indulnak a Minősített könyvtár cím elnyeréséért. Őt

követte *Sohajdné Bajnok Katalin*, az egri megyei könyvtár igazgatóhelyettese. Összegezte, hogy mióta a minőségbiztosítás jelen van könyvtárunk gyakorlatában, milyen változásokat eredményezett a szervezet életében. Beszédében 1994-ig nyúlt vissza, a jövőt pedig úgy prognosztizálta, hogy a megyei könyvtárak szerepe egyre nőni fog. Akár képzőhelyek is lehetnek. A jó gyakorlatok tanulmányozása szükséges, a törvény is továbblépésre ösztönöz. 2015-ben pedig tréningek várhatók az NKA-tól e témakörben.

Szolnok. Fotó: Kissné Anda Klára

Tudtam, hogy a gyermekkönyvtári, az olvasószolgálati, a társadalomtudományi és a helyismereti előadásokon vannak kollegák, azt pedig reméltem, hogy az újonnan alakult módszertani szekcióban is lesz, de még mindig széles választék maradt egy-egy témát elcsípni. Mindig nehéz időben összehangolni, hogy végigülhessek úgy egy előadást, hogy ne maradjak le a másik elejéről – nem mindig sikerül, és van, amikor a folyosóról kell hallgatózni a telítettség miatt. A programeltolódásokkal végképp nem lehet előre számolni. Míg a „műszakiak” mintha befejezték volna idő előtt, a „szakkönyvtári” tolóással már csak remélni mertem, hogy nem kések sokat, mire a főiskolától eljutok a térképen szekcióhelyszínként nem is jelölt múzeumi tanácskozássra”. És lám! A programhoz képest legalább 30 percet késtek, itt nem maradtam le semmiről. A délutáni könyvtárbemutató és a kiállítási helyszínek bejárása már normál tempót engedett a záró plenárisig.

A záró plenáris ülésen *Kiss Gábor* MKE alelnök – szokás szerint – először a szekciókat szólította, hogy összegezzék az üléseiken elhangzottakat. Volt, aki részletes beszámolót nyújtott a tanács-

kozásukról, volt, akinek sikerült néhány mondatban megfogalmazni a nap tanulságát. A Könyvtárostánárok Egyesülete képviselőjében *Dömsödy Andrea* például azt a tanulságot vonta le, hogy az iskolai könyvtári jó gyakorlatok tudatosításával ugyanaz elérhető, mint egy pedagógiai problémából kiinduló és adaptálható gyakorlat megosztása. A szakmai gyakorlatok dokumentálása, megosztása megsokszorozza a könyvtárpedagógiai munka hatékonyságát és támogatja a pedagógiai és könyvtári megújulást. A Mezőgazdasági Szervezet elnöke, *Horváth Tamás* csak annyit mondott, hogy a könyvtár szolgáltatásainak további minőségi fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges az életpálya-modell bevezetése. Az Olvasószolgálati Szekció szerint a magas minőségű könyvtári ellátás biztosításához először magunkban kell kialakítani a minőségi szemléletet. Csak úgy tudunk minőséget közvetíteni, ha ehhez formáljuk magunkat és egymást. Hogy a minőségben van-e maximum? A közös problémák, közös nehézségek, azonos tapasztalatok és a megoldások vezetnek oda. A Zenei Könyvtárosok Szervezete arra hívta fel a figyelmet, hogy a digitális korban is meg kell őrizni és felhasználó barát módon kell szolgáltatni (zenei) értékeinket. Csak a használói igények pontos, naprakész feltárásával tudjuk fennmaradásunkat és fejlődésünket biztosítani.

Hagyomány, hogy a záró plenáris ülésen az előző helyszín szervezője beszámol az eltelt egy év könyvtári eredményeiről, változásairól. Ezúttal nem ezt hallottuk. *Dr. Sarkadi Sándor*, a NYME Központi Könyvtár és Levéltár főigazgatójától. Arról a hihetetlen felelősségről szólt lendületes és erőteljes hangon, amely az elmúlt évtizedek alatt, a generációváltások során, számtalan kihívás és megfelelési kényszer elé állította a könyvtárosokat. Az összefogás szükségességét hangsúlyozva úgy fogalmazott, „a magyar könyvtárügyet a poklok kapui sem állíthatják meg!”.

Kincses Julianna a Szolnoki Főiskola könyvtára nevében összegezte a Vándorgyűlés benyomását. Mint mondta, „nem sokan, hanem borzasztó sokan jöttünk, de több volt a pozitívum, mint a negatívum”. A főiskola egyik épülete felújítás

alatt áll, ezért volt szükség néhol a termék kettéválasztására. A takarékoság szempontjai végigkísérték a rendezvényt, így a reklám is – reményei szerint – mi magunk leszünk.

Aki ismeri *Pálmai Judit*ot, a veszprémi megyei könyvtár igazgatónőjét, látva őt a záró plenáris nagyasztala mögött, már nem maradt kétsége, ki rendezi a következő Vándorgyűlést. Ezt a következő percekben megerősítette a királynék városát bemutató kisfilm. A Vándorgyűlés szolnoki emlékszalagjának felkötése után a Verseggy Ferenc Könyvtár igazgatója, *Lászlóné Nagy Iлона* és *Kincses Julianna* adták át a vándorbotot *Pálmai Judit*nak, valamint *Szóllás Péter*nek, a Veszprém Megyei Szervezet elnökének. A szervezőként és helyszínként a Pannon Egyetemi Könyvtár és Levéltár lesz partnerük, de jövőre egy héttel korábban lesz Vándorgyűlés, mivel a VeszprémFest miatt a megszokott időben minden szálláshely foglalt lenne.

Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes zárszavában úgy fogalmazott, hogy „egy sikeres, széles spektrumú, az eddig legjobban ráhangolódó” szekcióprogramok zajlottak, valóban testet öltött a minőség és a dinamika. Az extrém időjárási körülmények között is felfokozott érdeklődés kísérte a programokat. Hihetetlen erőfeszítéssel valósultak meg, és nehéz volt köztük választani. A megfogalmazódott tanulságok és a jövőre szóló információk közül a Helyismereti Könyvtárosok Szervezetének üzenetét emelte ki: „a mi legnagyobb szerepünk az identitás megőrzésében és továbbadásában van”.

Záró plenáris ülés. Fotó: Földi D. Attila

Nem maradt más hátra, mint vastappsal köszönten a szolnokiakat áldozatos munkájukért. Az

este még baráti találkozót ígért, ahol kisorsolták a jövő évi Vándorgyűlés ingyenes részvételére jogosultat, szombaton pedig szakmai kirándulások gazdag programját kínálták a város és környék jellegzetességei iránt érdeklődőknek.

Beszámoló az MKE tanácsüléséről

KISSNÉ ANDA KLÁRA

2015. május 21-én az OSZK-ban az MKE leköszönő és megválasztott elnökei és főtítkárai jelenlétével rendhagyó tanácsülésre került sor. *Bakos Klára* három ciklus után örömmel pihen meg, mint mondta, „jó volt elnöknek lenni”. *Fehér Miklós* helyett ezen túl *Gerencsér Judit* számol be az Elnökség munkájáról. A Tanács elnökét most kellett megválasztani, az Alapszabály szerint az új Elnökség alakuló ülése előtt a tanácsi képviselők maguk közül választják. *Bazsóné Megyes Klára* ismét bizalmat kapott, ám megbízatását csak egy évre vállalta.

Barátné dr. Hajdu Ágnes, az MKE új elnöke fontosnak tartja a kommunikáció javítását. Az ügyintézés és az egyeztetéseket skype segítségével gyorsítaná. Az életpálya-moddell kapcsolatban beszámolt a tagszervezeteknél tett látogatásairól. Tagja a *Hoppál Péter* kultúráért felelős államtitkár vezetésével létrehozott Életpálya-moddell Bizottságnak. Meggyőződése, hogy a szakszervezet mellett a szakma érdekeinek képviseléséhez átfogó és komplex szemlélet szükséges, és biztosítani kell, hogy ne történjen visszaminősítés, továbbá munkaköröktől függetlenül minden alkalmazottat érintsen a béremelés. A modellt 2017. január 1-én tervezett bevezetését 2016 nyarán bérkompenzáció előzné meg. Ennek pénzügyi

fedezete egyeztetés alatt áll a Nemzetgazdasági Minisztériummal.

Gerencsér Judit tájékoztatót arról, hogy a Fővárosi Törvényszék a 2015. február 11-i alapszabály-módosítás elfogadásával egyben közhasznú jogállású lett. Jogerőre emelkedése után módosul az

MKE székhelye, tehát a számlázási cím is, ez új bélyegzőket jelent.

Az Elnökség továbbra is eredményes és hatékony együttműködést vár a Tanácstól. Külön napirendi pontban ismertette az MKE honlap és a webmagazin fejlesztésének terveit. Újjá élesztené a Honlap Munkabizottságot és NEA támogatásra épít. Olyan honlapot szeretne, amely a tagság értékét növelné bizonyos tartalmak kizárólagos elérésével (e-learninges tananyagok, videók, szakmai előadások, prezentációk). Kíváncsi az akadálymentes verzió, az informativitás, az átjárhatóság, a felhasználóközpontúság, az interaktivitás, a többnyelvűség, a jogkövetés, valamint hogy hosszú távú megőrzést tegyen lehetővé.

A hozzászólások utaltak a szervezeti saját honlapok szükségességére, az legyen elérhető az MKE oldaláról, fontos a naptár funkció. *Haraszi Pálné* honlap-koncepciójára nem érkezett számban érdemi javaslat. Igaz, hogy a Facebook oldalt is ki lehet használni friss hír közlésére, de a Katalist -en megjelenő vitákhoz továbbra sem csatlakozik az MKE, mert bármilyen diplomatiskus is a válasz, parttalan vitát szülne.

A civil szervezetek társadalmi elfogadottsága és megítélése szempontjából meghatározó az online média szerepe. A webmagazin társadalmi nyilvánosságot szerezhet, hatékonyságot eredményezhet az MKE létező és potenciális támogatói körében. Célja az egyesület és az egyesületi tagok munkájában rejlő értékek megjelenítése, szervezetei/szekciói és partnerkapcsolatai hosszú távú együttműködésének továbbfejlesztése. A rovatok magukért beszélnek (MKE és IFLA hírek, Szakmai műhely, Ötágú síp, Civil infó,

Mentor stb.). Az online magazin által nő a nyilvánosság, erősödhet az MKE hírneve, társadalmi elfogadottsága, támogatottsága.

Ehhez – több - online publikálókra van szükség. A szervezetektől aktív részvételt, véleményt, javaslatokat, ötleteket, több cikket várnak és beszámolókat a szervezeti életről. Az átláthatóság erősítése miatt kérdőíves felmérésben való részvételre kérték a tanácsi képviselőket.

A főtítkár a jövőre vetített tervek mellett beszámolt az elmúlt időszak történéseiről. A Könyvfesztiválon (2015. április 23-26.), illetve az MKE standon a KSH Könyvtára volt az MKE partnere. A Könyvtáros klubban öt szervezeti program, biblioterápiás foglalkozás zajlott. A Kölcsey Ferenc Olvasókör önálló programmal állt ki. A Supka Géza teremben kerekasztal-beszélgetést tartottak a könyvtári digitalizálás és jogkezelésről, a Typotex Kiadóval közös szervezésben pedig bemutatták a kiadók az EU fordítástámogatásból megjelent könyveket. Több mint 650 látogatója volt az MKE programoknak, de a stand forgalma most is elmaradt az elvárásoktól. Több szervezet csatlakozására és programjára lenne szükség.

Tájékoztatót az aktuális pályázati kiírásokról (hallgatói pályázat, Vándorgyűlésen való részvétel,) utalva arra, hogy az MKE tagság pozitívumként számít az elbírálásnál, és érdemi javaslatokat várnak. Az MKE Emlékéremre öt hazai és egy határon túli magyar könyvtáros felterjesztését, Az év fiatal könyvtárosa díj, a Szinnyei József-díj, a Fitz József-könyvdíj felterjesztését május közepéig tehetik meg a szervezetek.

Elmaradhatatlan napirendi pont volt a júliusi Vándorgyűlés előkészületeinek tájékoztatója. *Takáts Béla*, a Verseyhy Ferenc Könyvtár könyvtárosa Szolnokon a helyi tevékenység támogatása és kapcsolattartás felelőse, *Biczák Péter* pedig a szekcióülések szervezését tartja kézben. A három szervező, az MKE Jász-Nagykunszolnok Megyei Szervezete, a Szolnoki Főiskola, valamint a Verseyhy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény mellett a lebonyolításhoz külső szervezőt kellett felkérni, mivel a

megyei könyvtár elveszítette gazdasági önállóságát, a főiskola pedig kancellária-rendszerbe kényszerült. Legfőbb támogató az NKA. A tervezett 12 szekcióprogram a megszokott magas színvonalat nyújtja. A tanácsülés idején a konkrét szponzori előadások még hiányoztak, és már megkapták *Hoppál Péter* visszalépését a nyitó plenáristól. A szakmai előadására felkért nemzetközi cég jelenlétét az Elnökség az informatikai paradigmaváltás hazai érintettsége miatt különösen fontosnak ítélte. A kisplenárison az OGYK által fejlesztett HUNGARICANA adatbázis bemutatkozása várható, a KTE pedig külön könyvtárpedagógiai sétát szervezett iskolai könyvtárakba.

Most is bemutatkozott egy szervezet, ezúttal a Veszprém megyeiek. *Pardiné Mórocz Magdolna* volt titkár, jelenleg tanácsi képviselő mutatta be *Szóllás Péter* jelenlegi elnök kiegészítéseivel. Aktív munkát végeznek, amelyet jövőre - 50. évfordulójuk okán is - komolyabb programsorozattal folytatnának.

Hantal Zsófia a Titkárság tájékoztatójában elmondta, hogy átmeneti zavar volt a tagkártyák gyártásában – megoldódott. Jelenleg 1993 egyéni, 45 testületi tagja van az MKE-nek, még növekedés várható. Még három szervezet nem adta le az adószámát, még mindig nem tökéletes a bizonylatok és számlák kiállításának módja.

Egyebek között felmerült a szervezetek önálló pályázati lehetőségeinek problematikája. Az MKE is csak évente kettőt nyújthat be az NKA-nál, de kérni fogják a módosítást és más körben is keresik a módját a támogatásoknak. Kissné Anda Klára a helyi lehetőségekre hívta fel a figyelmet.

Horváth Tamás tájékoztatott arról, hogy az Országos Mezőgazdasági Könyvtárát július 1-től összevonják a Magyar Mezőgazdasági Múzeummal, új neve Országos Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár lesz. Ettől függetlenül nyilvános könyvtárként működik továbbra is. *Szőnyi Éva*, a Corvinus Egyetem kutató könyvtárosa arról adott hírt, hogy a Corvinus Egyetem feldarabolásáról

szóló híreszteléseknek nincs valós alapja, bár a Budai Campus összes fejlesztési pályázati összegét lehúzták.

A Tanács megvitatta a kárpátaljai könyvtárak számára indított gyűjtés lehetőségét. *Nagy Zoltán* pedig tudatta, hogy *Hámori Márta*, a Műszaki Szekció egyik támasza elhunyt. Emlékét őrizzük!

Köszöntjük Tagtársainkat!

"Nemes szép élethez nem kellene nagy cselekedetek. Csupán tiszta szív és sok, sok szeretet." (Pázmány Péter)

*Dr. Monostori Imrének 70. születésnapja,
Takács Annának 70. születésnapja,
és Somogyi Lajosnének 80. születésnapja*

alkalmából az MKE KEMSZ vezetősége
jó egészséget, és nyugodt,
békés öregkort kíván.

Kedves KLIKKelők!

#nyár #forróság #szabadság #nyaralás #táborok #ilyenkormégafüsemnő(?) #ITHírek #digitális világ
 #ittmégnyáronsincsleállítás #nyáriösszeállítás #crowdsourcing

Hasznos böngészést kívánok!

Vitéz Veronika rovatvezető

Hírek az IT világából

VITÉZ VERONIKA

E-könyv olvasó: ne felejtse otthon nyaraláskor!

Az e-könyv olvasók kicsik, könnyűek, napsütésben is jól látható a képük és rengeteg könyv elfér a memóriájukban. A nyár az az időszak, amikor legtöbbször megengedünk magunknak egy kis pihenést, és útnak indulunk felfedezni a világot. Ahhoz, hogy az utazás igazán felejthetetlen legyen, nem árt időben felkészülni, és az sem mindegy, mi kerül a bőröndbe. A PocketBook összegyűjtött öt nyomós érvet amellyel, hogy miért érdemes magunkkal vinni egy e-könyv olvasót a nyaralásra.

Forrás:

<http://technet.hir24.hu/hirek/2015/07/16/e-konyv-olvaso-ne-felejtse-otthon-nyaralaskor/>

A Panasonic legújabb nagy zoomos fényképezőgépe többek közt szupergyors fókusszal és 4K videó-felvevővel büszkélkedhet.

A japán gyártó ultrazoom kategóriás FZ típusjelzésű digitális fényképezőgépei jó ideje népszerűek a piacon, most pedig itt a folytatás. A 2012 júliusában bejelentett Panasonic Lumix

DMC-FZ200 megkapta közvetlen utódmodelljét, a sokak által várva várt Panasonic Lumix DMC-FZ300-at, melynek kapcsán a gyártó úgy döntött, hogy nem száll be a zoomátfogás-, illetve megapixel háborúba. A készülékkel a Panasonic hazai központjában ismerkedtünk. Forrás: <http://technet.hir24.hu/tesztek/2015/07/20/meglestuk-a-legujabb-ultrazoom-fotomasinat/>

Rengeteget repülhet ingyen, aki hibát talál

A légitársaságok közül elsőként vezette be a United Airlines hibavadász programját. A vállalat a Reuters kérdésére megerősítette, hogy 1-1 millió mérföldnyi utazási lehetőséget ajánlanak fel a két legfontosabb sebezhetőséget jelentő számára. Bár egyes forrásokból úgy tudni, hogy ezek mellett kisebb díjakat is kitűzött a United, ezt a lapnak nem erősítették meg. Forrás: <http://itcafe.hu/hir/united-airlines-bug-bounty.html>

HelloWorld! Modern informatikai tábor augusztus 10-15.

Érdekel az informatika, és úgy érzed, hogy van hozzá tehetség? Ha határozott igen a válaszod, akkor várunk a PC World táborába, ahol egyrészt testközelből mutatjuk meg a jövő technológiáit, másrészt segítünk elsajátítani azokat a készségeket, amelyekre biztosan szükséged lesz 5-10 év múlva a mindennapokban. A táborban a legmodernebb oktatásban lehet részed, pedagógusaink és szakembereink játékos formában kalauzolnak majd el az informatika csodálatos világában, ráadásul inspiráló példaképeket és új technológiákat is megismerhetsz. Többek között hacker-kódfejtés, logikai fejtörők, robotharcok és más érdekes

feladatok várnak rád az emlékeztetés egy hét alatt, amely során ráadásul nem is kell folyamatosan a gép előtt ülnöd. Előképzettség nem szükséges. Forrás: <http://hello.pcworld.hu/>

Idén nyáron elindul a YouTube Gaming

Ha egy játék bemutatóját akarja ma valaki megnézni, jellemzően a YouTube keresőjébe pötyögi be az adott címet. Ha valaki végigjátszást, vagy egyszerűen csak játékmenetet tekintene meg, szintén a Google videómegosztó szolgáltatását választja. Azonban akkor, amikor élő streamet akar nézni az ember, a Twitch.tv-re látogat el. Vagyis eddig így volt. Forrás: <http://itcafe.hu/hir/iden-nyaron-elindul-a-youtube-gaming.html>

CIVIC Epistemologies – Állampolgári részvétel a digitális kulturális örökség feltárásában és kutatásában – Konferencia beszámoló

VITÉZ VERONIKA

Már régóta foglalkoztat a crowdsourcing-téma. Korábban egy előadást tartottam¹, később egy – az OSZK által hivatkozott cikket írtam az általam ismert, ezzel kapcsolatos érdekességekről.² Ezek alapján kaptam a meghívást, hogy vegyek részt a CIVIC Epistemologies projekt magyarországi konferenciáján, ahol többek között a crowdsourcing és citizen science országos gyakorlatba való átültetéséről is szó esett. A

nemzetközi, így teljesen angol nyelvű workshopra 2015. július 10-én került sor az Országos Széchényi Könyvtárban.

De miről is szól pontosabban ez a projekt? Fő célkitűzése, hogy az európai civil szférát, így az európai állampolgárokat is bevonja a digitális kulturális örökség és a humán tudományok kutatásába és az eredmények feldolgozásába. A már meglévő elektronikus infrastruktúra felhasználásához egy útmutató elkészítése a terv, amely segítené a fentiek megvalósítását. A crowdsourcing-együttműködés egyre inkább elterjedtté válik a kulturális intézmények, a digitális állományok fenntartói, valamint a társadalom többi tagja között. Valójában arról van szó, hogy az egyes projektekben résztvevő

¹ <https://prezi.com/ghmuvwqpbzms/crowdsourcing/>

² <https://listserv.niif.hu/pipermail/katalist/2014-November/032017.html>
<http://www.oszk.hu/civic/irodalom>
http://kemplib.jamk.hu/szam/2013_10/kemplib_2013_10.pdf

önkéntesek különböző feladatokat végeznek el tömegesen az adott gyűjtemény feltárása, leírása, címkézése, feldolgozása és szolgáltatása érdekében. Pontosabban, az adatgyűjtés és – feldolgozás része a citizen science-hez tartozik, míg a már meglévő adathalmazok metaadatolása és nyilvánosságához közvetítése a crowdsourcing köre. Minél több civil sikerül bevonni, annál nagyobb segítséget kaphat a közgyűjtemény gondozója az állomány bárminemű feltárásában, vagy akár a publikálásában. Nyilván a szakemberek ellenőrzésére ezek után is szükség van.

A kép forrása:

<http://www.civic-epistemologies.eu/workshop-about-innovation-policies-for-cultural-heritage-institutions/>

Hazánkban is látnak az efféle munkamódszerekben megoldást a folyamatosan gyűlő dokumentumok, tárgyak, iratok feldolgozására és nyilvánosságához való eljuttatására. Ezzel kezelhető lenne a közgyűjteményekben oly sokszor fennálló kapacitásprobléma. Például az OSZK a már digitalizált gyászjelentés-gyűjteményét szeretné a „külsős” tömeggel „feldolgoztatni”.

A 16 hónapos CIVIC-projekt 2014 augusztusában indult, 11 európai ország, Magyarországon az OSZK részvételével. A kezdeményezés lényege tehát, hogy felmérje, feltárja az igényeket és lehetőségeket, valamint szükség szerint segítséget ad a civil tömegek erejének kihasználásában.

A konferencia *Bánkeszi Katalin*, a Könyvtári Intézet igazgatójának köszöntőjével kezdődött, majd az olasz *Mauro Fazio*, projektkoordinátor vette át a szót, aki röviden bemutatta az olasz gazdasági fejlesztési minisztériumot, valamint a projekt fontosságát az olasz gazdasági fejlődésben. A szintén olasz *Antonella Fresa*, technikai koordinátor követte őt, aki magát a Civic Epistemologies projektet, és az ebben rejlő lehetőségeket vázolta fel nekünk. A következő előadó Belgiumból érkezett, aki inspiráló crowd sourcing példákat, portálokat, ezzel foglalkozó blogokat, konferenciákat, egyéb projekteket tárt fel elénk.

Majd két sikeres kezdeményezés következett. Az elsőt Budapest Főváros Levéltárából érkezett *Toma Katalin* mutatta be Kreatív és szokatlan együttműködési módszerek a levéltárak és a nagy tömegek között címmel, s mely szorosan összekapcsolódott a CO:OP projekttel. „Budapest Főváros Levéltára sikeresen pályázott a Kreatív Európa: az európai kulturális és alkotói (művészeti) szektorának támogatási programján belül, 11 ország 16 levéltári, illetve egyetemi intézményével együtt a CO:OP fantázianevű projekttel. Az Európai Unió 2014-től 2020-ig tartó időszakra hirdette meg a Kreatív Európa: az európai kulturális és alkotói (művészeti) szektorának támogatási programját, amelynek célja, hogy az európai polgárok alkotó, kreatív módon vegyenek részt Európa sorsának alakításában. A projektben nyolc workpackage (munkacsomag) köré csoportosulnak a feladatok. Budapest Főváros Levéltára a Topotheque munkacsomag koordinációját végzi. A workpackage a személyes iratok, gyűjtemények, családi hagyatékok megőrzésének jelentőségére kívánja felhívni a figyelmet. Erre szolgál a Topotheque elnevezésű informatikai platform, amely hozzáférhetőséget biztosít egy adott közösség múltjára vonatkozó személyes dokumentumaihoz, magánkézben őrzött forrásaihoz”³ A másik siker szintén a

³ Budapest Főváros Levéltára oldala: <http://bparchiv.hu/id-2245-co-op-kozosseg-mint-lehetoseg-leveltarak.html>

Topothekhez fűződik, melyet *Alexander Schatek* mutatott be Ausztriából, Hogyan működünk közre a tömeggel címmel.

A kávészünet után újabb előadások következtek a világ több tájáról. *Gillian Oliver* az új-zélandi Victoria University képviselésében beszélt a kulturális örökséget őrző intézmények technológiáiról és a „nagy tömegek” számára nyíló feladatvállalási lehetőségekről. *Ivacs Gabriella*, a budapesti Nyílt Társadalom Archívum (OSA Archívum) főlevéltárosa kulturális traumákkal kapcsolatos projektjükről és az ehhez fűződő civil részvételről adott elő.

Szűts Zoltán, a Kodolányi János Főiskoláról felsőoktatási szemszögből mutatta be kulturális örökségünk crowdsourcing lehetőségeit, határait és az ezzel kapcsolatos jövőbeli elképzeléseket. Az őt követő előadó, *Núria Ferran Ferrer* a spanyolországi kezdeti aggodalmakat és tapasztalatokat sorolta a citizen science projektjeik tömeges adatgyűjtései kapcsán.

Az ebéd előtti utolsó magyar előadó *Török András*, a Fortepan.hu képviselője volt, aki elmesélte a Fortepan történetét a kezdetektől napjainkig, azaz hogy hogyan alakult egy

személyes hobbiból nyilvános projektté, s így jelentős mennyiségű képet befogadó archívummá. Elmondta, hogy „a Fortepan egy online fotóarchívum, ahol minden kép Creative Commons CC-BY-SA-3.0 licenz alatt, szabadon felhasználható. ... önkéntes szerkesztők és segítők munkájára épül. Közpénzt nem kér és nem fogad el.”⁴

A nap következő programrészében kerekasztal beszélgetések folytak három csoportban az előadók és szakértők részvételével, a prezentációkkal kapcsolatban felmerülő kérdésekről, további crowdsourcing lehetőségekről, tapasztalatokról, veszélyekről, az együttműködés útjairól.

Ezek a bemutatók⁵ nemcsak a tapasztalatok vagy jó gyakorlatok bemutatására szolgáltak, de gondolatébresztőként is hatottak. A közgyűjteményekben minden szinten át lehetne gondolni, hogy milyen értékteremtő lehetőségek rejlenek a tömegek erejében, és kihasználni az önkéntesek lelkeségét, akár a legapróbb feladatokra, mindennapi munkafolyamatokra gondolunk is. Hiszen számos példa bizonyítja a „crowd” sikerét.

⁴ Fortepan.hu: <http://www.fortepan.hu/>

⁵ <http://www.civic-epistemologies.eu/workshop-about-innovation-policies-for-cultural-heritage-istitutions/>

2015 május

NAGY EDIT

1.
II. Cool-túra : iskolák vetélkedője Tatabányán a József Attila Megyei és Városi Könyvtár közreműködésével / Petényi Erzsébet. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 5. sz. (2015. május), p. 8-12. - ill.
2.
A Délibáb Színház regionális sikere : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. 26. évf. 118. sz. (2015. május 21.), p. 2. - ill.
3.
A kézirat szellemi ujjlenyomat / Izsáki Zsuzsanna. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 113. sz. (2015. május 15.), p. 9. - ill.
4.
A vers legyen veletek! és kézirat-kiállítás : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. 26. évf. 107. sz. (2015. május 8.), p. 2.
5.
Becsúzták a kapukat / Veizer Tamás. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 125. sz. (2015. május 30.), p. 1., 3. - ill.
6.
Dobai Péter a könyvtár vendége. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 109. sz. (2015. május 11.), p. 3.
7.
Élénk szlovákiai kapcsolatok / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 107. sz. (2015. május 8.), p. 2. - ill.
8.
Előadás az okostelefonokról diákoknak Naszályon / Szilassi Andrea. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 5. sz. (2015. május), p. 32-33. - ill.
9.
Évszakok az érzelmek tükrében / Makuvek Nóra. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 5. sz. (2015. május), p. 19. - ill.
10.
Finy Petra meseíró a községi könyvtárban : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. 26. évf. 104. sz. (2015. május 5.), p. 2.
11.
Friss, közéleti hang az irodalomban / Petrozsényi Eszter. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 4. sz. (2015. április), p. 26.
12.
Gyerekek bábbal, könyvvel : a soron következő rendezvények többsége a családoknak kedvez. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 122. sz. (2015. május 27.), p. 4. - ill.
13.
Gyönyörű faragások a kisbéri művházban : szép tárgyak : Ádám József évtizedek óta kizárólag saját örömeire alkotja műveit / P. P. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. 26. évf. 102. sz. (2015. május 2.), p. 4. - ill.
14.
Hogy haladjanak a korral. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 109. sz. (2015. május 11.), p. 2.
15.
Így ír Kósa Csaba andrásfai újságíró. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 108. sz. (2015. május 9.), p. 4. - ill.
16.
Jól elférünk GreCsó Krisztián mellett. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 109. sz. (2015. május 11.), p. 3.
17.
Kínok után, szabadon : fizikai és lelki próbatétel a bolíviai börtönökben / Barlangi Gergő. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 123. sz. (2015. május 28.), p. 4. - ill.

18.
Kis falu, sok program : Bajnán mindig történik valami / VK. - In: Regio regia : a közép-dunántúli régió üzleti magazinja. - 15.[14.] évf. 117. sz. (2015.), p. 45. - ill.
19.
Kis települések a nagy háborúban. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 115. sz. (2015. május 18.), p. 2. - ill.
20.
Kisháború Háromszéken : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 124. sz. (2015. május 29.), p. 2.
21.
Kiváló költőink kézzel írt kéziratai : Parnasszus : rendhagyó, különleges kiállítás a 20. születésnap alkalmából / P. P. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 113. sz. (2015. május 15.), p. 2. - ill.
22.
Könyvtári beszélgetések : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 124. sz. (2015. május 29.), p. 2.
23.
Könyvtári éjszaka Esztergomban felvidéki diákok részvételével / Szűcs Katalin ; Marcali Marianna. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 5. sz. (2015. május), p. 13-16. - ill.
24.
Könyvtárosok sikeres szakmai fóruma a megyeszékhelyen / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 103. sz. (2015. május 4.), p. 4. - ill.
25.
Még rajzolni is lehet a falra a bábolnai könyvtárban. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 108. sz. (2015. május 9.), p. 14.
26.
Nagy válogatás a megyei könyvtárban : [Hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 104. sz. (2015. május 5.), p. 2. - ill.
27.
Országos gálán a Délibáb. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 118. sz. (2015. május 21.), p. 9.

28.
Remek hobbi a bélyeggyűjtés! / Goldschmidt Éva. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 5. sz. (2015. május), p. 17. - ill.
29.
Rumlis Rumini, avagy kalandozás egy kisegérrel / Dományi Zsuzsa. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 5. sz. (2015. május), p. 20. - ill.
30.
Tóásó Előd mesélt a sorsáról / Barlangi. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 122. sz. (2015. május 27.), p. 3.
31.
Vendégünk volt Závada Pál / Petrozsényi Eszter. - In: Könyvtári levelező/lap. - 27. évf. 5. sz. (2015. május), p. 18-19. - ill.

2015 június

NAGY EDIT

1.
20 év Parnasszus : utazó kézirat-kiállítás Tatán / Sinkó Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 10. - ill.
2.
A Szomolányi-gyűjtemény Tatabányán. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 38-39. - ill.
3.
Applikáció-ajánlatok / Vitéz Veronika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 41. - ill.
4.
Az emberi kapcsolatok kulcsa az olvasás / Kókai-Szabó Hedvig. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 16. - ill.
5.
Beszámoló a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének szakmai napjáról / Roncz Melinda. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 39-40. - ill.

6.
Buzukival a bemutatón / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 138. sz. (2015. június 15.), p. 3. - ill.
7.
Csillagközi utazás Moczik Csabával / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 4-5. - ill.
8.
Dani a könyvtárban / Kristófné Szabó Szerafina. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 20-21. - ill.
9.
Digitálisan is lehet : Horváth Géza / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 135. sz. (2015. június 11.), p. 2. - ill.
10.
Élet az élet után : R. Kárpáti Péter előadása / Takács Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 15. - ill.
11.
Gyermeknap 2015. / Erősné Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 25. - ill.
12.
Happy Birthday, Róma! / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 31-32. - ill.
13.
Háromszék a hősi ellenállás jelképe / Sára Evelyn. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 130. sz. (2015. június 5.), p. 10. - ill.
14.
Helyi színek / Veizer Tamás. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 138. sz. (2015. június 15.), p. 3. - ill.
15.
Így ír GreCsó Krisztián. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 126. sz. (2015. június 1.), p. 2. - ill.
16.
Így írnak Ők Kósa Csabával / Takács Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 15. - ill.
17.
Irodalmi folyóiratot indítanak. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 150. sz. (2015. június 29.), p. 8.
18.
Író-invázió a kistélepülési könyvtárakban / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 17. - ill.
19.
Írók és olvasók együtt ünnepeltek : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 150. sz. (2015. június 29.), p. 4. - ill.
20.
Író-olvasó találkozó Balázs Ágnessel / Benis Józsefné. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 18. - ill.
21.
Kovács Marianna mesemondó a könyvtárban / Zimonyi Zsanett. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 29-30. - ill.
22.
Könyvbemutató a szerző halála után : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 145. sz. (2015. június 23.), p. 2.
23.
Könyvtáros tett esküt : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 126. sz. (2015. június 1.), p. 2.
24.
Kreatív könyvtár : Három percben : Nász János / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 129. sz. (2015. június 4.), p. 4. - ill.

25. Lobbanékony és szívós : az értelmes munka a legjobb, a legolcsóbb életelixír. - In: A mi Tatabányánk : Tatabánya Város Önkormányzatának magazinja. - 5. évf. 6. sz. (2015. június 12.), p. 6. - ill.
26. Megvan végre a barokk pár / Laczó Balázs. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 150. sz. (2015. június 29.), p. 1., 4. - ill.
27. Miért szép? : olvasólámpa Vázsonyi Judittal / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 6-7. - ill.
28. Németh László után Szekfű Gyulát kutatja / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. 26. évf. 140. sz. (2015. június 17.), p. 2.
29. Nyitott kapuk rendezvénysorozat / Erősné Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 26. - ill.
30. Orvostörténészre emlékeznek : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 150. sz. (2015. június 29.), p. 2.
31. Petrás Mária az esztergomi könyvtárban / Várady Eszter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 13. - ill.
32. Posztumusz könyvbemutató Pribojszki Mátyás emlékére / Szűcs Katalin. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 12. - ill.
33. Pro Urbe díjat kapott Nagyfalusi Tibor. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 12. - ill.
34. Puszirablók Oroszlányon / Takács Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 30. - ill.
35. Remek hobbi a bélyeggyűjtés! / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 27. - ill.
36. Rumlis Rumini, avagy kalandozás egy kisegérrel / Dományi Zsuzsa. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 28-29. - ill.
37. Sajátságos sváb ízek és mesék / V. T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 135. sz. (2015. június 11.), p. 3. - ill.
38. Sikertörténet / Szluka Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 18-20. - ill.
39. Tabletsuli a Netnagyi Klubban / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 7-9. - ill.
40. Tóásó Előd és Lukács Csaba az esztergomi városi könyvtárban / Anonimus. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 13-14. - ill.
41. Új elnökség az MKE élén / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 35-38. - ill.
42. Újul a könyvtár : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 70. évf. 130. sz. (2015. június 5.), p. 10.

43.
Vendégünk volt Závada Pál / Petrozsényi Eszter.
- In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 11. - ill.
44.
Verses formában a történelem : Tinódi Lantos Sebestyén szavát meghallották az oroszlányi vitézek is / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 143. sz. (2015. június 20.), p. 4. - ill.
45.
Visszatekintés a múltra : Rabi Lenke könyvbe-mutatója / Varga Orsolya. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 33-34. - ill.
46.
Zenei gyermekvarázs / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 5-6. sz. (2015. május-június), p. 28. - ill.
-